ДУМИ МНОГО
ДУМА Е ЕДНА

ДУМА®

1 лв.

ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК www.duma.bg

ЧЕТВЪРТЪК 1 ДЕКЕМВРИ 2011 ГОДИНА 21 БРОЙ 275 (6081)

1,6 МЛН. ЛВ. ЩЕ ОТИДАТ ЗА СЕМИНАРИ В ЛУКСОЗНИ ХОТЕЛИ

Служители на МВР, НОИ и здравната каса ще обсъждат ефективността си в сгради от по 3 и 4 звезди

Стр. 5

Готвят продажба на пощите

ГЕРБ не спазиха обещанието да върнат дружеството в забранителния списък за приватизация

Стр. 6

Десетки хиляди се опълчиха на властта

Снимка БГНЕС

ЗЕМЕДЕЛЦИТЕ НЕ ПРИЕХА ИЗВИНЕНИЯТА НА БОРИСОВ, БЛОКАДИТЕ ПРОДЪЛЖАВАТ

Над 25 хил. души от цялата страна излязоха на протест срещу подготвяните от управляващите промени в законодателството, с които възрастта за пенсиониране се увеличава с година от 2012 г.

Двата лъча от протестиращи от КНСБ и КТ "Подкрепа" се събраха в 13 ч. пред парламента, където бе предвидено бюджетната комисия да разгледа на второ четене законопроекта за бюджета на ДОО. С викове "Ако не си тръгнете вие, ще си тръгнем ние" протестиращите показаха своето недоволство от политиката на кабинета.

Синдикалните лидери внесоха протестна декларация. Час по-късно заедно с тях трима представители на ГЕРБ събраха смелост, излязоха пред протестиращите и ги увериха, че отлагат гледането на скандалните промени и започват да преговарят със синдикатите.

3 дни след като трактори започнаха блокади по пътищата на страната, земеделският министър Мирослав Найденов вчера се извини на протестиращите производители: "Поискахте извинение, получихте го и от министър Дянков, и от мен", а от думите му стана ясно, че Борисов също се е извинил. Протестиращите обаче не приеха извиненията и заплашиха с перманентно гражданско неподчинение и блокади.

В същото време изпълнителният директор на БДЖ Йордан Недев съжали публично, че железничарската стачка "не е хубава" и не можел да спести достатъчно от заплати. Все пак преговорите между БДЖ и синдикатите започнаха. До снощи се разбраха само за ваучерите и работното облекло.

Стр. 3

Борисов обяви война на народа

Стр. 21

Монд дипломатик
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Стр. 13

Димитър Манолов и Асия Гонева за протеста вчера

Стр. 11

ISSN 0861-1343

България

АБОНАМЕНТ 2012

АБОНАМЕНТНИ ПУНКТОВЕ ЗА ВЕСТНИК ДУМА В СТРАНАТА, КЪДЕТО МОЖЕ ДА СЕ АБОНИРАТЕ С ОТСТЪПКА

БЛАГОЕВГРАД 2700
ул."Шишман" 2 , п.к. 412, **Общ. съвет на БСП**
Валентина Рангелова - тел. 073 / 83 33 10

БУРГАС - град 8000 ул."Фердинандова" 60 **Общ. съвет на БСП**
Дарина Димитрова - тел. 056/844315/16; 0888318776; e-mail: d_stojnova@abv.bg

БУРГАС - област 8000 п.к. 195, **Обл. Съвет на БСП**
Росица Михова - тел. 056 / 84 24 35; 0878 889 752

ВАРНА 9000 ул."Братя Миладинови"102 **Обл. Съвет на БСП**
Милка Кузманова - тел. 0889 748 016

ВЕЛИКО ТЪРНОВО 5000 ул."Христо Ботев "2 ет. 3 , стая 305, **Общ. съвет на БСП**
Румяна Денчева - тел. 062 / 63 02 01, 062 / 60 68 48, 0878 723 314, 0884 300 741 - сл.

ВИДИН 3700 ул."Градинска"7, **Общ. съвет на БСП**
Анатолий Кръстев, Наташа Тодорова - тел. 094 / 60 64 99; 0887328253

ВРАЦА 3000 ул."Мито Цветков"2, **Общ. съвет на БСП**
Тони Иванов - тел. 092/663561; 0884300485

ГАБРОВО 5300 ул."Чардафон"19, **Общ. съвет на БСП**
Емилия Дженкова- 066 /807 747, 0896 640 130

ДОБРИЧ 9300 ул."България"11, **Общ. съвет на БСП Славка Минкова,**
Донка Кюприбашиева - тел . 058/60 54 56, 0897 814 470, 0889 158 356, 058/602410

КАЗАНЛЪК 6100 ул."Чудомир"1, **Общ. съвет на БСП Дешка Мирчева - тел. 0431 / 64 250**

КЪРДЖАЛИ 6600 ул."Екзарх Йосиф" бл. Момина сълза **Общ. съвет на БСП**
Теодора Каракостова - тел 0361 / 62 268 0897 939 160

КЮСТЕНДИЛ 2500 ул."Патриарх Евтимий"3, **Общ. съвет на БСП**
Николай Чавдаров - тел. 078 / 550 911 , 0887 38 61 09

ЛОВЕЧ 5500 ул."Търговска"65, **Обл. съвет на БСП**
Стоянка Маринова - тел.068 / 60 39 55, 60 39 57

МОНТАНА 3400 п.к. 205, **Общ. съвет на БСП Велизар Димитров - тел. 096/306635; 0883317035**

ПАЗАРДЖИК 4400 ул."Втори Януари"8,**Общ. съвет на БСП**
Елена Нешева - 034/44 58 40 - факс, 0894228873

ПЕРНИК 2300 п.к. 412, ул."Радомир"1, **Общ. съвет на БСП**
Тодорка Крумова, Геновева Количкова - тел. 076/604 636, 0878 892 001, 076/604 220, 0878 892 000, 0884 300 389

ПЛЕВЕН 5800 пл."Възраждане"1, ет. 3, ст. 334, **Обл. съвет на БСП**
Дамяна Цанкова Христова - тел. 064 / 800 090 тел. и факс , 0889 274 345

ПЛОВДИВ-град 4000 ул."Кръстьо Пастухов"18 ,**Обл. съвет на БСП**
Иванка Петкова - тел. 0884245113; 032/622239

РАЗГРАД 7200 ул."Хр.Балкански"3, п.к.302**, Общ. съвет на БСП**
Йорданка Бобева - 084/ 660 278

РУСЕ 7000 ул."Църковна Независимост"18, ет.9**, Общ. съвет на БСП**
Мария Рачева - 082 / 82 50 86, 082/ 82 50 83, 0894 443 623

СИЛИСТРА 7500 ул."Любен Каравелов"1, **Общ. съвет на БСП**
Румяна Трънчева - 086/822 362

СОФИЯ град 1111 ул."Леге"10 **Гр. съвет на БСП**
Таня Тодорова - тел.02/987 20 86, 0898 571 924

СОФИЯ обл. ул."Позитано" 20 **стая 507, Обл. съвет на БСП**
Валентина Трайкова - тел. 02/810 73 27, 0884 501 127

СЛИВЕН 8800 ул."Димитър Добрович"1**, Общ. съвет на БСП**
Ралица Пашова - тел. 044/625049; 0883439200

СМОЛЯН 4700 бул."България"69**, Общ. съвет на БСП**
Ефимия Тунева - тел. 0301 / 63 565 - тел. и факс, 0884 748 152

СТАРА ЗАГОРА 6000 ул."Иван Шишман"83**, Общ. съвет на БСП**
Мирослав Георгиев - тел. 042 / 62 91 64, 0899 351 997

ТЪРГОВИЩЕ 7700 п.к. 34**, Общ. съвет на БСП Светла Стефанова - тел. 0601 / 65 195**

ХАСКОВО 6300 БИЗНЕСЦЕНТЪР - стая 214 и 218 ул "Стефан Караджа"23 ет 2
Общ. съвет на БСП Юлия Тончева - тел. 038/624 460 , 0899 066 156, 038/664 414

ШУМЕН 9700 п.к. 50**, Общ. съвет на БСП**
Стефка Мавродинова - тел. 0882 885 701, 0886 212 111, 054/876 902

ЯМБОЛ 8600 ул."Цар Александър"7**, Общ. съвет на БСП**
Мария Стойчева - тел. 046 / 66 33 10, 0882 291 271

СОФИЯ ул."Позитано" 20 **- Информационен център ДУМА**
Мая Милчева 02/8107 378, 0886 707 551

СОФИЯ бул."Цариградско шосе" 113А, редакция на вестник ДУМА
Румяна Кирилова - тел. 02/9705 203, 0885 590 048

ГЕРБ избра безмълвно министър

Като първа задача Диана Ковачева посочи „запознаване с екипа" в МП

Веселка ВЕНКОВА

С 109 гласа "за", 44 "против" и 13 "въздържали се" депутати парламентът избра новата правосъдна министърка без нито едно изказване от групата ГЕРБ. Шефката на асоциация "Прозрачност без граници" Диана Ковачева зае мястото на Маргарита Попова, която през януари застъпва като вицепрезидент.

Янаки Стоилов поиска вотът да се раздели - веднъж да се гласува за освобождаване на Попова и после за назначаване на Ковачева. Социалистът говори за свързаността на неправителствения сектор, от който произлиза Ковачева, с властта. "Все по-честа е практиката организации, които трябва да бдят за прозрачността в управлението, "да оперират" с европейски пари и да взимат поръчки, които не са свързани с предмета на дейността им", отбеляза Стоилов.

Изказването му визираше поръчките към оглавяваната от Ковачева "Прозрачност без граници", получила в кооперация с други НПО 500 хил. лева от държавна институция за създаване на експортни стратегии за мебели, изчислителна техника, електрически машини и пр., за което ДУМА информира. "Очевидно е, че тази дейност ще бъде превъзложена на друг", заключи Стоилов.

"Може би постът на Ковачева е наградата за мълчанието на "Прозрачност без граници", които, ако не бяха в задкулисни сделки, щяха да разкрият машинациите и манипулациите на изборите", отсече зам.-председателят на "Атака" Павел Шопов.

Как човек без нито ден трудов стаж в съдебната система ще успее да бъде твърд и да отстоява определени становища пред Висшия съдебен съвет или пък да налага мнението си пред вътрешния министър, попита Мая Манолова от Коалиция за България. Според нея правителството на ГЕРБ е превърнало съдебната система в основния виновник за проблемите си и за несвършената си работа. Социалистите заявиха, че няма да подкрепят смяната, защото не виждат воля за реформи в ГЕРБ.

"Реформата в съдебната система е свързана с европейските приоритети на България, с промените от Лисабонския договор, със Стокхолмската програма. Това са европейски перспективи", изтъкна в кулоарите на НС новоизбраната министърка, която в пленарната зала отхвърли без доказателства обвиненията на Янаки Стоилов.

Ще се запозная с екипа на министерството, разчитам на подкрепата и приемствеността от страна на Маргарита Попова, отбеляза Ковачева, но не отговори ще води ли доверени лица в МП.

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

"Моята задача ще бъде да подкрепям съдебната система, да работя в диалог с тях и разчитам в края на мандата тя да продължи да бъде независима. Смятам, че тя е такава и сега", каза 35-годишната Ковачева

Съдът обяви изборите в Бутан за недействителни

Резултатите от кметските избори в Бутан бяха обявени за недействителни от Врачанския административен съд. Искът за отменянето им бе подаден от кандидата за кмет от НДСВ Стефан Стефанов. ДУМА припомня, че той стигна до балотаж, на втория тур дори спечели с 22 гласа. След преброяването обаче бюлетините били откарани в Козлодуй в незапечатан чувал, в автомобил с трима представители на ГЕРБ, без надзор от полицай. Изненадващо от победител кметът от НДСВ се превръща в загубил, след като по 41 от редовните бюлетини изведнъж се появяват лястовички, чавки и други знаци. В края на изборния ден и при изготвянето на първоначалния протокол, преди да бъдат транспортирани до Козлодуй, същите бюлетини са били напълно редовни. До провеждане на нови местни избори в Бутан старият кмет на селото ще изпълнява длъжността.

България

Цитат на деня

„Тези хора поради своята младост и неопитност не могат да имат размаха да осъществят реформи и тяхната роля се свежда до това да разнасят nanku от София до Брюксел и да казват „да“

Депутатът Павел Шопов е скептичен към кадрите на кабинета

ГЕРБ СЕ УПЛАШИХА ОТ ПРОТЕСТА И

Спряха гласуването на пенсионната реформа

25 хиляди мощно освиркаха властта

Аида ПАНИКЯН

Депутатите от ГЕРБ отложиха предвиденото за вчера второ четене в бюджетната комисия на промените в Закона за държавното обществено осигуряване, чрез които е замислено увеличението на възрастта за пенсиониране с 1 година от догодина. До тази паническа стъпка на управляващите се стигна, след като над 25-хиляден синдикален протест разтърси центъра на София.

“От 3 месеца не сме вземали заплати, децата ни не ходят на училище, живеем на кредити”, каза миньор от Мадан от трибуната срещу парламента.

“Тук сме, за да подкрепим вас - нашите деца. Защото вие трябва да работите повече, за да получим ние горчивите 9 лв.”, обърна се към протестиращите синдикалистка.

Двата “лъча” на КТ “Подкрепа” и КНСБ тръгнаха около 11.30 ч. към площад “Народно събрание” от стадион “Васил Левски” и от пл. “Македония” и в 13 ч. се сляха на площада пред Народното събрание. Много от охраняващите лъчовете полицаи също бяха с трикольорни ленти в знак на съпричастност. “Охраняваме и подкрепяме протестиращите. Ние - на най-ниските длъжности, сме най-онеправдани”, каза жена в полицейска униформа.

Пред парламента от сутринта бяха строени десетки полицаи и жандармеристи, подготвени с каски и щитове в случай на неочаквани действия от страна на протестиращите. Около сградата бяха изградени стабилни заграждения, които отдалече изолираха проестиращите от депутатите. Мобилизираните от парламента жандармеристи не бяха с трикольорни лентички, забелязаха репортерите.

Шествието на КНСБ бе предвождано от чучело на Симеон Дянков с надпис: “На лъжеца не вярват дори когато казва истината”, а протестиращите скандираха: “Дянков вън”.

В началото на протеста пред парламента събралото се множество почете с минута мълчание паметта на железничаря, който почина във вторник в депо “Подуяне”.

Двата синдиката, организирали най-мащабния за тази година протест, бяха спретнали своеобразна “Стена на позора” със снимките на 21 депутати от ГЕРБ, прокарали в парламента скандалните пенсионни промени. Представители на двете синдикални централи обявяваха едно по едно имената на депутатите и се обърнаха към протестиращите с въпроса “Ще гласувате ли пак за тях?”, а множеството отговори с “Неее!”

След като повече от час депутатите по никакъв начин не откликнаха на призивите на протестиращите, лидерите на двата синдиката Пламен Димитров и д-р Константин Тренчев и активисти бяха поканени в сградата на парламента от депутатите от ГЕРБ Менда Стоянова, Искра Фидосова и Валентин Николов. Там те внесоха протестна декларация. В Министерския съвет документа е приела началничката на кабинета на Борисов Румяна Бъчварова.

След около час “преговарящите” излязаха пред парламента, за да разкажат за какво са говорили.

След първите думи на лидера на КНСБ Пламен Димитров, че “Законопроектът, който трябваше да се гледа, няма да бъде гледан днес в бюджетната комисия”, протестиращите започнаха да скандират “Победа! Победа”. След следващите думи обаче стана ясно, че всъщност има още време до победата. Двете страни се били споразумели само да започнат преговори. За отнемане на класа не сме говорили, призна си Димитров. “Предложение няма и се надявам да няма”, обяви пред многохилядния митинг Димитров. Обяснихме на уважаемите парламентаристи, че тази мярка с увеличаването на възрастта за пенсиониране ще донесе много малък ефект и че не си заслужава заради нея да караме да страда цял един народ, продължи думите му Константин Тренчев.

Цинично прозвуча пред протестиращите над 4 часа изявлението на лидерката на учителския синдикат Янка Такева, която призова множеството да види колко “много енергия и обич се е събрала на този площад, обич към нашите бащи и деца...” Оптимизмът на облечената в кожено палто синдикалистка бе освиркан от множеството, което опродължаваше да крещи “Оставка! Оставка!”

Трудно се чу и речта на зам.-председателя на ПГ на ГЕРБ Валентин Николов. Под виковете и скандиранията “У-у-у-у-у!” той призна, че е уплашен, но уплашен от това, което се случва в цяла Европа. Това предизвика нова вълна от недоволство и скандирания: “Стачка, стачка”.

“Не искам децата ни да ме обвинят след време за това, което съм направил. Изтегляме закона от комисия, няма да се гледа днес. Ако трябва, цяла нощ ще работим всички, но ще направим с вас най-доброто за бъдещето на България”, каза Валентин Николов.

“Не ни предавайте!” призоваха синдикалните си лидери протестиращите, дошли от различни краища на страната. Дали ще продължат протестите и дали ще има национална стачка, зависи от следващите часове, заяви Пламен Димитров.

Чучело на Дянков стоеше най-отпред на протестното шествие

Снимки Благовеста ШВЕТКОВА

Шефът на БДЖ съжали, че стачката „не е хубава”, не можел да спести от заплати

Съжаление, че стачката в БДЖ не е наистина голяма и хубава, за да се спестят средства от заплати, изрази вчера изпълнителният директор на железниците Йордан Недев.

“Почти няма стачкуващи. Тоест имаме неколкостотин стачкуващи, тоест не можем да реализираме това спестяване от работна заплата, което предполагахме, че ще реализираме, ако стачката беше наистина голяма и хубава, каквато си я представиха нашите мили социални партньори”, заяви буквално шефът на БДЖ вчера сутринта.

Не сме директно подложени на ударите и на шамарите на пазара и можем да си позволим някои неща още да не плащаме, да продължаваме да не плащаме и по този начин можем да просъществуваме още известно време в бъдещето, коментира Недев.

Вчера бе седмият ден от протеста на железничарите, през който започнаха преговорите между БДЖ и стачниците. Синдикати и ръководство спориха близо 3 часа за изпълнението на договореностите по подписаното на 10 март споразумение и колективния трудов договор. Двете страни не постигнаха съгласие по нито една точка, съгласиха се само, че има просрочване на изплащането на ваучерите и забавяне на парите за работно облекло.

По закон БДЖ не е длъжно да подписва колективен трудов договор, заяви Йордан Недев. Той определи като абсолютно неприемливи условията на синдикалистите за нов КТД, защото в него са заложени 40 млн. лв. повече от предвидените социални разходи в дружеството. Преговорите между синдикатите и БДЖ продължават днес.

Междувременно Софийският градски съд прекрати като процесуално недопустимо делото, образувано по исковата молба на “БДЖ - Товарни превози” ЕООД, срещу 10 служители на дружеството, които според управителите са започнали стачката.

Найденов се извини на земеделците

Земеделският министър Мирослав Найденов реши вчера да се извини на протестиращите производители. “Поискахте извинение, получихте го днес и от министър Дянков, и от мен”, заяви Найденов, 3 дни след като трактори започнаха блокади по пътищата на страната. От думите му стана ясно, че премиерът Бойко Борисов също се е извинил на зърнопроизводителите. “Ако не устоим на тази строга финансова дисциплина, която Европа тепърва ще налага, последствията ще бъдат много тежки”, заплаши с бъдещо орязване на финансите в сектора той.

Въпреки извинението Найденов бе категоричен, че подписаното споразумение със земеделците няма да бъде изпълнено. Той прехвърли вината на финансовата и икономическата ситуация. За да намали напрежението у стачкуващите, министърът все пак обеща днес да има нотификация за намаления акциз на горивото. По думите му за следващата бюджетна година вече били осигурени 70 млн. лв., които да компенсират това.

Финансовият министър Дянков също се извини, пари за земеделието обаче нямало да дойдат. Дянков хвърли вината този път върху “лошите неща, които станаха през последния месец в Европа”. По думите му финансите в България били зависими от падащите правителства в Гърция, Италия и Белгия.

Протестиращите из страната земеделци не приеха министерските извинения и отново излязоха с машините си по пътищата. Близо 300 селскостопански машини излязоха край Дунав мост и затвориха частично границата с Румъния. Над 600 фермери от Русенска, Силистренска, Разградска и Търговищка област изразиха по този начин своето недоволство от буксуващите преговори с правителството за националната субсидия за земеделието.

Близо 200 зърнопроизводители обявиха, че протестът им преминава в гражданско неподчинение и блокираха с машини пътен възел “Петолъчката” вчера по обяд. Те се заканиха всеки ден да увеличават с по един час затварянето на пътя. Стотици зърнопроизводители от Хасковска и Старозагорска област трети ден са на Капитан Андреево.

България

Разходите изпреварихa по ръст доходите

Все повече пари отиват за здраве, облекло, алкохол

Средният доход на лице от домакинство през третото тримесечие на 2011 г. се е увеличил едва с 5%. За сметка на това общите му разходи са скочили с 8,6 на сто, сочи статистиката на НСИ. Българинът получава средно 978 лв., а сметките му са за 917 лв. Близо половината от разходите отиват за храна и сметки за ток, гориво и вода. Най-съществено перо от бюджета на домакинствата са разходите за храна и безалкохолни напитки, които са се увеличили с 4,7%. Средно лице от домакинството отделя за хладилника си 332 лв., което е 32% от всичките му разходи.

Сметките за дома, включващи вода, ел. енергия, отопление, обзавеждане и поддръжка, почти се запазват през третото тримесечие на 2011 г. спрямо същото тримесечие на миналата година и са по 148 лв. на човек. За здравеопазване българинът дава 47 лв. месечно, или 7,2 на сто повече, отколкото по същото време миналата година. Увеличение има в разходите за транспорт и съобщения. Там скокът е с 11,1%. Харчовете за алкохолни напитки и цигари се увеличават с 8,7% и възлизат на 43 лв. Ръст има и при разходите за облекло и обувки с 9.6%.

Основен източник на доход за домакинствата продължава да бъде заплатата. Приходите от нея през третото тримесечие на 2011 г. са средно по 499 лв. на човек. Вторият по значение източник на средства за домакинствата са пенсиите. Относителният им дял в общия доход намалява с 1.5 процентни пункта и съставлява 29% от него. Размерът на доходите от пенсии е средно по 284 лв. на лице от домакинство. Има леко повишение в доходите от самостоятелна заетост средно на лице от домакинството, които са достигнали 88 лв.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Най-малките възпитаници на детска градина "Ивайло" във Велико Търново украсиха коледната елха

МЪЖ ОТКРАДНА 200 КЮФТЕТА И КЕБАПЧЕТА

Пловдивчанин откраднa 170 кебапчета, 26 кюфтета и 10 хлебчета от павилион за бързо хранене, стана ясно вчера.

60-годишният мъж разбил рано сутринта в понеделник павилион за бързо хранене на ул. "Георги Икономов" в Пловдив. Оттам той измъкнал голямото количество хранителни запаси. Минути след кражбата той бил заловен. По случая е започнато бързо полицейско производство.

СОЦИАЛИСТИТЕ СЕ РАДВАТ ЗА ПРИЗНАНИЕТО НА СТАНИШЕВ

Поздравленията към лидера на БСП по случай избирането му за президент на ПЕС продължават да пристигат в НС на БСП. "Освен признание за ролята на БСП, за нейното обновление и участието ѝ в реформите на политическия Изток и континентална Европа, това е и признание за ролята на един млад партиен функционер", пишат от Варненската партийна организация.

"Поздравяваме Ви с международното доверие да председателствате Партията на европейските социалисти. Приветствам Ви заради перспективата да лидирате модерния социализъм съобразно предизвикателствата на сблъсъка между финансовите рискове на глобализацията и потребностите на достойния социален статус на гражданите на Европа. Споделяме упованието си на либерали, че България ще има във Ваше лице не просто поддръжника, а съмодератора на правилните антикризисни политики и на тяхната методология със социална резултативност", се казва в поздрава на зам.-председателя на ДПС Лютви Местан.

"В качеството ми на президент на Европейския шахматен съюз и на Българската федерация по шахмат аз също съм си поставил високи цели в полза на нашата родина и в полза на децата и младите хора в света. Моята амбиция е скоро да реализирам програмата си за въвеждане на обучение по шахмат в началните училища. В близко време предстои обсъждане на този проект в Брюксел и ще се радвам на Вашата лична подкрепа, както и на подкрепата на лидерите на ПЕС за него", пише до Станишев Силвио Данаилов.

Приеми нашите най-искрени земеделски пожелания за успех при реализиране на приоритетите в бъдещата ти работа като президент на партията на европейските социалисти, приветства лидерът на ЗС "Ал. Стамболийски" Спас Панчев.

"Радваме се, че посвещавате победата си на нас, редовите социалисти", е написала в поздрава на Областния съвет на БАС в София Йорданка Кринчева. Честити и Иван Бонев от "Красна поляна" - от свое име и от членовете на основната партийна организация, за които високият пост на лидера на БСП е знак за оценка на партията и "уважение към България". От името на разградските социалисти Станишев поздравява председателката на ОблС на БСП Д. Монева: "Имахме честта като членове на делегацията в Брюксел да изпитаме гордостта и радостта от избирането Ви на този пост."

От ОбС на БСП в Златоград пожелават: "Бъдете винаги така борбен във всички Ваши действия и решения в търсене на пътища, водещи до по-добър живот за гражданите на нашата Република България и партньорите ни от Европейския съюз."

Искрени поздрави получи Сергей Станишев от председателя на ОбС на партията в Смолян Атанас Устабашиев, от шефа на Областния съвет д-р Тодор Кумчев и от Милко Гавазов, председател на общинските съветници от левицата в Смолян. "Вярваме, че Вашето председателство ще даде възможност на повече млади хора да се ориентират към идеята за солидарност, справедливост и свобода, за развитието и осъвременяване още повече на социалистическия идеал", е написал Гавазов.

България

Големи пожари се разгоряха в страната

Само за два месеца 120 огнени бедствия са вилнели в България

Мащабни пожари обхванаха обширни горски площи през последните няколко дни на територията на цялата страна. Във вторник горяха близо 15 000 декара на територията на Софийска и Пазарджишка област, докато пожарът бъде локализиран. Само за изминалото денонощие са подадени 175 сигнала и са потушени 143 пожара.

През нощта във вторник срещу сряда пожар с фронт около 500 метра, възникнал в Македония, се прехвърли на територия край Симитли. В потушаването му вчера благоевградските пожарникари са използвали високопроходима техника. Изгорели са около 350 декара сухи треви и храсти.

Големи пожари продължават да вилнеят край Копривщица в местностите Буная и Рогачов камък. Засегнатата площ е 2905 декара, от които 405 декара смесена гора. Пожарите край Стрелча и Панагюрище вече са локализирани и продължава гасенето на отделни огнища от пожарникари, горски работници и местни доброволци. Включен е бил и военен вертолет Ми-17 от АБ Крумово.

Пожарите при Трекляно в района на Побит камък и край Джурково, община Лъки, са локализирани, но наблюдението им продължава.

През нощта срещу сряда се е възобновил пожарът при Добралък, община Куклен, близо до Асеновград. Той възникна в понеделник около 15.30 ч. Там горят 1000 дка ниска растителност, а усилията на огнеборците са насочени към спиране на пламъците, пълзящи към горските насаждения. В гасенето вчера са се включили близо 80 военнослужещи, пожарникарите са се увеличили до 150 души.

Продължи гасенето на пожара в националния парк "Централен Балкан". Пожар вилня и в района на местността Соколовец, на територията на националния парк "Рила" - парков участък Костенец. Според експертите горският пожар е на площ от 30 дка на надморска височина 1200-1300 м и е унищожил предимно иглолистни видове. Теренът е почти недостъпен, безводен и не позволява използването на каквато и да било техника. Там горските служители и местните доброволци гасят ръчно с лопати и кирки.

От Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" на МВР обясниха усложнената пожарна обстановка с високите температури и липсата на валежи, които не са характерни за сезона. Само през октомври и ноември са регистрирани 120 пожара с материални щети. През есенно-зимния сезон за миналата година пожарите, предизвикали материални загуби, са били 620.

НАМАЛЯВАТ МАРШРУТНИТЕ ЛИНИИ В СТОЛИЦАТА

Столичната община ще намали с осем маршрутните линии в София. Ще бъде обявен конкурс за превозвачи по 16 линии. В момента в София работят 24 линии, общината предвижда те да се намалят и да се изключи преминаването им през идеалния център на града. Срокът на договорите, които ще се сключват с превозвачите, ще е тригодишен. Конкурсната процедура ще приключи във втората половина на 2012 г., като с бъдещите превозвачи ще бъдат подписани договори с ясни санкции за неспазването на разписанията им. Няма да има изискване превозвачите да спират на обозначени спирки. Столичната община не се е отказала от идеята за довозващ транспорт, който ще е с 16 до 20 линии. Той ще е в системата на останалия градския транспорт и ще е включен в електронната система за таксуване на пътниците. Целта на кварталните автобуси ще е превозването на пътниците до станциите на метрото и до основните спирки на градския транспорт.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Някои от подпалените коли изгоряха напълно

Подпалиха десет автомобила в София

Десет автомобила са били запалени през нощта срещу сряда в жк "Младост" 3 в София. Първоначално на тел. 112 е получен сигнал за горящи три автомобила срещу бл. 321. Според други информации обаче подпалените автомобили били 13.

Очевидци разказаха, че колите пламнали половин час след полунощ. Живеещите в блока се събудили от гърмежи, предизвикани от пламъците. Хората повикали пожарна, а когато тя пристигнала, излезли, за да помогнат за по-бързото потушаване на пожарите.

Полицията е установила, че умишлено са запалени автомобили "БМВ", "Ситроен Саксо" и "Рено Меган". След по-малко от час са били опожарени още три автомобила пред бл. 319 - "Форд Фокус", "Мерцедес" и "Тойота". Около 00,45 ч. в полицията отново е получен сигнал за опожарени коли в същия квартал - на паркинга между блоковете 219 и 220. Този път горели "Фиат Пунто", "Шкода Октавия", "Волво" и "Опел Астра".

Според някои от хората в района досега не е имало подобни инциденти и кварталът е спокоен. Други разказаха, че има хулигански групички, които вилнеят в района. Собствениците на автомобилите не са получавали заплахи и нямат обяснение за палежите.

ЗАПОЧВА ДЕВЕТАТА „БЪЛГАРСКА КОЛЕДА"

Поредната кампания на благотворителната инициатива "Българската Коледа. Подарете надежда на дете в беда" започва по инициатива на президента Първанов и съпругата му.

Новоизбраният президент Росен Плевнелиев е потвърдил намерението си да продължи инициативата занапред и да финализира настоящата, съобразно заложените при откриването ѝ намерения и цели.

По традиция "Българската Коледа" набира средства за лечението на болни деца и за закупуването на апаратура за детски клиники и отделения. В предишните осем издания бяха събрани общо 18 142 832 лв. С 4 230 912 лв. беше подпомогнато лечението на 1066 деца. За 139 детски клиники и лечебни звена бяха закупени медицинско оборудване и линейки на стойност 13 911 920 лв., отчитат организаторите.

Дарителската сметка е в Обединена българска банка, IBAN: BG13UBBS80023300186210; банков код BIC: UBBSBGSF; ОББ, клон "Централен". Титуляр на сметката е БНТ.

В близките дни ще станат ясни номерата за подкрепа на инициативата чрез SMS или гласово обаждане до мобилните оператори.

ОБВИНЯВАТ СТОЛИЧНАТА ОБЩИНА, ЧЕ ЛЪЖЕ ЗА БРОЯ НА БЕЗДОМНИТЕ КУЧЕТА

Бивш служител на "Екоравновесие" обвини Столичната община, че лъже за броя на бездомните кучета. Светослав Славейков твърди, че уличните песове са 40 000, а не 9000, както сочат официалните данни на общината.

Славейков твърди, че общината е абдикирала от управлението на ОП "Екоравновесие" и от решаването на проблема с бездомните кучета. Според него администрацията съзнателно заблуждава хората за броя на скитащите животни. Правят се скъпи проучвания чрез социологически агенции, чиито резултати са съмнителни, алармира той.

Няма извършен научен мониторинг на кучешката популация, въпреки че такъв е възможен и сравнително евтин, твърди Славейков. Според него на един човек се плащат хиляди левове, за да преброи кучетата, което той прави по незнайно какъв начин.

Славейков припомни, че през 2011 г. заради злоупотреби бе уволнен директорът на предприятието Петър Петров. Новият и.д. директор Илиян Кърджев пък уволнявал най-висококвалифицираните кадри заради откритото им несъгласие с абсурдните управленски решения на ръководството. Славейков твърди, че е уволнен, защото е сигнализирал за нарушения, свързани с правата на работниците в дружеството. Сред тях са били незаплащането от 2007 г. на нощните дежурства на служителите, неизправни автомобили, липса на медицинско облекло и медицински прегледи.

1.6 МЛН. ЛВ. ОТИВАТ ЗА СЕМИНАРИ НА МВР, НОИ И ЗДРАВНАТА КАСА

Правителството се готви да даде 1 613 333 лв. за семинари, обучения и анализи за оптимизирането на МВР, НЗОК и НОИ. Сумата лъсна от предварително обявление за обществена поръчка в "Държавен вестник". Обявата е за предоставяне на консултантски услуги за оптимизиране на работата в тези структури. В рамките на проекта се предвиждат "работни срещи, изготвяне на проекти на нормативни актове и др".

Правителството е прогнозирало, че офертата за консултациите за подобрение на работата на МВР ще е 833 333.33 лв. За здравната каса и НОИ ще отидат още 780 хил. лв., става ясно от "Държавен вестник".

Поне 400 служители на МВР трябва да минат предвидените 15 семинара за по 27 служители. Две от обученията ще са в София с минимална продължителност 2 дни. Униформените ще са настанени в хотел 3 или 4 звезди, ще е осигурен транспортът, нощувките, храната и др. Минимум 60 служители на МВР ще посетят и 2-дневен семинар извън столицата.

150 ръководители и служители от системата на НЗОК и НОИ пък ще бъдат обучавани в минимум 6 двудневни семинара, от които най-малко един в София. Хотелите отново трябва да са 3 или 4 звезди. Има планирани и два семинара извън столицата за по 40 участници.

Желаещите да участват в проекта могат да подават оферти до 3 януари догодина. Всички анализи, семинари и срещите трябва да приключат до септември 2012 г. Предвижда се финансирането да е по Оперативна програма "Административен капацитет".

Икономика

Готвят продажба на пощите

Обещанието дружеството да бъде върнато в забранителния списък за приватизация не беше спазено

С промените в закона за приватизация и следприватизационен контрол, които депутатите гласуваха вчера, се дава зелена светлина на приватизацията на "Български пощи" ЕАД. През лятото се разрази бурна дискусия дали пощите да бъдат приватизирани. Синдикатите предупредиха, че служители в дружеството са готови на стачка, ако се стигне до изваждането му от забранителния списък.

При първото четене на промените в закона през септември вносителите от ГЕРБ обещаха, че "Български пощи" ЕАД ще бъде върнато в забранителния списък между двете четения. Вчерашното решение обаче е в пълно противоречие с това обещание, коментираха хора

от системата. За последната година финансовото състояние на пощите се влоши. Наскоро стана ясно, че дружеството спешно търси оборотен заем, за да разплаща дълговете си.

Както стана известно още през миналата седмица, от забранителния за приватизация списък се вадят още Агенция дипломатически имоти в страната ЕООД (АДИС), Военно издателство ЕООД и "Аудиовидео Орфей" ЕАД. В същото време Националният дворец на културата и "Рибни ресурси" ЕООД - Созопол, влизат в забранителния списък, решиха още народните представители.

Опасен вредител по царевицата в Ракитово и Велинград

Установено е наличие на карантинен за страната вредител по царевицата на територията на общините Ракитово и Велинград. Това съобщи Янка Ланкова, началник отдел "Растителна защита" - Пазарджик, пред "Фокус". Става дума за така наречения западен царевичен коренов червей. В заложените феромонови уловки са попаднали около 14-16 бръмбарчета на уловка, но факт е, че досега на територията на общините Ракитово и Велинград такъв вредител нямаше. Царевичният коренов червей навлиза от Сърбия най-напред в Северозападна България. През 2009 г. в Пазарджишки регион той беше открит на територията на община Белово, а сега се е разпространил и в общините Ракитово и Велинград.

За да не се разпространява този вредител, е необходимо редовно сеитбообращение, да се извършва дълбока оран, да се използват обеззаразени семена за сеитба, да се редуват културите, най-малко две години да не се засажда царевица на заразените места, да не се изнася царевица от тези общини на територията на съседни, за да не се разпространи вредителят, обясни Ланкова. Тя допълни, че този карантинен вредител нанася сериозни вреди, тъй като няма препарати, които да се използват точно срещу него. Освен това бръмбарчето засяга не само корена на растението, но и листата, а след това прониква и в кочаните на царевицата.

С 6,5% нараснали цените на производител за година

Индексът на цените на производител през октомври 2011 г. спрямо същия месец на 2010 г. е нараснал с 6.5%, сочат данни на Националния статистически институт (НСИ), огласени вчера. Ръстът на индексите на годишна база е регистриран в преработващата промишленост (8.9%) и при производството и разпределение на електроенергията, топлоенергията и природния газ с 3.4%.

Увеличение на индексите на цените бележат и секторите за химически продукти - 11.8% и единствения, който се усеща пряко от всички слоеве на населението - този за хранителни продукти - 11.2%. Увеличението на цените за ремонт и инсталиране на машини и оборудване е 10% за една година. Намаление на годишна база има само при добивната промишленост с 3.8%.

Индексът на цените на производител на вътрешния пазар е по-нисък през октомври спрямо септември 2011 г. с 0,1%. В преработващата промишленост леко намаление на цените има при обработване на основните метали (4.3%) и при изделията от текстил (без облекло) с 1.2%.

Предпоставка за ръст на инфлацията има в увеличения индекс на производството на електро- и топлоенергията, който е с 1.4% по-висок спрямо предишния месец.

3.8 млрд. лв. спестило населението за година

За последните 12 месеца домакинствата са спестили 3.79 млрд. лв. за последните 12 месеца, сочат данни на Българска народна банка, предаде profit.bg. Това е средно по 315 млн. лв. на месец. От началото на 2011 г. пък увеличението в депозитната база на населението е 2.68 млрд. лв., или по 268 млн. лв. средно на месец. За първите 10 месеца на 2011 г. общо 65.69 на сто от спестяванията са в левове, 32.91 на сто са в евро и едва 1.4 на сто са в други валути.

Само от лихви населението е забогатяло с 1.023 млрд. лв. за периода 1 януари-31 октомври, като за последния месец нарастването е с около 107 млн. лв. В края на периода домакинствата имат на влог в търговските банки 30.7 млрд. лв. спрямо 30.53 млрд. лв. за месец по-рано и 26.93 млрд. лв. към 31 октомври 2010 г.

Разрешиха сливане на Пощенска банка и Алфа банк

Комисията за защита на конкуренцията (КЗК) разреши концентрация между предприятия, която ще се осъществи чрез вливане на И Еф Джи Юробанк Ергасиас С.А. (позната у нас като Пощенска банка) и Алфа Банк.

Сделката ще окаже въздействие върху пазарите на банкиране на дребно и корпоративно банкиране на територията на страната, се казва в решението на комисията. То влиза в сила предварително, т.е. не може да бъде обжалвано.

По данни на БНБ към 31 декември 2010 г. Юробанк И Еф Джи-България е на пето място по размер на активите, а Алфа банк - клон България заема първа позиция сред клоновете на чуждестранни банки у нас. По последни данни към края на септември т.г. позициите на дружествата се запазват същите.

Анализът на пазара установи, че пазарното присъствие на слятата банка не би й позволило да упражни негативно влияние върху конкурентната среда, въпреки отредената в анализа прогнозна трета позиция сред общо 31 банкови институции на територията на България, посочват от КЗК. Комисията счита, че новосъздадената обединена банкова група не би била в състояние да заеме господстваща позиция на засегнатите пазари, още по-малко да възпрепятства ефективната конкуренция на някой от тях, поради което разрешава концентрацията при условията на текст от Закона за защита на конкуренцията.

Във вторник стана известно, че Първа инвестиционна банка (ПИБ) е възразила срещу сделката, но това не е било взето предвид от КЗК.

„Южен поток" стана обект с национално значение

Правителството обяви газопровода "Южен поток" в отсечката, която ще бъде изградена на българска територия, за обект с национално значение (по смисъла на Закона за устройство на територията) и за национален обект (по смисъла на Закона за държавната собственост). Това съобщиха от пресцентъра на кабинета.

Този статут ще позволи значително съкращаване на сроковете на необходимите административни процедури за стартиране и изпълнение на проекта. Решението е в съответствие с основните цели на българската енергийна политика и тази на ЕС за развитие на конкурентни енергийни пазари при опазване на околната среда и сигурност на енергийните доставки. За изпълнение на тези цели приоритетите в енергетиката са насочени към изграждане на добре развита енергийна инфраструктура с оглед диверсификация на газовите източници и маршрути.

ЧЕСТИТ 85-ГОДИШЕН ЮБИЛЕЙ

на СТОЯНКА МИХАЛЕВА ДРУМЕВА

родена на 1 декември 1926 г.
в гр. Стражица, живееща в София

С достоен принос в антифашистката борба,
Вие отдадохте много сили, знания и умения
в трудовия си път за подготовката
на млади кадри като учителка и преподавателка.
Пожелаваме Ви здраве, щастие, бодър дух.
И дълголетие!

Другари и приятели от Великотърновските землячества в София

Пазарът на земя върнал нивата си отпреди кризата

Пазарът на земеделска земя през 2011 г. върна нивата си отпреди кризата. Повече от 1 200 000 декара са изтъргувани в страната при реализираните 124 000 сделки само до юли, каза председателят на Управителния съвет на Българската асоциация на собствениците на земеделски земи Борислав Петков на аграрен форум в курорта "Албена", съобщи БТА.

По думите му към същия период на 2008 г., която е пикова за пазара на земеделска земя, в търговски оборот са влезли 1 240 000 декара при 122 000 сделки. Средната цена на земята е 345 лв. за декар при 320 лв. през 2010-а и 350 лв. през 2008 г., посочи председателят на браншовата организация, като уточни, че ценовите равнища са твърде различни в отделните региони на страната.

Според Петков 2011-а се очертава като година на земеделската земя, която като стабилен актив с добра доходност е привлякла много и разнородни участници на пазара.

НАП продава имоти на длъжници край Морето и в Банско

Близо 20% по-евтино излиза покупката на апартамент или парцел край морето от НАП, отколкото от строител, съобщават от приходната агенция. В някои случаи цените могат да паднат до 50% от реалната цена на имота. Справка в сайта на агенцията показва, че първоначалната тръжна цена на жилище в Слънчев бряг започва от 44 800 лв. На пазара за недвижими имоти подобен апартамент в същия комплекс се предлага на цена от около 66 000 лв. В момента в сайта на НАП са публикувани над 20 обяви за продажба на апартаменти в Несебър, Слънчев бряг, Банско и София.

Всеки, който проявява интерес да купи имот от НАП, трябва да знае, че за да се включи в наддаването, трябва да преведе депозит за участие в размер на 20% от първоначално обявената тръжна цена. Офертите се подават в запечатан плик до офиса на НАП, който организира продажбата. Електронен интернет магазин с всички продажби, в който ще може да се търси по ключова дума, цена, населено място и вид на вещта, разработват в момента от НАП.

Практично земеделие

Без подкрепа за земеделието

БЮДЖЕТ 2012

През месец септември българското правителство се споразумя със земеделските производители за параметрите на подпомагане през 2012 година. Ангажиментите на държавата, свързани с подкрепа чрез национални доплащания и държавни помощи, се определиха в размер на 500 295 904 лева.

Агро ММ
Мениджмънт & Маркетинг

Допълнително, няколко дни преди изборите, МФ пое ангажимента, че ще се нотифицира държавна помощ за възстановяване акциза на горивата за 2011 година в размер на 70 млн.лева.

С проекта за бюджет за 2012 година параметрите на подписаното споразумение не са спазени. Предвидените средства за национални доплащания и държавни помощи са определени в размер на 340.1 млн. лева. Това, което се предлага като финансови параметри, означава отстъпление от 2010 година и създава предпоставки за масови фалити в сектора.

На какво се основава този извод?

Първо, българското земеделие през 2011 г. ще получи едва 50 на сто от средствата, които старите страни членки на ЕС получават и на тази база възможността за равнопоставеност на пазарите ще бъде наш негатив. За това от 2007 година отрасълът е получавал както национални доплащания, така и държавни помощи в максимално възможния размер, разрешен от ЕС.

Второ, цените на вложенията в сектора непрекъснато се повишават и това създава предпоставка за увеличаване разходите за производство.

Трето, цените на основните земеделски култури през 2011 година са по-ниски с 35 на сто спрямо равнището на 2010 година.

Четвърто, намаляване равнището на рентата като резултат от получен среден добив и цена, при условия че няма адекватно подпомагане.

ЗЪРНЕНИ ПАЗАРИ

Активността на пазарите на зърно намалява и критерии за това са ограниченията в сключените сделки. В повечето случаи зърнопроизводителите предпочитат да реализират продажби в началото на 2012 година и то особено на царевица. По-голям брой сделки и изкупени обеми от царевица и черен маслодаен слънчоглед се наблюдават отново в областите в близост до пристанища Варна и Бургас.

Необходимо е да се отбележи, че през изминалата седмица отново се експортираха значителни количества зърно за трети страни. Изнесени бяха 45 хил.тона царевица и 3 хил.тона рапица, като дестинациите отново са за Израел, Египет и Сирия. Тези дестинации ще продължат и през следващата седмица, тъй като на пристанищата Варна и Бургас се товарят 10 хил.тона слънчоглед за Турция.

Въпреки това близо 79 на сто от изтъргуваните количества извън пределите на страната са за ЕС.

Като цяло, направеният анализ за търговията извън страната показва, че напусналите количества зърно от основните зърнени и маслодайни култури през настоящата кампания са 2.95 млн.тона, или това представлява ръст с 2.7% спрямо същия период на 2010 година.

ПОЛЕЗНА ИНФОРМАЦИЯ

Ситуацията на пристанищата към 22 ноември 2011 година е, както следва:

На пристанище Варна се товарят: 23 200 тона пшеница за Испания и 5100 тона слънчоглед за Турция;

На пристанище Бургас се товарят 5000 тона пшеница за Турция;

На дунавските пристанища се товарят: на пристанище Русе - 1700 тона пшеница за Румъния и 1000 тона рапица за Австрия; на пристанище Лом - 3500 тона царевица и 1000 тона рапица за ЕС.

Към 22 ноември по данни на САПИ средната цена за страната на пшеницата с високи хлебопекарни качества е 304 лв./тон без ДДС и това представлява спад с близо 1% спрямо предходната седмица. В областите Варна и Добрич сделки не са реализирани, а намаление с 3 на сто от цената е отчетена в областите Разград, Русе, Силистра и Търговище. В тези области продажби са реализирани в ценовия диапазон от 290-310 лв./тон без ДДС. Ниски остават цените в областите Видин и Враца - 290 лв./тон.

Пшеница с ниски хлебопекарни качества се търгува само в някои региони на страната. По данни на САПИ средната цена за страната към 22 ноември е 290 лв./тон без ДДС. Повишение на цената с 2 на сто е отчетена в областите Сливен и Ямбол. В тези региони сделки се сключват в ценовия диапазон от 280-300 лв./тон. В област Монтана е отчетена най-ниската цена - 280 лв./тон без ДДС.

Свободните количества фуражен ечемик на територията на страната са ограничени и това е предпоставка пазарът да се ограничи само в регистрацията на ценови оферти. По данни на САПИ средната цена на фуражния ечемик за седмицата е без промяна и е 344 лв./тон без ДДС. Пивоварен ечемик не се търгува и отново причината е липсата на свободни количества.

При черния маслодаен слънчоглед средната изкупна цена през изминалата седмица отбеляза повишение, което се отчете на територията на цялата страна и е средно с 15 лв./тон. Изкупните цени в различните райони на страната се движеха в ценовия диапазон от 600 до 630 лв./тон без ДДС. Малко по-високи бяха ценовите нива в Североизточна България, където те достигнаха до 640-650 лв./тон без ДДС и са в резултат на активната търговия около пристанище Варна. По данни на САПИ средната цена на черния маслодаен слънчоглед за страната е 604 лв./тон без ДДС и това представлява ръст с 8 лв./тон в сравнение с предходната седмица.

Средните цени на царевицата-зърно на вътрешния пазар през изминалата седмица отбелязаха повишение в резултат на по-активната търговия в цялата страна, като по-голяма част от изкупените количества са с цел експорт или изпращания. По данни на САПИ средната цена на царевицата за изминалата седмица е 333 лв./тон без ДДС, което бележи увеличение от 22 лв./тон спрямо края на предходната седмица.

СТАТИСТИКА НА ТЪРГОВИЯТА ИЗВЪН СТРАНАТА НА ОСНОВНИ ЗЕМЕДЕЛСКИ КУЛТУРИ - към 22.11.2011 година

Пшеница - общият размер на напусналата пшеница за периода е 1 543 270 тона (1 463 921 т. за ЕС и 79 349 т за трети страни).

Ечемик - общото количество ечемик напуснало страната за периода е 289 209 тона (191 796 т за ЕС и 97 413 т за трети страни).

Царевица - общото количество царевица реколта 2011 година напуснало страната за периода е 453 220 тона (231 607 т за ЕС и 221 613 т за трети страни).

Черен маслодаен слънчоглед - общото количество слънчоглед от реколта 2011 година напуснало страната за периода е 214 438 тона (194 145 т за ЕС и 20 293 т за трети страни).

Рапица - общото количество рапица от тази реколтна година напуснало страната е 447 211 тона (417 821 т за ЕС и 29 390 т за трети страни).

МЕЖДУНАРОДНИ И РЕГИОНАЛНИ ПАЗАРИ

През изминалата седмица средните цени на всички зърнени и маслодайни култури на западноевропейските пазари отбелязаха намаление в сравнение с предходния обзорен период. Основни причини за развитието на тези ценови равнища са: забавеният икономически растеж на европейската икономика; дълговата криза; агресивният износ на зърно от Черноморския регион; актуалните прогнози за повишението на световните преходни запаси от пшеница.

Необходимо е да се отбележи, че на пазарите в Русия и Украйна цените се стабилизираха на нива от края на миналата седмица.

Единствено при царевицата в Украйна и при слънчогледа в Русия се регистрира намаление на ценовите граници. На пазарите в САЩ следва да отбележим драстичното понижение на котировките при царевицата.

Материалите са от бюлетина „Агро ММ“, издаван от „Интелект Консулт Плюс - ЦМ“ ЕООД, Адрес: София, пк 962, e-mail: office@intellect-consult.com, тел: +35902 4414746, факс: 0884 12 35 90
WWW.INTELLECT-CONSULT.COM

Икономика

НА ГОДИНА

Продажбите на дребно нарастват с 5,5%

България се нарежда на 13-о място в Европа по новостроящи се търговски площи

Продажбите на дребно в България ще нараснат до 13 млрд. долара през 2015 г. в сравнение с прогнозираните за тази година 10 млрд. долара според последния доклад на изданието Retail Guide за страната ни. Нарастващият разполагаем доход на българите, търсещи повече избор, и ниските цени, предлагани от чуждестранни и местни вериги, се очаква да бъдат основните двигатели на растежа.

Заедно с подновения икономически растеж продажбите на дребно ще се увеличават средно с 5.5% на година между 2011 и 2015 г. Нарастващото градско население с по-висок разполагаем доход и интерес към пазаруването също ще спомогнат за увеличаването на продажбите на дребно, а оттам ще нараснат и инвестициите в сектора в средносрочен план.

През 2010 г. България беше лидер в ЦИЕ по новооткрити молове. София в момента оглавява пазара в България с пет действащи мола, които разполагат с 230 000 кв. м търговски площи, както и един аутлет мол с 36 000 кв. м. В момента в столицата се строят три нови мола с тотална площ близо 400 000 кв.м. От тях общите отдаваеми търговски площи ще бъдат 195 000 кв. м, което означава, че те почти ще се удвоят в следващата година.

България се нарежда на 13-о място в Европа по търговски площи в търговски центрове, които трябва да бъдат завършени до края на 2012 г., според данни на Cushman & Wakefield. До края на 2012 г. около 181 500 кв. м търговски площи из цялата страна ще излязат на пазара, според доклада. По отношение на наличните търговски площи България се нарежда на 30-о място в Европа с 67.5 кв. м търговски площи на всеки 1000 жители, което е доста под средното ниво за Европа от 240 кв. м. Това предполага осезаеми възможности за ръст в следващите две-три години.

BOSTON
LAND FUND
02/ 920 08 53

ПОКУПКО-ПРОДАЖБА
НА ЗЕМЕДЕЛСКИ ЗЕМИ

ПРОДАЖБА НА НЕДВИЖИМИ ИМОТИ
В БАНСКО

AGRO DEVELOPMENT
тел.: 02/ 920 41 12
факс: 02/ 920 17 82
АТРАКТИВНИ ЦЕНИ!
Продажба на собствени 1- стайни и 2- стайни апартаменти в гр. Банско с акт 16

Строителство на сгради в София
Real Land Fund
РЕАЛ ЛЕНД ФЪНД ЕООД

тел.: 02/ 920 41 12 факс: 02/ 920 17 82

Свят

Полицията разпръсна активистите, протестиращи срещу Уолстрийт в Лос Анджелис, с което изпълни заповедта на градоначалника за прогонване на демонстрантите от моравата пред сградата на кметството. Стотици активисти от движението "Окупирай Ел Ей" се преместиха на моравата, пътеките и улиците край кметството, след като органите на реда навлязоха в лагера им с цел да го разтурят

Лондон евакуира дипломати от Иран

И Норвегия затвори посолството си след атаките над британската мисия в Техеран

Великобритания потвърди, че евакуира дипломатите си от Иран, след като протестиращи граждани разграбиха и потрошиха сградата на мисията в Техеран във вторник.

"Част от персонала напуска Техеран, за да се гарантира личната безопасност на служителите", съобщиха от британското външното министерство. Група дипломати от мисията напусна Техеран с полет към Дубай, обяви по-рано европейски дипломат. Решението за евакуацията им бе взето, след като демонстрантите, скандиращи "смърт за Великобритания", свалиха знамето на кралството и потрошиха офисите на посолството. В северната част на Техеран друг британски дипломатически корпус също бе нападнат и опустошен. Британският премиер Дейвид Камерън предупреди за сериозни последствия след инцидента. Външният министър Уилям Хейг поясни, че няма изчезнали служители на посолството и хора от обслужващия персонал, въпреки тиражираните информации, че шестима дипломати са били взети закратко за заложници. САЩ, ЕС и Съветът за сигурност към ООН също осъдиха нападенията. Близкият съюзник на Техеран - Русия - порица атаките като "неприемливи и осъдителни" и изрази надежда иранските власти да вземат "незабавни мерки за възстановяване на реда".

От своя страна Иран изрази съжаление за инцидента, който определи като "неприемливо поведение на малка част протестиращи".

Действията на протестиращите отразяват обществения гняв от решението на Лондон, който миналата седмица прекъсна всякакви отношения с финансовия сектор на Ислямската република. Това се случи след приемането на новите санкции срещу Техеран, които бяха изготвени в сътрудничество с Канада и САЩ.

Председателят на иранския парламент Али Лариджани разкритикува решението на Съвета за сигурност и обяви, че резолюцията излага на риск глобалната сигурност.

"Прибързаното решение на СС на ООН, който осъди действията на студентите, бе взето, за да прикрие предишните престъпления на Америка и Великобритания. Полицията правеше всичко по силите си, за да запази сградата", обяви Лариджани в речта си пред парламента, предавана пряко по държавната телевизия. "Това подло решение ще доведе до нестабилност в глобалната сигурност", подчерта Лариджани.

Проблемите с безопасността станаха повод и Норвегия да затвори посолството си в иранската столица. Въпреки това персоналът на посолството на Норвегия все още се намира в Техеран. Говорителят на норвежкото външно министерство Хилде Щайнфелд обясни, че не е взето решение за евакуирането на служителите.

„Стандард енд Пуърс" понижи кредитни рейтинги

Международната рейтингова агенция "Стандард енд Пуърс" понижи дългосрочния и краткосрочния кредитен рейтинг на Румъния в местна валута от BBB-/A-3 до BB+/B, предадоха от агенцията. Перспективите пред валутата са оценени като "стабилни".

Водещата световна агенция понижи кредитния рейтинг на големите американски банки "Bank of America", "Goldman Sachs", "JPMorgan Chase", "Morgan Stanley", "Citigroup" и "Wells Fargo".

Рейтингите на "Bank of America", "JPMorgan Chase" бяха понижени с един пункт с A+ до A, а на "Merrill Lynch & Co. Inc.", "Citigroup Inc.", "Goldman Sachs", "Morgan Stanley" - от A- на A.

Агенцията преразгледала рейтингите на 37 от най-големите банки в света по повод на въвеждането на нови критерии за оценка, публикувани на 9 ноември.

Във Великобритания бяха понижени рейтингите на "Barclays PLC", "HSBC Holdings PLC", "Lloyds Banking Group PLC" и "Royal Bank of Scotland".

От друга страна "Credit Suisse", "Deutsche Bank", "ING Groep N.V." и "Societe Generale" запазиха рейтингите си.

Във вторник Moody's обяви, че разглежда възможността за ревизия на рейтингите на 87 европейски банки от 15 страни, предимно от Испания, Италия, Австрия и Франция. Междувременно МВФ заяви, че е готов да окаже помощ на Италия, ако Европейската централна банка също допринесе по някакъв начин. МВФ не разполага с ресурсите за мащабна спасителна програма за Италия, следователно ще се нуждае от ЕЦБ.

СЪРБИТЕ БЕТОНИРАХА БАРИКАДА В КОСОВО

Косовските сърби бетонираха една от барикадите, които поставиха по пътя между Косовска Митровица и Лепосавич, край Дудин кръш, община Звечан. Барикадата е висока 2,5 метра и вечерта във вторник бе бетонирана. Край нея бе поставена и бодлива тел. Барикадата се намира върху моста по пътя за Звечан, който вече е недостъпен за живеещите в южната част на Косовска Митровица.

Преди няколко дни силите на КФОР се опитаха да премахнат барикадите в Дудин кръш. Тогава се стигна до сблъсъци с косовските сърби. Барикади има и край село Рударе. Жителите на Яненице също поставиха барикадите, за да попречат на войниците на НАТО да влязат в селото. Войниците на КФОР останаха за кратко блокирани по пътя между Зубин поток и Звечан. В момента те се намират в село Чабра, населено предимно с етнически албанци.

Високопоставени командващи на НАТО предупредиха, че миротворците в Косово ще използват цялата необходима сила, за да се защитят.

Ръководителят на гражданската администрация на ООН в Косово ЮНМИК изрази безпокойствието си от увеличаването на насилието. Министърът на външните работи на Косово Енвер Ходжай пък обвини "нелегалните сръбски структури" за насилието в северната част на Косово.

www.duma.bg

кратки

Русия не иска среща за ПРО

Външното министерство на Русия поставя под въпрос възможността за среща на най-високо равнище между Русия и НАТО за обсъждане на ПРО. "Във връзка с проблемите с преговорите по ПРО не следва да се смята за предрешено нашето съгласие да вземем участие на срещата на Русия-НАТО в Чикаго през май през следващата година", заяви заместник- директорът на департамента по въпросите на безопасността и разоръжаването към Министерството на външните работи Владимир Леонтев.

Анкара замрази авоари на Дамаск

Турция ще прекъсне всички финансови сделки със Сирия и ще замрази авоарите на сирийското правителство, съобщи турският министър на външните работи Ахмет Давутоглу. Това е част от санкциите срещу правителството на сирийския държавен глава Башар Асад.

Хага съди Гбагбо

Бившият президент на Кот д'Ивоар пристигна в Холандия, за да бъде изправен пред Международния наказателен съд. Съдът разследва Гбагбо за убийства, изнасилвания и военни престъпления, извършени в Кот д'Ивоар през четирите месеца на въоръжен конфликт, избухнал след отказа на Гбагбо да предаде властта на Аласан Уатара, който спечели президентските избори миналата година.

5 по Рихтер разтърси Турция

Земетресение с магнитуд 5,0 по Рихтер разтърси източната турска провинция Ван. Няма информация за жертви и материални щети. Трусът е предизвикал паника след местните жители, много от които все още живеят в палатки след земетресението на 23 октомври, което причини смъртта на над 600 души.

Стрелба в Истанбул

Неизвестен мъж откри стрелба и рани двама души в туристическа зона на Истанбул. Мъжът, за когото се предполага, че е член на радикална ислямистка организация, е простелял пазач и войник пред двореца Топкапъ в Истанбул. Нападателят е бил убит от турските сили за сигурност.

Вулканът Тунгурауа се събуди в Еквадор, изхвърляйки облак от пепел на 4 км височина. Тунгурауа, издигащ се на 5023 м надморска височина, се намира в слабо населен район на около 135 км югоизточно от столицата Кито. Вулканът е активен от 1999 година

Свят

Изборите в Египет завършиха с бой

Ислямисти и либерали водят след първия тур

Влиятелното движение "Мюсюлманско братство" е на първо място по брой на подадените бюлетини в парламентарните избори в Египет в понеделник и вторник, гласят първоначалните резултати от преброяването, оповестени от медиите. "Ислямистите и либералите водят, старите партии са в отстъпление" - с такова заглавие излезе вчера правителственият вестник "Ал Ахрам" след изборите, белязани от безпрецедентна (около 80 процента) електорална активност. "Партията на свободата и справедливостта" - политическото лице на Мюсюлманското братство (PLJ), и салафистката "Ал Нур" (мюсюлмани фундаменталисти) са начело в шест от деветте провинции, участвали в този първи тур. Следва ги "Египетският блок", коалиция от светски партии. В другите избирателни окръзи вотът за депутати ще продължи до 11 януари, а за Консултативната камара Шура - до 11 март. "В много избирателни секции в селските райони ислямистите изглежда са начело, докато в големите градове шансовете им намаляват, продължава "Ал Ахрам". Според първите признаци за кандидатите на PLJ са гласували 47% от избирателите, а за "Египетския блок" - 22%, твърди независимият вестник "Ал Шурук".

Наблюдателите отбелязаха логистични проблеми и нарушение на правилата на изборите, но нямаше сериозно насилие. Според тях изходът от изборите ще помогне да се очертае съдбата на региона, разтърсван от въстания срещу десетилетия на автократично управление. Макар че не поведе египетското въстание, "Мюсюлманското братство" се оказа големият печеливш от въстанието и сега очаква да участва в определянето на бъдещето на страната. Редица анализатори смятат, че е по-удачно страната да се управлява от правителство, базирано на мнозинството в парламента.

Изборите не преминаха без напрежение, отбелязват агенциите. Близо 90 души бяха ранени в края на втория изборен ден във вторник, когато младежи започнаха да хвърлят запалителни бомби и камъни и да стрелят по време на сблъсъци близо до площад "Тахрир" в Кайро, където демонстранти продължиха да протестират срещу военната хунта в Египет, предаде "Ройтерс". По този повод водещият реформист Мохамед ел Барадеи заяви в акаунта си в Twitter, че "главорези" атакуват протестиращите на "Тахрир". "Режим, който не може да защити гражданите си, е режим, който не може да се справи с основните си функции". Насилието наруши относителното спокойствие, което се възцари след началото на гласуването в първата фаза на парламентарните избори - първите след падането на Хосни Мубарак от власт. Организатор на протестите заяви, че до сблъсъците се стигнало, след като група младежи се опитала да влезе на площада. Държавните медии съобщиха, че сблъсъците били между протестиращите и улични търговци. Ройтерс посочва, че засега не е възможно това да бъде потвърдено от независими източници. По телевизиите бяха излъчени кадри, на които се видяха падащи запалителни бомби на фона на нощното небе в посока към площада. Очевидец съобщи за най-малко 10 изстрела, посочва Ройтерс.

Протестиращите настояват, че военните се опитват чрез манипулации да запазят властта и привилегиите си. Генералите се кълнат, че ще предадат властта на избрания президент в средата на 2012 г.

Осъдиха на смърт атентаторите от Минск

Върховният съд в Беларус осъди двама души на смърт, след като бяха признати за виновни за атентата в минското метро, който отне живота на 15 души. "Съдът смята, че (те) представляват изключителна заплаха за обществото, следователно е необходимо най-крайното наказание", обяви съдията. По-рано той призна Дмитрий Коновалов за виновен в "тероризъм" и Владислав Ковальов, че не е уведомил властите за терористичния заговор.

Айша жадува за отмъщение

Дъщерята на бившия либийски диктатор Муамар Кадафи призова либийците да свалят от власт новите управници, предаде Асошиейтед прес. В аудиопослание по базираната в Сирия телевизия Ар Раи 40 дни след смъртта на баща си Айша Кадафи прикани за бунт срещу новия режим, "дошъл с помощта на самолетите на НАТО".

След падането на Триполи в ръцете на бунтовниците Айша, двама от нейните братя и майка й избягаха в съседен Алжир.

Призивът на Айша може да им създаде неприятности с властите в Алжир, пред които членовете на семейство Кадафи обещаха да не правят публични изявления, тъй като в противен случай може да загубят статута си на бежанци по хуманни причини. АП припомня, че след подобно изявление през септември алжирските власти я предупредиха, че може да я изгонят.

Протести и стачки заляха и Острова

Снимка БГНЕС

Моята пенсия - са моите пари, пише на плаката на тази възрастна англичанка

Великобритания е парализирана от протести срещу пенсионната реформа. В стачката се включиха над 2 милиона души. Синдикатите обявиха, че стачката е най-голямата от 90 години. Протестът засегна училища, болници, летища, пристанища, съдилища и общински служби.

Профсъюзите категорично се противопоставят на опитите на правителството да накара членовете им да плащат повече и да работят по-дълго. Кабинетът на консерватора Дейвид Камерън иска да повиши пенсионната възраст в страната на 66 години от 60 в повечето сектори в момента. Освен това се предвиждат увеличение на вноските за социално осигуряване. До 2015 г. заплатите на държавните служители са замразени, а над 300 хиляди от тях ще бъдат съкратени.

Информационните агенции коментират, че стачката е безпрецедентен тест за коалиционното правителство на либерали и консерватори, което взе решителни мерки за затягане на коланите във Великобритания. По предварителни оценки стачката ще струва на Великобритания повече от 580 милиона евро.

РОССИЙСКАЯ ГАЗЕТА
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

За честна дума

Владислав КУЛИКОВ

Група специални представители на гражданското общество одобри като цяло проекта за мащабна програма за съвместна борба на властите и народните маси с корупцията.

Едно от предложенията е да се приемат т. нар. "колективни искове", когато всеки един човек ще може да се обърне към съда с това, което го вълнува като гражданин. Засега ищецът е длъжен да докаже, че проблемът го засяга лично него. Съдилищата отказват с напълно законни аргументи да приемат подобни искове от гражданите, тъй като жалбоподателят по никакъв начин не е пострадал от това, от което се жалва.

Истинските пострадали често остават безмълвни - по най-различни причини. Именно институцията "колективен иск" трябва да изправи това положение.

Както вече писа "Российская газета", правосъдното министерство разработи концепция, призвана да направи отношенията в обществото по-честни. Програмата предлага конкретни идеи как да се направи така, че ръшветчията да не може да оцелее в обществото ни.

Главното послание на проекта е: работата на чиновниците трябва да стане по-прозрачна за обществото.

Например бизнесът трябва да работи в строги правови рамки, това е ясно. Прекаленият административен контрол върху предприемачите обаче дава право противоположен резултат: става неизгодно да се работи честно. Парадокс? Не - корупция. Колкото повече са пълномощията и по-малко отговорностите на чиновника, толкова посилно е изкушението да се облажиш от парите на хората, които контролираш.

При такива условия различните административни бариери се създават не за да се направи животът на обществото по-безопасен. Те стават хранилка за проверяващите. За това се говори отдавна. Но на самите чиновници е трудно да се лишат от бариерите, това все едно наркоман да се откаже от иглата. Гражданското общество трябва да помогне на нечистоплътните чиновници да се откажат от бариерната зависимост (и, като следствие, от корупцията).

Наскоро в правосъдното министерството приключи последното заседание на работната група на президиума на Съвета при президента по противодействие на корупцията при взаимодействието със структурите на гражданското общество. В групата бяха авторитетни юристи, представители на религиозните общности, правозащитници, журналисти, други представители на гражданското общество. На заседанието като цяло бе одобрена предложената от министерството концепция. Сега в документа ще бъдат направени последните поправки, след това проектът ще бъде представен на президентския съвет по противодействие на корупцията.

Особено бе подчертано, че документът трябва да има практична насоченост. Предложенията в него са не просто намерения, заедно с документа ще бъде изработен конкретен план за действия.

Гърците пак са недоволни

Новото гръцко правителство загуби доверието на гръцките граждани, след като стана ясно, че гърците отново излизат на протести заради финансовите мерки, които правителството ще наложи. Днес цялата страна ще бъде блокирана от протести, организирани от Общия синдикат на работещите както в държавния, така и в частния сектор.

"Не трябва да се правят илюзии, финансовите ограничения ще продължат и през 2012 г., така че нашата мобилизация е заради опасността от повишаване на безработицата", каза Янис Папагопулос, синдикален представител. Протестите са по повод масовите уволнения и орязване на заплатите.

Заради протестите спират да се движат влакове, метро и градски автобуси. Всички гръцки пристанища остават затворени по информация на синдиката на докерите. Към протеста на държавните служители ще се присъединят и общинските служители. Протестиращите за пореден път призовават гръцкото правителство да преразгледа строгите мерки за икономии.

Късно вечерта във вторник еврозоната отблокира транша от 8 милиарда евро за Гърция.

БЕЗРАБОТИЦАТА В ИРЛАНДИЯ СКОЧИ

Нивото на безработицата в Ирландия се покачи на 14,5% през ноември от 14,4% месец по-рано, сочат официални данни. Общо 429 567 души са се вписали в регистрите на страната през ноември, отбелязаха още от службата.

Интервю

Димитър МАНОЛОВ - вицепрезидент на КТ „Подкрепа”:

Държавата не е счетоводен баланс

Предлаганите от правителството промени са ненавременни и драстични. За 10 години в България се направиха драматични промени в пенсионната система - общата пенсионна възраст се увеличи на 65 г., възможността за излизане в пенсия тогава, когато си натрупал осигурителен стаж, за мъжете се увеличи с 3 г., а за жените - с 5, изискуемият осигурителен стаж за придобиване право на пенсия се увеличи с 14 г. Държави, на които сега управляващите се позовават, не са правили нищо. Затова позоваването на събития извън страната не е легитимно. Най-нелепо е сравнението с Гърция. Сега изведнъж, някъде от небето, се обявява нулева година за пенсиониране, без да бъдат изчислени негативните ефекти. Държавата не е счетоводен баланс.

И на заседанието, където се води стенографски протокол, на Дянков се задава въпрос за какво всъщност става дума: бихте ли ни обяснили какви са ви идеите и вижданията. В официалното заседание обаче Дянков се отрича от казаното пред медиите. Той казва: няма такова нещо, криво са ме разбрали, тези дни ще излезе интервю, в което ще обясня, че това не е така.

Асия ГОНЕВА - изпълнителен секретар на КНСБ:

Стачка, ако не приемат да преговаряме

☐ *Какво ще се случи, ако не бъде оттеглен проектът?*

- Ще продължи това, което виждате тук. Готвим национална стачка. Ще стачкуваме и ще протестираме дотогава, докато не им уври главата да седнат и да чуят какво ние смятаме, че трябва да се прави.

☐ *Вие им казахте най-важното?*

- Не, не сме разговаряли така, както трябва. Не сме разгледали разчетите, които те размахват наляво и надясно. Не сме разгледали разчетите по нашите предложения. Не са ни убедили в нито едно от нещата, които те предлагат.

Увеличението на пенсионната възраст не дава нищо. Половината от тези 2 млрд. лв., за които говорят, идват от ограбване правата на хората, от намаляване на индексацията, от промяна на формулата за изчисление на пенсията. Само от такива неща. Нищо друго няма в техните предложения освен взимане, взимане, взимане.

☐ *А сега като излязат лидерите на двата синдиката, колко време ще чакате?*

- Не мога да кажа. Топката е в тях. Ние вече сме почнали подготовка за национални стачни действия.

Записа Аида ПАНИКЯН

Не убивайте Спешната помощ

Д-р Десислава КАТЕЛИЕВА на протестния митинг вчера

Представител съм на колегите от цялата страна, които работят в Спешната помощ. Тук, под сините и лилавите знамена, има лекари, фелдшери, шофьори, медицински сестри от всички центрове в страната. Проблемите ни са много сериозни. От месец май ние сме застрашени да бъдем подменени с парамедици. Едва преди месец разбрахме, че сме застрашени да минем към областните болници. Под заплаха от съкращения са 1300 човека. Това е цената, която трябва да платим за по-високите заплати. Смятате ли, че можем да работим под такъв стрес? Да спасяваме живот? Да бъдем между живота и смъртта? Уплашени за бъдещето си. Недопустимо е 37 години да работиш в Спешната помощ и да получиш увеличение на годините за пенсиониране. Възможно ли е това? Боли ни и от друго. Искахме закон, искахме защита от посегателства спрямо нас. А получихме обиди и отвращение. Казаха ни, че ни бият, защото закъсняваме. Това са думи, казани от един български народен представител. Ние обичаме работата си. Държим на пациентите си. Помогнете ни да се запази националната система за Спешна помощ. Тя е част от системата за национална сигурност. Макар и ниско платени, макар и недобре облечени и недобре мотивирани, ние продължаваме да работим, да се борим за всеки един човешки живот. За нас всички сте еднакви - и бедни, и богати. Помогнете ни да се запазим, да оцелеем. Не допускайте да се комерсиализира Спешната помощ.

Евгени Кирилов:

Трябва да се прекратят фойерверките

България рискува да изгуби огромни средства по европейските фондове през 2012 г., казва евродепутатът от левицата пред агенция „Фокус”

☐ *Г-н Кирилов, какво правят Литва, Швеция и Естония, че успяват да усвояват по 40% от средствата от еврофондовете, което ние не правим?*

- Те стигат и до 60% по различните фондове. Мисля, че обяснението сами може да си го дадем - много по-добра организация, много по-добър административен капацитет и вече усвоено ноу-хау в проектирането. Проектите се изпълняват много по-енергично.

☐ *Посочвате, че България рискува да изгуби над 140 милиона евро от всички фондове, ако до края на 2011 г. тези пари не бъдат изплатени от Европейската комисия. До края на годината остава един месец.*

- Да. Искам по този начин да подам сигнал SOS до правителството. Явно е, че ще се загубят средства, но да не се загубят 140 милиона - това никак не е малко в тази криза, в която се намираме.

По-важното е, че догодина ситуацията е още по-неприятна и може да се загубят много повече средства, защото, както виждате, по трите фонда това, което изтича като последен шанс за година да се усвои, е страшно много. Това са вече заявените проекти от 2009 г. По фонда за регионално развитие са малко по-добре, но в социалния фонд усвоените средства са 7,5%, а по кохезионния фонд са 0%. Догодина е последната година, в която трябва да се усвоят тези средства, те са огромни.

☐ *Това, което сочи този анализ, няма голяма връзка с това, което се говори, че еврофондовете са ни приоритет и че по този начин ще запълним нестигащите средства в бюджета.*

- Мисля, че трябва да престанем с фойерверките, от които търсим само вътрешнополитически дивиденти. Хората, разбира се, не могат да знаят подробностите, но мисля, че с този анализ всичко става кристалноясно и

само да се говори вече не върви. Имахме избори тази година, ясно е, че управляващите бяха мотивирани да говорят по този начин. Оттук нататък просто трябва да се направи невъзможното, иначе наистина необяснимо и страшно вредно е само да се говори, а резултатите да показват съвсем друго.

☐ *Втора година по два от фондовете - европейския социален и кохезионния, усвоените средства са нула, като по единия даже за трета година се очертава да са нула. Как се получава така?*

- В кохезионния фонд има страшно много проблеми, просто не прилагаме европейските стандарти. Най-страшното е по заявените средства от 2009 г., защото догодина те изтичат. А за 2010 г. все пак има още две години, но и там са нулеви. Така че трябва да се работи по всичките тези проекти ефективно, за да се стига до изплащане. В противен случай харчим пари от бюджета за сметка на всички останали хора, за сметка на социални дейности, на публични услуги, на здравеопазване и така просто не може да продължава.

☐ *Какво ще се случи с проектите, които са изпълнени вече в България, а средствата по тях няма да бъдат възстановени от Еврокомисията?*

- Тези, които са изпълнени, ако правилно са изпълнени, ако няма нарушения, би трябвало да получат разплащане.

Където има проблеми, там остават държавните средства, тоест пак от бюджета се финансират, защото комисията на един етап може да спре въобще, ако има нарушения, ако изискванията са в противовес на поставените условия. Остават държавните пари, които са влезли в този проект, тоест това става пак за сметка на бюджета.

☐ *Да ви помоля и вие да направите един ваш прочит на тези цифри.*

- Аз мисля, че специално за заложените средства 2009 г. положението е съвсем тревожно. Най-общият анализ е, че се очаква да загубим огромни средства в период на криза. По принцип не е добре въобще да не използваме средствата, които така или иначе са ни заложени за усвояване. Но особено в ситуация на криза, в която се намираме, като знаем реалната финансова ситуация в страната, това, което личи и от бюджета, който сега се обсъжда, е непростимо по тази линия да продължаваме така, както досега. Добре беше първата година на това правителство, някак си помагаше измъкването, критиката към предишните. Но жестоката истина е, че есента на 2009 г., по-точно септември месец ние по трите фонда по процент на усвояване на средствата - нищо, че тогава бяха малко, защото са в началото на 7-годишния период - бяхме от 14-о до 16-о място в сравнение с останалите страни. Сега се вижда ясно, че сме на предпоследно място. Това е много ясен израз на прекаленото говорене и заиграване по политически причини. Всъщност данните, които комисията е предоставила, говорят сами по себе си, няма нужда да се тълкуват особено много, всичко е ясно.

☐ *А самата комисия и по-специално тази, на която вие сте член, изказвала ли е някакъв коментар за изоставащите България и Румъния?*

- Тези справки се дават на членовете на комисията, правят се обсъждания. Ясно е, че ние сме изоставащи. Имаше обсъждане и когато Росен Плевнелиев като министър на регионалното развитие дойде пред комисията. Но тогава той говореше все пак с голям оптимизъм. За съжаление резултатите не показват напредък. Комисията е наясно, че ние изоставаме. Ние с Румъния сме на последните две места.

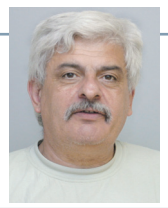
☐ *Г-н Кирилов, искате ли вие нещо друго да добавите по темата?*

- Това, което мога да добавя, е вече с по-малко приказки и с повече реални резултати да се занимават всички, които отговарят за усвояването на средствата и най-вече и самото правителство, министър-председателят, защото това е суперважна задача в ситуацията, в която се намираме. И да не забравят, че всеки месец ние получаваме тези справки. Аз ще бъда много щастлив, ако следващия месец или началото на следващата година поне не сме на предпоследно място, поне малко да минем на по-добра позиция. Но основното е да не се загубят средства. Тази година явно ще загубим, но няма да са толкова много, въпреки че и 100 милиона евро не са никак малко в ситуацията, в която се намираме. Но догодина нещата са много критични и тогава ясно ще се покаже кой приказва и кой върши конкретна работа.

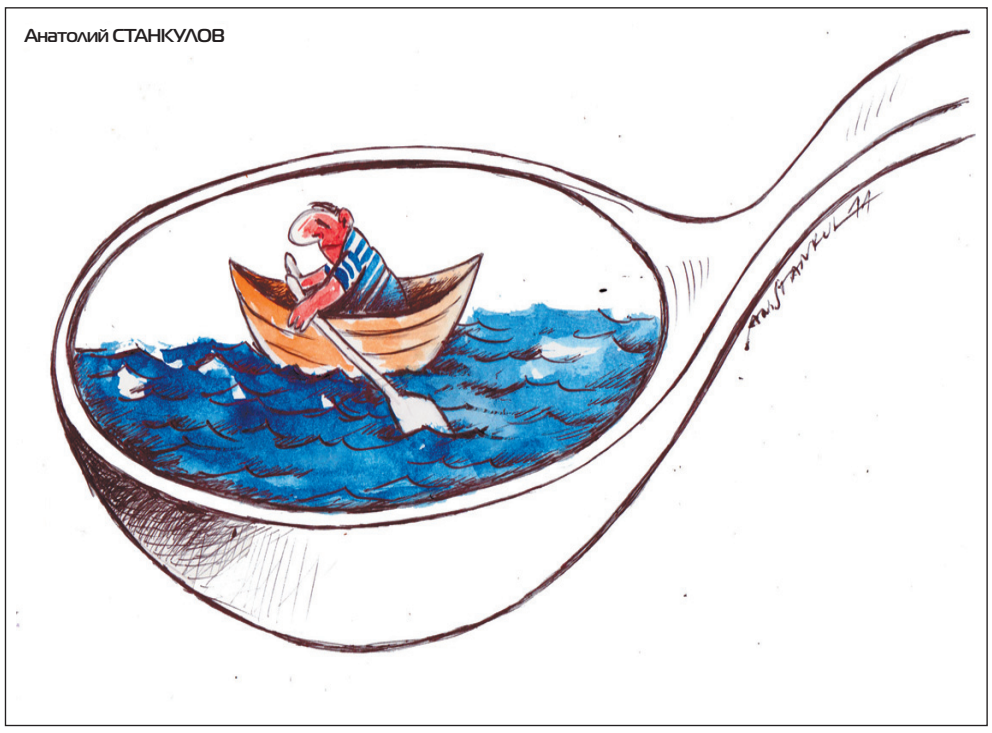
☐ *За 2012 г. дори казвате, че нещата са по-критични, отколкото за сегашната 2011 г.?*

- Да, защото ще останат стотици милиони, ако не си свършим сега работата, стотици милиони загубени средства. До края на 2012 г. ние имаме за усвояване, може да се каже, повече от милиард.

Общество

ВАСИЛ ПОПОВ

Анатолий СТАНКУЛОВ

Ти ли ме бутна или сам си паднах

Ти ли ме бутна или сам си паднах е въпрос, който се задава към малките деца, когато стоят правички, завъртят си главата или се въртят около себе си, завие им се свят и тупнат по дупенце на земята. Обикновено малкото дете търси някой друг да му е виновен. Обикновено няма друг виновен, само си е виновно детето.

Нещо подобно се случва в момента в България на национално равнище. Протести заливат цялата страна. Стотици и хиляди стачници блокират каквото могат - железници, шосета, гранични пунктове и други възлови места. Стотици и хиляди се събират пред парламента, пред сградата на правителството и къде ли още не, за да покажат колко са недоволни. Ние не питаме от какво са недоволни. Всички сме наясно, недоволството се трупа вече две години и половина. А сега то ескалира.

Съвсем наскоро имаше избори и много хора въпреки всичко избраха ГЕРБ да дава тон на живота ни. Сред сегашните протестиращи има огромен процент хора, които са гласували за ГЕРБ и на парламентарните избори, и на сегашните - за президент и местна власт. Какво става? Хората, които се довериха на Бойко Борисов и неговата команда, нали бяха веднъж вече излъгани? Тогава, на парламентарните избори. Нито едно предизборно обещание не беше изпълнено. Защо преди месец същите тези хора гласуваха пак за Бате Бойко и неговия отбор юнаци, които пак ги излъгаха с предизборни обещания? И нямаха търпението да чакат повече от месец, за да излязат на улицата. Защото се сетиха, че пак са излъгани. Ей това се казва ти ли ме бутна или сам си паднах.

Протестите са неизбежни. Всеки трезвомислещ беден и обедняващ български гражданин трябва да ги подкрепи. Както и става. В масовите прояви се включиха труженици от всички браншове. Включиха се и пенсионери. Включи се и запасното войнство. Абсурдното е, че угодните на управляващите коментатори, журналисти, социолози ни натрапват една и съща идея - много са българските пенсионери и много дълго време си получават пенсиите.

Очевидно на Бойко Борисов и на неговите силовaци пенсионерите им идват малко в повече. Тук има два варианта. Първият - събираме всички възрастни хора на някой стадион, викаме картечаря Ханс и той знае как да направи по сталински - няма го човека, няма проблеми. Вторият - да се забрани пенсионирането у нас. Да се забрани зърнопроизводството, железничарството, знанието, а браненето на реда да се замени с гонение срещу хората.

Необяснимо е от какво произтича тази наглост и бруталност на Бойко Борисов, за когото българският народ и българското гражданство сякаш не съществуват. На какво отгоре той заявява неведнъж, че не му пука кой за какво протестира - абе, нека си протестират. Това е негов израз. Кой ли вече не се пита дали в момента изпълнителната власт в нашата страна осъществява диктатура. Логично е. Щом не му пука от опозиция, от опоненти, от масови протести, значи е яхнал държавата като Баба Яга и размахва косата наляво и надясно.

За пощите в страната на розите

ВЕЛИАНА ХРИСТОВА

Преди месеци от ГЕРБ обещаха “Български пощи” да бъдат върнати в забранителния за приватизация списък, откъдето преди това ги извадиха. Промените в Закона за приватизацията минаха вчера на второ четене в НС и... пощите останаха извън списъка - сиреч ще ги направят частни. Някой да е изненадан от поредните излъгани надежди за нормална държава? Просто стотици хиляди хора в България ще останат без пунктовете, където могат да получат писмо или паричен запис от “детето” от София, да си вземат пенсийката, да си платят тока, да си получат вестника. Изолирани не от света, а от собствената си държава дори.

Пощите се слагат на тезгяха с познатото “няма пари”. Сакралното оправдание за всички золуми, които Борисов, Дянков и компания стоварват върху България. Обаче, като се поогледа човек, и какво вижда? Ей тук - милионче и 600 хил. лв. за семинари в МВР и НОИ, за да ходят групички на обучение за по два дни в луксозни хотели. Лошо няма, ама дали това типично разхищение трябва да се случва навръх кризата, заради която зърнопроизводителите и изобщо икономиката се оставят без левче в джоба? На друго място гледаш едни 140 млн. лв., за които Дянков още лятос обяви, че ги е намерил, за да се строи стадион “Арена Роза” край Враждебна. Нали сме страна на розите. Пак лошо няма, феновете ще ликуват, пък и София няма да се задръства от мачове в центъра. Но дали такива луди пари трябва да се изсипят за кеф баш в разгара на кризата, когато няма с какво да пуснеш влаковете на хората с издънени джобове, дето не мечтаят да си купят коли, че и паркоместа за тях? А за идните 3 години цели 400 млн. лв. предвиждат за професионалния спорт. На трето място поглеждащ, цъфнали едни 500 000 лв. за “Прозрачност без граници”, с които новата правосъдна министърка ще си развива малък бизнес до безграничност. Пак няма лошо, ама баш сега ли, когато слагат кепенците на БАН, която няма да може да създаде иновациите за тези фирми? Други едни милионче Борисов лично ги иска да строи с тях летище край Балчик. И накрая капка по капка - вир от хазната. А що свободни пари би могло да има!

Ами идеята на бизнеса - заради тежкото положение с хазната, тя да престане да плаща осигуровките на държавните чиновници? Щото е гнусно някак хората от заплатите си по 500 лв. да плащат осигуровките на служители с тройно по-високо заплащане, плюс бонуси всякакви. Идея за милиони! Ала не би. Ако ще си плащат осигуровките, ще им вдигнем заплатите със същите суми, отряза бат’Бойко. Защо? Нали уж всички трябвало еднакво да поемат кризата, както рече Дянков. А излиза като във вица - властта вика на обикновените труженици: дайте да я поемете пустата криза. Дали защото по висшите чиновнически места из министерствата все хора на ГЕРБ бяха наслагани? Как да им скършат фасона?

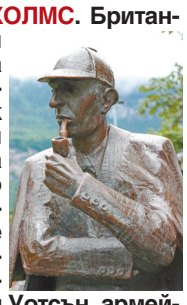
Та, има пари в държавата. Но не ги дават за това, от което имат нужда хората и страната на розите.

Дамата 1

СВЕТОВЕН ДЕН ЗА БОРБА СЪС СПИН. Отбелязва се от 1988 г. по инициатива на Световната здравна организация. Синдромът на придобита имунна недостатъчност е болест, характеризираща се с прогресивно разрушаване на имунната система като резултат от инфектиране с вируса ХИВ.

ПРАЗНИК НА БОТЕВГРАД. Обявен е с решение на Общинския съвет. По време на Априлската епопея 1876 г. населението на Орханийския край активно се подготвя за въстанието. То изживява ужасите от жестокото му потушаване чрез съдбата на Ботевите четници, водили сражение с турския башибозук. Това е и поводът на 1 декември 1934 г. градът да бъде преименуван от Орхание на Ботевград.

1887 - ДЕБЮТ НА ШЕРЛОК ХОЛМС. Британският писател Артър Конан Дойл публикува разказ, в който за първи път главен герой е детективът. Фигурата на Шерлок Холмс се появява в 56 разказа и 4 романа, написани в периода 1887-1927 г. Героят е описан като пълна противоположност на тогавашната полиция, която често е затруднена да разкрие престъпленията. Негов пръв помощник в разследванията е д-р Джон Уотсън, армейски лекар, завърнал се от служба в Индия.

1891 - РОЖДЕН ДЕН НА БАСКЕТБОЛА. Американският учител по физкултура Джеймс Нейсмит изобретява играта, като кара своите ученици да хвърлят футболна топка в кошница за праскови. Първите състезания се провеждат в колежите. През 1936 г. баскетболът добива олимпийски статут и става широко популярен в целия свят.

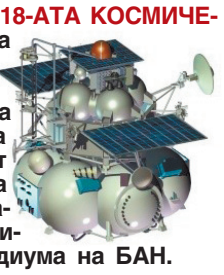
1913 - ПУСНАТА Е ПЪРВАТА ПОТОЧНА ЛИНИЯ ЗА АВТОМОБИЛИ В СВЕТА. Заработва в автомобилните заводи на компанията “Форд” в САЩ. Благодарение на конвейерната система за сглобяване на всеки 2 ч. и 38 мин. започва да се произвежда по един автомобил.

1959 - ПОДПИСАН Е АНТАРКТИЧЕСКИЯТ ДОГОВОР. Във Вашингтон, Аржентина, Австралия, Белгия, Великобритания, Нова Зеландия, Норвегия, Република Южна Африка, САЩ, СССР, Франция, Чили и Япония подписват международен договор, според който Антарктида се обявява за неутрална и демилитаризирана зона. Според този договор територията на континента може да се използва само за мирни цели. Официално договорът влиза в сила на 23 юни 1961 г.

1972 - БЪЛГАРИЯ СТАВА 18-АТА КОСМИЧЕСКА СТРАНА В СВЕТА. На тази дата на борда на спътника “Интеркосмос 8” се състои първото извеждане в Космоса на българската апаратура “П1”, чрез която се изследват параметрите на космическата плазма. Апаратурата е създадена от Научната група по физика на Космоса към Президиума на БАН.

2009 - ВЛИЗА В СИЛА ДОГОВОРЪТ ОТ ЛИСАБОН. Подписан е от 27-те страни членки на ЕС на 13 декември 2007 г. Той заменя двата договора, осигуряващи конституционна основа на Европейския съюз - Договора от Маастрихт и Римските договори. Сред нововъведенията са юридическото сливане на ЕС и ЕО, разширяването на процедурата на съвместно вземане на решения в областта полицейско и съдебно сътрудничество при наказателни дела, по-големи права на националните парламенти в законодателството на ЕС, въвеждането на инициатива на европейските граждани и др.

★ ПРОЦЪФТЯВАЩИЯТ ПАЗАР НА ПСИХИЧНИТЕ РАЗСТРОЙСТВА стр.6-7

ДУМА
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С

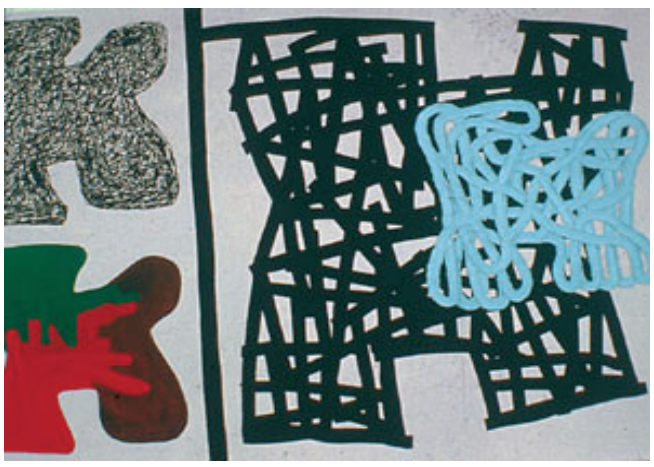
МОНД дипломатик

LE MONDE diplomatique
българско издание

1 декември 2011, година 8, брой 12 (85) lmdbg@press.bg; bg.mondediplo@gmail.com www.bg.mondediplo.com 8 стр.

ЕДИННАТА ВАЛУТА – УРАВНЕНИЕ БЕЗ РЕШЕНИЕ

Надолу по пързалката на кризата

JONATHAN LASKER. – „Перманентна грешка“, 1995.

Човек се пита какво става, когато и последното убежище вече е разтърсено от бурята? В сряда, 23 ноември, инвеститорите отказаха да субсидират увеличението на германски дълг, което е проява на безпрецедентно недоверие. Попаднали в собствения си капан, пазарите, които настояваха за строги ограничения, вече се страхуват от заплахата от депресия. Отговор на тези лутания се мъчат да намерят „срещите на върха“, чието умножаване показва, че са безполезни.

Фредерик Лордон*

ОПИТЪТ показва, че човек може безкрайно и без досада да гледа как Лаурел и Харди се замерват с торти. Но дали това важи и за европейските срещи на високо равнище? Поради една достойна за съжаление погрешна преценка, направена несъмнено с похвалното намерение да се прекрати застоят, Европейският съюз (заедно с Г-20) изглежда е сметнал, че повтарянето на нещо комично е подходящо оръжие срещу кризата. Едва ли може да се намери друго предположение за учудващите повторения в комедията, превърнала се в единствената твърда и ясна линия на поведение на европейските правителства, изпаднали в пълно безсилие.

За тяхно успокоение трябва да се признае, че в капана на днешните тегоби (мощна рецесия след финансова криза, постоянен надзор на капиталовите пазари над икономическите политики, независимост и малодушие от страна на Европейската централна банка (ЕЦБ), канонична германска втораченост в една фикс идея, липса на съюзен суверенитет) сегашното уравнение за еврото е категорично без решение…

Но ако духът, който витае над Европа, не е на Лаурел и Харди, то тогава е може би на Свети Августин: *Credo quia absurdum* (Вярвам, защото е абсурдно). И е вярно, че догматичното настървение срещу всяко преиначаване на реалността е последното нещо, което трогва Европа. В последна сметка ние сме просто свидетели на петата Среща на върха в еврозоната (1), като силният августински елемент се състои в това да се упорства в абсурда, а комичният – в повтарянето на комюникета, пълни с хвалби, че най-после се е стигнало до глобално (*всестранно*) решение на проблемите в еврозоната… преди да се наложи да се започне отначало при следващия удар. Знае се, че хората са склонни към разточителност и затова всяка инициативна общност изпитва нужда да подновява спектакъла, предлагайки все по-силни усещания (нови институции, нови държави за спасяване, нови канали за финансиране, все по-растящи суми и т. н.). В действителност расте броят на хората, които нямат желание да се смеят. Дори на последната среща на Еврогрупата на 27 октомври 2011 г., чиито забележителни (и все така *всеобхватни*) действия бяха почти обезсмислени от обявения междувременно гръцки референдум само след седмица. Което си е абсолютен рекорд.

(На стр. 2)

*Икономист.

(1) Срещи на върха: „Гърция-1“ на 9 май 2010, „Ирландия-Португалия“ на 28 ноември 2010, „Пакт за еврото“ на 11 март 2011, „Гърция-2“ на 21 юли 2011, „Гърция-3“ на 27 октомври 2011.

Граждански хунти

Серж Алими

ЧРЕЗ шантаж за фалит и страх от хаос двама бивши банкери – Лукас Пападемос и Марио Монти, взеха наскоро властта в Атина и Рим. Това не са аполитични специалисти, а хора от десницата, членове на Тристранната комисия, известна с критиката си към прекомерната демокрация в западните общества.

През изминалия ноември френско-немското „ръководство“ на Европейския съюз, Европейската централна банка (ЕЦБ) и Международният валутен фонд (МВФ) – „тройката“ – реагираха гневно, когато гръцкият министър-председател Георгиос Папандреу обяви референдум в страната си. Това според тях поставяло под въпрос споразумение от преди месец, предвиждащо ново затягане на икономическата политика, която постави Гърция на колене. Привикан в Кан между две сесии от Срещата на върха, в която неговата твърде малка държава не участва, принуден да чака, за да бъде приет, смъмрен публично от Ангела Меркел и Никола Саркози, които са съотговорни за задълбочаването на кризата (*вж. анализа на Фредерик Лордон*), министър-председателят Папандреу трябваше да се откаже от своя референдум и да подаде оставка. Неговият наследник, бивш зам.-председател на ЕЦБ, реши начаса да разшири правителството в Атина с една крайно дясна формация, недопускана до властта още от падането на гръцките полковници през 1974 г., без „тройката“ да прояви каквато и да било особена емоция от това.

Европейският проект трябваше да осигури просперитет, да укрепи демокрацията в държави, управлявани някога от военни хунти (като Гърция, Испания и Португалия) и да обезвреди „национализмите, подпалващи войни“. Сега той прави тъкмо обратното – засилва чистките, превръща правителства в марионетки на пазарите, пробужда враждите между народите на Стария континент. *Не можем повече да сме роби на Германия*, възмути се млад испанец, който не иска да се изсели в Берлин или в Хамбург, за да си намери работа. Италианците се обидиха най-вече от арогантността на френския президент и се попитаха – и с право – какъв негов особен талант би могъл да я оправдае. Някои гърци вече изобличават поемането на контрола над страната им от *окупационни сили*. Появиха се дори карикатури, представящи германската канцлерка като нацистка…

Историята на Европа предлага на народите, измъчени от политиките за икономии, богат избор от аналогии. Без да губим здравия разум, последните събития от Атина по-скоро напомнят за лятото на 1968 г. в Чехословакия, за смазването на „Пражката пролет“ и отстраняването на комунистическия лидер Александър Дубчек. „Тройката“, която превърна Гърция в протекторат, изигра ролята на някогашния Варшавски договор, а г-н Папандреу – на онзи Дубчек, който никога не би се осмелил да се противопостави. И в двата случая се прилага доктрина на „ограничен суверенитет“, която наистина е по-малко смъртоносна (тъй като три оценъчни агенции задават посоката) от съветските танкове, прекосили някога границите.

След като смазаха Гърция и стъпкаха Италия, сега Европейският съюз и МВФ обръщат погледа си към Унгария и Испания.

Le Monde diplomatique
Превод Мила Атанасова

ПЕРИПЕТИИТЕ НА РУСКАТА ИДЕНТИЧНОСТ

„Ние сме наследници и на руските царе, и на Съветите“

По време на състезание по бойни изкуства, излъчвано пряко по телевизията, министър-председателят Владимир Путин, който участваше в него, беше освиркан от публиката. Кандидатурата му за президентските избори през март 2012 г. породи песимизъм у много руснаци и отново повдигна доста въпроси за бъдещето и идентичността на страната, което може да се обърне срещу партията му на парламентарните избори през декември т.г.

Нина Башкатов*

ДВАДЕСЕТ ГОДИНИ след изчезването на Съюза на съветските социалистически републики (СССР, *вж. статията на стр.4*) Руската федерация се изправя едновременно пред проблеми, породени от разпадането му, и пред специфичните си трудности. Тази двойственост намира израз и в начина, по който страната подхожда към изборите през декември 2011 г. (парламентарни) и март 2012 г. (президентски). Политоложката Лилия Шевцова, която обикновено не щади властите, обобщава изминалите две десетилетия така: *След падането на комунизма Русия се оказа изправена пред предизвикателство, пред каквото досега не се беше изправяла никоя държава в света.*

(На стр. 4-5)

*Издател на интернет страницата „Inside Russia and Eurasia” (www.russia-eurasia.net).

ЕДИННАТА ВАЛУТА – УРАВНЕНИЕ БЕЗ РЕШЕНИЕ

Надолу по пързалката на кризата

(От стр. 1)

Всъщност това несъмнено е характерният белег на една епоха, която само приблизително може да се сравни с кризата от 30-те години на XX век. Реакциите на правителствата, наподобяващи глъчката на тълпа, придобиват двойствен характер, привидно противоречив, при което импровизацията и неразбирането на случващите се събития си съперничат и опортюнистично, но много методично, се разгръща една безкомпромисна неолиберална схема. Трябва да имаме предвид тази двусмисленост, за да обясним както срещите на върха, достойни за американския комедиен мюзикъл „Helzapoppin“ (2), така и впечатляващата стратегическа съпротивителна сила, която позволява на сегашната система да черпи от най-дълбоките тайни на кризата (си) основанието за безпрецедентното ѝ историческо задълбочаване. Единство и неразбория участват по равно като фактори през този невероятен период, в който съдбата на неолиберализма се решава по два начина – като заключителен удар или като взрив по време на полет.

Пиротехниците смятат, че като са взривили сградата, са си платили барута

Интересът някои работи да бъдат забравени е толкова силен, че се налага непрестанно да се припомня в каква голяма степен причината за сегашните събития се корени в кризата с ипотечните кредити. Тази криза е съвършен израз на капиталистическа конфигурация, в която безкрайното съкращаване на заплатите остави на домакинствата свръхзадлъжняването като единствено средство да поддържат нивото на потреблението. Така чрез спасяването на банките при настъпилата междувременно рецесия държавата, въпреки нежеланието си, се оказа въвлечена в частен финансов погром, който бе твърде щастлив да се превърне в държавна финансова криза. Точно тогава Г-20 започна своите срещи на върха от типа „stop-and-go“ (спри и продължи). Кой обаче си спомня днес всеобщите победни възгласи, издигани в хор от управляващите и от коментаторското войнство като облекчение след страха, в който бяха изпаднали през есента на 2008 г., когато ръбът на пропастта се оказа толкова близо?

Наистина си струва да се забравят триумфалните комюникета и обещанията за нова финансова регулация (които изглеждат благовидно и през 2011 г., докато банковата система вече е заплашена от нова тотална разруха), както и уверенията, че „кризата е вече зад нас“. Човек се колебае как да ги определи – дали като палава дадаистка (3) провокация, или като величайша глупост. Не беше минала и година, когато се разбра, че обявеното съживяване куца сериозно и че разкритията за плачевното състояние на гръцките публични финанси служат като детонатор за това, което ще се помни като най-лошата превратност в цялата история на икономическата политика. За миг човек можеше да си помисли, че правителствата са си взели поука от грешките на миналото и по-конкретно от бедствията, предизвикани от Голямата депресия, но нищо подобно! Допускането на дефицити чрез използването на автоматичните стабилизатори (4) като единствена приложима средносрочна стратегия (ако не се брои неистовото настойничество от страна на пазарите) не просъществува и година. И Гърция се оказа колкото удобен, толкова и нагледен основателен претекст да се разнебитят всички постановки на бюджетната политика, която брутално премина от обоснована практика на дефицити към безнадеждни мерки за тяхното свирепо орязване.

С изключение на онези, за които още се използва определението „разумни“, много са вече основанията (те бяха очевидни от самото начало), които обричат на провал стратегията на повсеместни строги ограничения. Защото не е възможно всеки по отделно да компенсира с външно търсене задушаването на вътрешното търсене. Поради факта, че всички наоколо са поставени в същото положение – да избират строги ограничения. Това неизбежно води до толкова голям спад на растежа. Ефектът от съкращаването на разходите се обезсмисля от загубите от данъчни постъпления. Всичко това става пред погледа и под строгия надзор на международните инвеститори, за които сроковете във времето са напълно несъвместими със средните срокове, нужни за макроикономическо преустройство с толкова голям обхват. Така се завърта абсурдната спирала, при която повишаването на лихвите, развихрено от атаките на спекулативната паника, подяжда кумулативно бюджетните баланси (обслужването на дълга задълбочава дефицита, който тревожи финансите, които на свой ред повишават лихвите, което пък повишава плащанията по обслужването на дълга…). На това икономическите политики отговарят с увеличаване на ограниченията… и на дълговете. От време на време пък „Стандард енд Пуърс“ или „Мудис“ – идеалните агенти за поддържане на реда, дават своя любезен принос за климата на всеобща лудост. Притискани от финансова паника, повишението на лихвите и идиотските реакции на икономическите политики се обуславят взаимно и се сливат в отровно съдействие, в което европейските срещи на върха усилват все повече напрежението.

С риск да стигне до парадокс линията на хаоса е дублирана от една стратегическа линия, която установява, че всеки етап на засилване на безредието е придружен от все по-силно неолиберално настъпление. Защото не за всички кризата носи загуби. Не и за банките, върнати даром към живот с бонуси и дивиденти след есента на 2008 г. Изместването на вниманието от пороците на частните финанси към „проблема за публичния дълг“, измъкването и контраатаките се превърнаха в изкуство. Не че нищо не се случва в полето на публичните дългове – там рядко е имало толкова зрелищна експлозия. Но при тях нищо не се случва без прякото въздействие на кризата върху частните финанси. А банкерите се надуват, че вече нищо не дължат на обществото, защото спешните средства за спасяването им били вече възстановени. Сякаш последвалата рецесия, продължаването на данъчните постъпления и експлозията на дефицитите нямат нищо общо с тях. Всичко това навежда на мисълта за пиротехниците, които смятат, че като са взривили сградата, са си платили барута.

Няма загуби за банкерите, не по-различно е и за администраторите на неолибералния ред, но на тях все пак може да им се признае таланта да превърнат в голям напредък кризата, която трябваше да подпише присъдата за тяхното историческо дисквалифициране. От дълго време всъщност жестикулациите на тема „дълг“ се опитват с помощта на Пеберо (5) или на Атали (6) да подготвят терена и да накарат духовете да свикнат с идеята за лишенията. Но всички фарсове със заклинанията и припевите за приближаващ фалит не можаха да накарат хората да повярват в съществуването на един несъществуващ проблем… поне до 2008 г. Кризата в частните финанси, която направи видими публичните дългове, успя да го направи. И тъй като „проблемът с дълга“ никога не е изглеждал така реално съществуващ, разнородна комбинация от стратези нагаждачи и вярващи примати се възползваха от това положение, за да провъзгласят с фалшива загриженост и истински очаровани спешната нужда – най-после – от голямо преустройство.

Под прикритието от „рационален“ и „нужен“ отговор на бюджетната политика за тази специфична конюнктура се крие на практика една стратегия на ограничения, и (трябва да се каже) дори на демонтиране на социалната държава. Стратегия, родена през пролетта на 2010 г. и черпеща сила от ситуация, от която либералите вярват, че могат да извадят достатъчно аргументи, за да прокарат това, което до момента не минаваше. Известни са вече обичайните похвати за бюджетно преструктуриране: не се назначават нови служители на мястото на излизащите в пенсия, намаляване на номиналните възнаграждения на служителите, свирепи орязвания на публичните разходи, намаляване на социалните помощи, повишаване на ДДС и т. н. Сега обаче тази благословена от боговете конюнктура позволява това да се прилага в непознати досега мащаби. И трябва да се добавят качествени промени към чисто количествените. Не е случайно, че идеята за бюджетно преструктуриране, възникнала през 2010 г. в обичайната си форма, през 2011 г. вече придоби по-висшата форма на т. нар. „златно правило“ (7). Това е безпрецедентно начинание за включването на баланса на публичните финанси в конституцията – най-висока степен на деполитизация и неолиберална мечта за автоматично преустройство, извадено от контекста на суверенните разисквания и препращащо всяко възражение към далечните, върховни и неподлежащи на оспорване норми на конституцията.

Най-впечатляващата способност на неолиберализма без съмнение се състои в това да превръща провалите си в движеща сила на напредъка си. И европейските срещи на върха са идеалното място за тези трансформации, чийто край впрочем не се вижда. Защото самите строги ограничения, постигнати по начин колкото забележителен, толкова и необратим (само детска наивност може да ги сметне за преходни и ограничени до „отминаването на лошите времена“), ще имат същата злощастна съдба, каквато имаха предишните либерални измишльотини… и същото прословуто прекаляване. Този път ще трябва да се смени позицията, но като се запази постигнатото, защото отровната контрапродуктивност на координираните европейски строги ограничения е прекалено видима.

Тя е видима за инвеститорите, които настояват за нещо и за неговата противоположност – за бюджетна дисциплина и за растеж… методично убиван от бюджетната дисциплина. Започва да става видима и за самите правителства, неизменно влачещи се след пазарите и заети да следват според възможностите си капризите на техните императивни изисквания. Става видима най-после и за Международния валутен фонд, който с цялата си сериозност започва да се тревожи, че ограниченията задушават съживяването на икономиката (8) (и самата госпожа Кристин Лагард изглежда вече се съмнява в синкретичните възможности на „rilance“ [9]). Вижда я вече и Европейската комисия, чиито прогнози за растеж отразяват предизвестеното бедствие. Растежът на Съюза за 2012 г. е коригиран от 1,75% на… 0,5% (10). Корекцията на растежа в Обединеното кралство за 2011 г. е от 1,7% на 0,7%, а за 2012 г. – от 2,5% (!) на 0,6%. Франция коригира сама собствените си прогнози – от 1,75% на 1%. Дори Германия вече установява, че не може сама да оцелее сред океан от разорение и това важи с още по-голяма сила, тъй като тя се гордее с модела си на растеж, който се основава на износ. През 2012 г. ще регистрира по-скоро ръст от 1% според германското правителство (а според независимите институти 0,8%), вместо предвижданите 1,8%.

От орязвания на държавните бюджети към намаляване на заплатите

Какво може да се очаква от стратегията за преструктуриране на дефицити, когато всички перспективи за растеж съвкупно търпят крах и цялата тази синхронизация дори вещае съвместни натрупващи се кръвопускания? Както изглежда, правителствата имат смътна представа за това. И вече могат да се видят предпоставките за смяна на посоката, с която това ценно завоевание – ограниченията, няма да бъде изоставено, но вероятно ще се добавят нови мерки. Защото неолиберализмът е обладан от две фобии – държавата и съпротивата на трудещите се. Но тъй като нещата не могат да бъдат казани с такава весела бруталност, той мачка държавата под предлога на задлъжнялостта, и атакува наемния труд, като говори „за цена на труда и за конкурентоспособност“. И ето как безизходицата на ограниченията предлага изход – щом ограниченията се оказват катастрофални дори от гледна точка на обявените цели (редукция на дефицитите), защо пък да не се добави стратегия за съживяване на растежа чрез конкурентоспособност, т.е. чрез общо намаляване на цената на труда (разбирай на заплатите).

Скоро ще видим (това всъщност вече се вижда) как текущата реч за европейските икономически политики се завърта, така че да се смекчи логиката на просто затягане на коланите, което да се подмени с идеята за скок чрез конкурентоспособен износ. Свиването на вътрешното търсене е твърде очебийно и следователно спасението

---

(2) Американски комедиен мюзикъл, игран с голям успех през тридесетте години на миналия век – *бел. пр.*

(3) От дадаизъм – модернистично течение в литературата и живописта – *бел. прев.*

(4) Непланирано увеличение на дефицита в период на рецесия, предизвикващо от само себе си икономическо съживяване.

(5) Заглавие с безупречна безпристрастност: *Rompre avec la facilité de la dette publique* (Да се сложи край на леснотата, предлагана от публичния дълг) La Documentation française, Париж, 2005.

(6) „Rapport pour la libération de la croissance française“ (Доклад за отприщване на френския икономически растеж), La Documentation française, Париж, 2008.

(7) Среща на върха на Еврогрупата на 11 март 2011.

(8) Международен валутен фонд, *World Economic Outlook* (Световна икономическа перспектива), Вашингтон, април 2011.

(9) Смел оксиморон (от *rigueur* – строгост и *relance* – възстановяване, *бел. прев.*) на г-жа Лагард, която искаше да убеди аудиторията, че суровите ограничения не противоречат на икономическото съживяване...

(10) European Economic Forecast-Autumn 2011 (Европейска икономическа прогноза, есента на 2010), Direction Générale „Affaires économiques et financières“, Commission européenne, http://ec.europa.eu

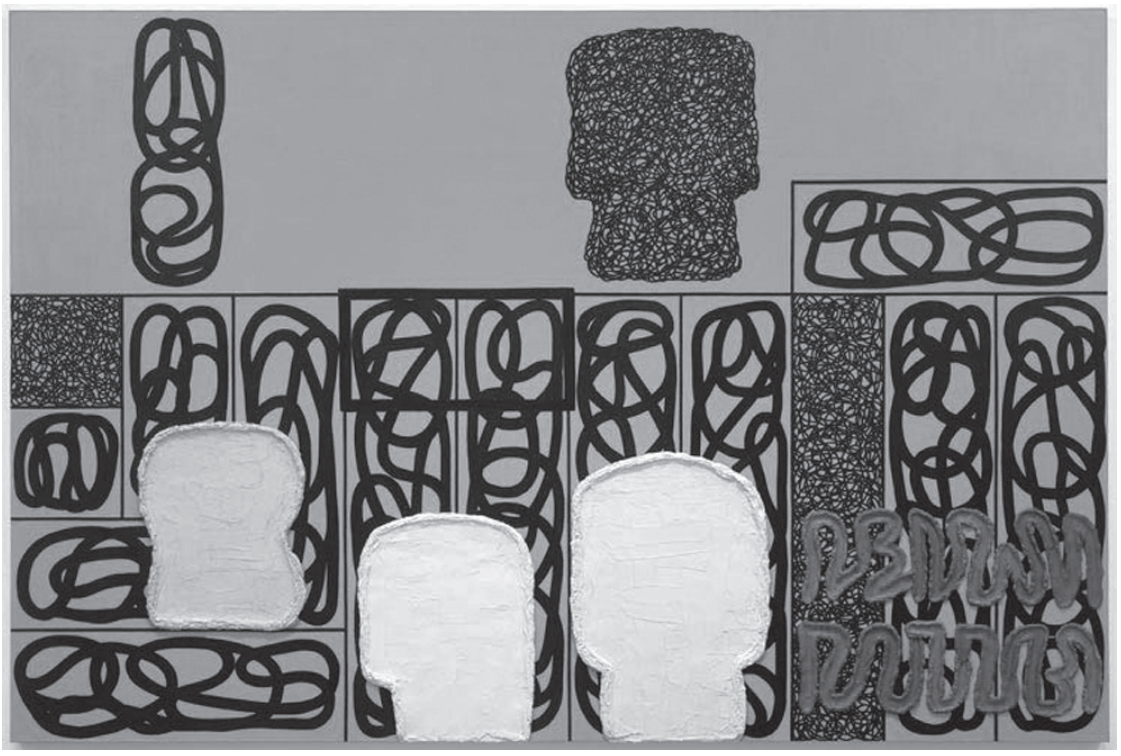
LE MONDE diplomatique
българско издание

Абонирайте се

И през 2012 г. българското издание на "Монд дипломатик" ще продължи да излиза с вестник "Дума" всеки първи и трети четвъртък на месеца.

Можете да се абонирате в "Български пощи" ЕАД, "Доби прес" ЕООД и "Разпространение на печата".

Онлайн абонамент: http://www.mondediplo-bg.com/abonament.php

JONATHAN LASKER. – „Морален план“, 2009.

е във външното търсене. Преименуваната на „вътрешна девалвация“ стара и изтъркана песен от 80-те години (11) за конкурентоспособната дефлация ще претърпи същия провал, както и нейната оригинална версия. И за това има най-малко две основания. На първо място, ако предположим, че тя разполага с някакъв вътрешен потенциал, ползата от нея ще се почувства в средносрочна перспектива (на Германия ѝ беше нужно едно десетилетие на тежко понасяна дефлация на трудовите възнаграждения, за да постигне сегашното си конкурентоспособно предимство). Тоест, може да се постигне някакъв ефект, но в период, който не отговаря на спешността за съживяване на растежа чрез бързо редуциране на съотношението „дълг– брутен вътрешен продукт“.

Макар че всички европейски страни я приемат без колебание, тази стратегия със сигурност обрича на провал идеята за скока, защото по своята структура тя има смисъл само когато се прилага едностранно! Конкурентоспособното преимущество е относително. Би могло да се желае всички да бъдат покръстени в добродетелния германски модел, но само ако се забрави, че неговото повсеместно прилагане е саморазрушително самò по себе си. Ще останат единствено ограниченията в сферата на трудовите възнаграждения, които ще се насложат върху бюджетните, към липсата на външна експанзия ще се прибави и свиването на външното търсене. И това ще е чудесният резултат, по който няма да спорим. Но в крайна сметка какво от това, след като неефикасността на неолибералните политики нито веднъж не се оказа достатъчно основание те да бъдат отхвърлени. Те си запазват всички институционни завоевания до момента, който ги дели от очевидния им провал. Сред тези завоевания е и Пактът за еврото от март 2011 г., вече набелязал главните цели – намаляване на пенсиите, улесняване на уволненията, децентрализация на преговорите за трудовите възнаграждения, премахване на защитените статути (безсрочните трудови договори, държавните чиновници) в съответствие с либералната логика, според която всичко, което изглежда годно да стане гъвкаво, трябва да бъде направено гъвкаво, тоест нестабилно. Тези мерки скоро ще се превърнат в новия опияняващ припев на икономическата политика.

Но дали кризата на държавните дългове, чието задълбочаване може всеки момент да излезе извън контрол, ще остави време на правителствата да договорят този нов обрат? Това съвсем не е сигурно, защото сега се наблюдава ускорено съперничество между маневрите за продължаване на неолиберализма и динамиката на собственото му разпадане. Сферата на финансите, която вече е в състояние на паника, продукт на неизменната ѝ логика да проверява границите на поносимост, вече се е заела да подрежда кандидатите за спасяване – и колкото по-големи са потенциалните трофеи, толкова са по-възбуждащи. Сега в нейния фокус е Италия, за която има опасения, че няма да излезе оттам по друг начин, освен чрез спасителен план (*bail out*).

Екстравагантното назначаване на технократи банкери за министър-председатели – толкова недодялано политическо варварство, че бе забелязано дори от медиите – ще трае ден до пладне. Нима единственото достойнство, което може да се признае на видните личности Марио Монти и Лукас Пападемос, не е в това, че просто будят повече доверие по отношение на умението си да боравят с гайките, т. е. това, което е на път да рухне? От тях може да се очаква само да правят същото, което и предшествениците им, но към по-лошо, или да се правят на инициатори на „вътрешната девалвация“, орисана със същата съдба. Вярно, Монти отдавна заяви, че вижда в еврото историческа възможност *да бъде германизиран бюджетният подход* на Италия (12)… Възможно е след няколко години да се установи, че тяхното внезапно появяване на политическата сцена е било поредна отчаяна маневра на една загиваща система, плюс презрение към демократичната политика, което приляга на всички правителства, имащи претенцията да бъдат „експертни“. Ветерани от „Голдмън Сакс“ и/или от ЕЦБ, бивши икономисти с дипломи от университети, всецяло посветили се на разпространението на фалиралата праволинейност (13) – ето така приблизително изглежда визитната картичка на всичко, което е претърпяло провал и независимо от това продължава да се практикува.

Със сигурност тези двама мъже – дар от съдбата, няма да намерят в сегашната ситуация кой знае какво, което да им помогне. Защото в момента, в който Италия стъпи на пързалката на неплатежоспособността, ще стане очевидно, че Европейският фонд за финансова стабилност (ЕФФС) не е на висотата на изискванията. Едно бързо изчисление (14) подсказва, че само Италия би добавила 600 милиарда евро към потенциалните спасителни резерви на ЕФФС, които сега възлизат на 440 милиарда евро. Разбира се, Срещата на върха на 27 октомври си направи майтап с идеята резервът на фонда да бъде увеличен на 1000 милиарда…но съобщението не бе последвано от никакви практически подробности. Германия повтори, че няма да надхвърли сегашния таван на поетия от нея ангажимент. Що се отнася до трети страни (Китай или петролните монархии), на които бе поднесена паничката за подаяния, с изненада се разбра, че те не изпитват ентусиазъм от идеята да се качат на сала на корабокруширалия кораб „Медуза“. Пази Боже да се наложи да си представяме какво би станало с бедния фонд, ако случайно Италия бъде последвана от Испания или пък от Франция… По силата на злощастния ефект на ножицата всеки нов кандидат за спасяване нанася двоен удар на ЕФФС, веднъж – по неговите разходи, и втори път – по неговите ресурси. Защото от само себе си се разбира, че след като една страна влезе в списъка на нуждаещите се от спасяване, излиза от списъка на спасителите. Следва преразпределение на бремето, което спасяваните стоварват върху определите спасители… Това показва още по-безпощадно колко ограничени са възможностите за спасяване на свръхзадлъжнели чрез свръхзадлъжняване на други. Дори и да не става дума за обявен *bail out*, простият факт е, че ако Франция загуби тройното А на кредитния си рейтинг, тя ще дръпне към дъното и ЕФФС. Който от своя страна ще бъде заплашен да загуби своя рейтинг след евентуалната загуба на втория си главен донор. А както добре се вижда още отсега, става дума за евентуалност, чието пълно отхвърляне би било неразумно …

Да, едното трябва да изчезне – или неолиберализмът, или народите…

На всичко отгоре за нещастие горкият фонд е натоварен с повече мисии от пазара, които никак не са му присъщи. Защото има разтревожени експерти, които искат да го накарат да изкупи на вторичните пазари държавните облигации на изпадналите в тежко положение страни членки, като начин да се обуздае повишаването на лихвените им проценти. Но такъв тип операции не са работа на *фонд*, който по замисъл разполага с ограничени средства и чието състояние инвеститорите няма да престанат зорко да „проверяват“. Само една централна банка, която теоретично може да печата неограничени количества пари, може да противодейства на спекулата с известен изглед за успех. Тя обаче трябва да се реши на тази стъпка и освен това да го заяви на висок глас, т. е. да обяви *неограничен* ангажимент. Това е единственият начин да впечатли пазарите и да ги накара да се отдръпнат. Европейската централна банка (ЕЦБ) обаче не прави нито едното, нито другото. Тя вероятно се намесва в този момент, но колкото се може по-малко, почти срамежливо (във всички случаи влачи крака след събитията) и винаги със закъснение, когато обстановката вече е преминала допустимия праг на развала.

Впрочем ЕЦБ е едно от високопоставените места на европейските пороци. Заложница на абсурдни догми, на парализиращи правила и на германски фикс идеи, тя е в епицентъра и на обективно съществуващата морална заплаха в лоното на общност от икономически политики, водени самостоятелно, но солидарни по силата на общата им принадлежност към еврозоната. Притисната до стената, сега ЕЦБ се опитва колкото се може по-елегантно да заеме компромисна позиция, като поставя на карта дори собственото си съществуване. Да се намеси масирано, както се иска от нея, според нея означава да се узакони порочното поведение на държавите с деградирали финанси. Освен това, пак по нейно мнение, това щяло да означава да им се подскаже завоалирано, че могат отново да злоупотребяват с нея като последно средство, винаги на разположение – най-лошото възможно подстрекаване към бюджетен догматизъм, на който тя се обявява за пазител. Да не се намесва обаче, би означавало да поеме риска общото състояние да се влоши до такава степен, че разпадането на еврозоната да стане единственият възможен изход и редом с нея да изчезне и ЕЦБ!

Да изневери на себе си или да загине – това е положението, от което ЕЦБ се опитва да се отърве, както може… Но не е ли вече твърде късно? И след като твърде много е потъпквала принципите си, не е ли преминала вече заедно с еврото точката, от която няма връщане назад? Повсеместното прилагане на депресионната логика, което неизбежно води до слепи ограничения, сега разпалва навсякъде спекулативни огнища. От това пък произтича безконтролно увеличаване на лихвените проценти (в Италия, където лихвата за десет години в средата на октомври беше 5,8%, в средата на ноември бе повишена на 7,5%) плюс увеличение на дълга на засегнатите държави.

Франция тръпне в очакване на своята съдба. Тя знае, че е в сивата зона, и въпреки че все още не е открито нападана, вече е потенциална мишена на слухове, на стрели от оценъчните агенции и на доклади, изпълнени с подозрение (15). Засега всички икономики, които са влезли в тази зона, са я напускали с разюздани спекулации по техен адрес. И принудени да застанат на гишето на ЕФФС, но от лошата страна.

От безплодието на редуващите се срещи на върха, обречени да се връщат до втръсване към заплетените противоречия на сегашната единствена валута, до назначаването на най-високите постове на технократи – пратеници на съдбата, като се мине през епидемията на фалшиви редувания във властта (Гърция, Португалия, Ирландия, Италия, пак Гърция, скоро Испания и след това може би Франция), които подменят едни и същи със същите, еврозоната излъчва отчаяние. И започва да мирише на смърт. Задава се не бунт, а екарисаж! Екарисаж за кого? Парадоксът на епохата иска това да бъде екарисаж за народите (той вече е започнал), но е възможно да бъде и за самия неолиберализъм. Защото последният може би се е докарал до положението да изстреля последния си патрон. Големият скок напред няма да е с негодната „вътрешна девалвация“, а с европейската федерация като последно спасително решение за всички нас, което е работа за половин десетилетие. Не е сигурно обаче, че светът на финансите ще има добрия вкус да чака до тогава. Разрухата, която ще настъпи след верижната реакция от държавни фалити и от разоряването на банките, има поне една положителна страна – тази на *tabula rasa* (заличаване на всичко и започване отначало), валидна за всички, включително за либералите. Не са известни примери господстваща система сама да е слагала оръжието. Трябва енергия, много енергия, която да дойде от шоковата вълна на провала на системата или от вътрешно въстание. Ако въстанието с всичките си несигурности съпътства провала, може би няма да бъде съвсем лошо. Щом едно от двете – неолиберализмът или народите, трябва да изчезне, нека бъде неолиберализмът.

Фредерик Лордон

---

(11) Политика, водена от Пиер Береговоа през периода 1984 - 1993, според която конкурентоспособната дефлация има за цел да замени намалението на трудовите възнаграждения с девалвация и така да създаде конкурентни предимства на стратегията на растеж, стимулиран от износа.

(12) Charlemagne, „The euro's existential worries“ (Съществуването на еврото предизвиква тревога), *Economist*, Лондон, 6 май 2010.

(13) Мнение на Massachusetts Institute of Technology (Масачузетски технологичен институт) за Пападемос и на миланския университет Bocconi за Монти.

(14) Вж. „Le commencement de la fin“, La pompe à phynance“ („Началото на края“, Лъжливият блясък на финансите), 11 август 2011, http://blog.mondediplo.net

(15) Подобно на доклада на брюкселския *мозъчен център* The Lisbon Council (Лисабонският съвет), 15 ноември 2011.

Le Monde diplomatique

Превод Методи Кръстев

ПЕРИПЕТИИТЕ НА

„Ние сме наследници и на

(От стр. 1)

Не само че трябваше да престане да се възприема като алтернативен цивилизационен полюс със сферите си на влияние и териториално интегрираната си империя, но и радикално трябваше да промени принципите, които организираха държавата и обществото (1). Дори само това колосално предизвикателство би могло да обясни защо Русия, която през 1992 г. изглежда беше поела към пазарна икономика и демокрация по западен модел, впоследствие се отклони и предпочете да потърси собствения си национален път, чиито очертания и днес трудно се открояват (2).

В същото време въпросът за идентичността претърпя особено развитие. Русия не можеше да последва другите републики от бившия СССР, които определиха идентичността си, отхвърляйки имперското и съветското си минало. Първо, защото наследи някои от международните права и задължения на СССР – мястото в Съвета за сигурност на ООН и в други международни организации, външен дълг, имущество в чужбина, статута на ядрена сила – гордост, която, според самата нея, оправдава ролята ѝ на велика сила. На второ място, защото населението ѝ остава привързано към федералното и многонационалното измерение на страната, което е също една имперска характеристика.

Положителна форма на консерватизъм

СКЪСВАНЕТО с миналото през 1991 г. е двусмислено наследство. От една страна, руснаците се зарадваха, че най-после ще могат да посветят всичките си средства и енергия за собственото си развитие, вместо да удовлетворяват потребностите на цялата царска или съветска „империя“. От друга страна, те трудно приеха, че Русия може да бъде залязваща сила, оказала се в най-тесните си граници от XVIII век насам, обедняла и възприемана като посредствен ученик от тълпата западни съветници, дошли да я „цивилизоват“.

Президентът Борис Елцин (1991-1999) правилно беше осъзнал важността на въпроса за идентичността, но той ѝ определи преди всичко прагматична роля. Чрез нея трябваше да се възстанови националният консенсус след отхвърлянето на комунистическата идеология и да се осигури необходимата сплотеност за успеха на реформите. През 1992 г. той създаде специален комитет, натоварен със задачата да осъвремени старата концепция за „руската идейност“ (3). Това обаче доведе до един объркан дебат, подобно на следващите комисии, създадени със същата цел. Всички президенти се опитаха да запазят усещането за обща основа, съставена от принадлежността към една федерална и многонационална държава, една култура, език и религия. Основа, която всъщност се явява продължение на вековния възглед, определящ руската идентичност като привързаност към триадата „православие – цар – народна общност“. Тази загриженост да се съхрани връзката с миналото обаче не се дължи на носталгичното отношение, а на една положителна форма на консерватизъм, целяща да запази националното единство, без да се възпрепятства превръщането на държавата в постимперска демокрация. Което по своему посочи Олег Морозов, заместник-председател на Думата, през април 2006 г.: *Ние сме наследниците на историята, на всички руски правителства. Противно на хората от ляво и от дясно, ние сме наследници едновременно на царска Русия и на социалистическа Русия. За да бъдем верни на вековната традиция да се служи на родината, ние изразяваме консерватизма си* (4).

Тази цел обаче среща различни пречки. Въпреки че Русия наистина е федерална и многонационална държава, народите в границите ѝ също искат да се върнат към корените си (5). Те не поставят под въпрос принадлежността си към Федерацията, но трудно приемат, че тя не може да им предложи нещо по-различно от имперския модел и *Homo sovieticus* (6). Освен това, страната трябва да приеме цели осем милиона работещи емигранти (всеки десети жител на Москва), които рядко са православни християни и за които руската култура и език не са фактор за определяне на идентичността.

Всъщност, така разбираната руска идентичност се размива не само за гражданите, изложени на разнообразно международно влияние, но и за селяните, които прекарват вечерите си пред малкия екран в гледане на токшоута и начини на живот и потребление, които коренно се различават от традиционната култура. И накрая, за много руснаци, като политолога Андрей Мелвил, заради това търсене на идентичност страната му трудно ще създаде модерни международни отношения, докато „руската идея“ продължава да се основава на възгледите за надмощие и различност.

Като цяло, въпреки програмите за модернизация, които характеризират последните две десетилетия, руското общество си остава консервативно. Властите осъзнаха, че стабилността е най-убедителният аргумент. От момента, в който основната част от населението започва да гледа на промяната по-скоро като на риск, отколкото като на възможност, то лесно свиква с режим, при който установената власт въплъщава идеята за стабилност.

Комунистическата опозиция въплъщава идеята за определена форма на приемственост, оцветена с носталгия по рай, който е добре да се помни, но не и да се желае връщането му. Колкото до некомунистическата опозиция, тя си остава чуждо тяло, което отритнато от обществото, протестира на улицата и в много отношения е отговорно като управляващите кръгове за настоящата политическа стагнация. Всъщност, днешните политици са същите от 80-те и 90-те години на XX в., а именно Генадий Зюганов (основател на Руската комунистическа партия през 1990 г.), Владимир Жириновски (популист, експлоатиращ темата за национализма, основател през 1990 г. на Руската либерално-демократическа партия – РЛДП) и Григорий Явлински (Руска демократична партия „Яблоко“). Други, вече „бивши“ опозиционни ръководители, участваха при вземането на решения, които днес критикуват, като например Михаил Касянов, бивш министър-председател, Борис Немцов, бивш заместник министър-председател, Владимир Рижков, бивш депутат, Владимир Милов, бивш енергиен министър, Гари Каспаров, бивш световен шампион по шах, Едуард Лимонов, бивш писател, влязъл в политиката. Идеологията им е толкова неясна, че към тези движения с размити очертания е невъзможно да се приложат критериите нито на левицата, нито на десницата.

Все пак населението би могло да изпита известна симпатия към тази макар и дезорганизирана некомунистическа опозиция, ако тя не беше толкова настоятелно подкрепяна от Запада. Тази подкрепа пасва на образа на малка каста, опитваща се да наложи реформи, вдъхновени от враждебно настроени към Русия чужденци, от които се възползва, за да хули страната на всякакви семинари и конференции. По-лошото е, че либералните противници, подкрепяни безусловно от Запада, убеждават сами себе си, както и западните си партньори, че се провалят при

(1) Lilia Shevtsova, *Russia: Lost in Transition. The Yeltsin and Putin Legacies* (Русия: загубена в прехода. Наследството на Елцин и Путин), Carnegie Endowment for International Peace, Вашингтон, окръг Колумбия, 2007.

(2) Вж. Владислав Иноземцев, „Русия – общество без граждани“, *Монд дипломатик в Дума*, 7 октомври 2010.

(3) В списание, ръководено от Фьодор Достоевски, пишеше: *Руснаците са изключително независима нация. Ето защо за нас е важно да създадем собствена, наша си форма, изцяло заимствана от нашата земя*. Тази „руска идея“ се заражда още през XIX в. и макар под различни форми, е защитавана от много автори и мислители. Подета понастоящем от някои политически сили, която подкрепят идеята за евро-азиатската идентичност, тя олицетворява определена специфична съдба спрямо Запада.

(4) www.edinros.ru, 15 април 2006.

(5) 80% от населението на Русия са руснаци, а остатъкът са стотина официално признати народности, най-многобройната от които са татарите (4% от населението).

(6) Вж. Laurent Bazin, „La pandémie de l’„identité nationale“ (Пандемията на „националната идентичност“), *Le Monde diplomatique*, февруари 2010.

Хаотичното разпадане на СССР

8 ДЕКЕМВРИ 1991 г. Като истински конспиратори, трима президенти се срещнаха в дън гората в Белорусия. Без мандат, нито от своите републики, нито от останалите, руснакът Борис Елцин, украинецът Леонид Кравчук и беларусецът Станислав Шушкевич подписаха т.нар. Споразумения от Минск, с които на 31 декември 1991 г. Съюзът на съветските социалистически републики (СССР) се разтури и беше заменен от Общността на независимите държави (ОНД). Останалите дванадесет федерални републики, които тогава влизаха в състава на СССР, бяха поканени да се присъединят към нея.

Това предложение обаче ги свари неподготвени. Макар повечето от тях от месеци да говореха за правото си на „суверенитет“, те – с изключение на прибалтийските републики – никога не бяха планирали пълна независимост. Шокът беше особено силен в Централна Азия и Кавказ, с изключение на Грузия. Според казахстанския президент Нурсултан Назарбаев беше недопустимо подобно решение да бъде взето в отсъствието на представител на втората по големина държава в СССР. Възмущението му напомни на тримата президенти, че Съветският съюз не се ограничаваше единствено до славянския свят.

Ето защо последва втори етап, на 21 декември, в Алма-Ата (1). Едноименните споразумения, подписани от единадесет от петнадесетте републики, формализираха новата ОНД. Трите прибалтийски републики (Естония, Литва и Латвия) използваха шанса да скъсат със съветското си минало и да се наредят до държавите от Централна и Източна Европа, които след падането на Берлинската стена бяха започнали да унищожават комунистическото си наследство и търсеха своето място в институции като Европейската икономическа общност (ЕИО) и Организацията на северноатлантическия договор (НАТО). Твърдо решено да утвърди пълната си независимост, националистическото правителство на Грузия отказа да се присъедини към ОНД, подчинена на Москва.

Символ на края на СССР е спускането на червеното знаме и вдигането на негово място на руския трибагреник, който оттогава се развява над Кремъл. На 25 декември 1991 г. , няколко дни преди изтичането на крайния срок 31 декември, президентът Михаил Горбачов подаде оставка. Петнадесетте вече независими републики трябваше обаче да се справят с проблемите около излизането от съветската система, като се започне със скъсването с марксистко-ленинската идеология, която въпреки разочарованието на много съветски граждани все още определяше ритъма на политическия, икономическия и социалния живот на страната.

ЕТО ЗАЩО не е изненада, че новите държави се опитваха да намерят заместители, за да запазят социалното единство и да легитимират институциите. Ето как национализмът и религията започнаха да се налагат толкова по-убедително, колкото по-силно бяха подтискани в съветската система. Ръководителите се втурнаха да пренаписват миналото, за да породят национално чувство в държави, чиято история често е била лишена от отправни точки в новите им граници. Затова пък имаше митове, които трябваше да се подхранват – за гордия и свободен казак, предтеча на всички украинци, за наследството на Чингис хан, присвоявано от няколко държави в Централна Азия и др.

ВЪЗНИКНАХА обаче най-вече политически, икономически и социални проблеми. Всички тези нови републики трябваше да изградят изборна демокрация, но нямаха форми на организация извън комунистическата партия. В най-добрия случай се наблюдаваше разслоение между управляващата партия, комунистическата опозиция – добре структурирана, но неспособна да дойде на власт чрез избори (освен в Молдова през 2001 г.), и некомунистическата опозиция, раздробена на малки групи, които непрекъснато променяха състава си по-скоро заради лични, отколкото идеологически караници.

От икономическа гледна точка основното предизвикателство се състоеше в максимално бързото заменяне на системата на централно планиране с пазарна икономика. Чуждестранната помощ наложи ултралиберален модел и пълно отваряне към чуждите инвеститори, които се възползваха от незнанието на политическия персонал и от липсата на икономисти немарксисти и си издействаха подписването на несправедливи договори, чието анулиране отне години на републиките. Например, едва през 2003 г. руската Дума промени Закона за разпределяне на производството и печалбите (т.нар. PSA - Power Sharing Agreement) (2), а едва през 2010 г. Казахстан укроти инвеститорите в петролните полета на Кашаган.

Възникнаха също много социални проблеми. За по-голямата част от населението краят на СССР означаваше скъсване на семейните, културните и научните връзки между републиките. Раздробяването на инфраструктурите, вследствие на което те станаха неизползваеми, и отварянето на националните пазари доведоха до съкращаване на хиляди работни места. Населението разбра какво е несигурност и страх за утрешния ден, стана свидетел на появата на различни социални класи, на ерозия на семейните ценности, откри значението на парите и материалните блага.

Изправени пред идентични проблеми, въпреки някои разновидности на национално ниво, правителствата дадоха почти едни и същи решения, а именно: властта навсякъде се основава на силна президентска институция, на парламент, който функционира като звукозаписно студио, и на преса, която волю-неволю подкрепя официалната позиция. В икономически план държавата защитава местните предприятия и принуждава частните компании да допринасят за социалните услуги и регионалната инфраструктура. Този начин на работа трябваше да даде време на пазарната икономика да породи достатъчно голяма финансова стабилност, за да се преодолее международната конкуренция. Този начин на работа се смяташе за временен, но е все още в сила.

Н. Б.

(1) Столица на Казахстан по онова време, прекръстена на Алмати. От 1997 г. столица е Астана.

(2) PSA регулира разпределянето на печалбите между инвеститора и съответната държава.

РУСКАТА ИДЕНТИЧНОСТ

руските царе, и на Съветите“

изпълнението на плановете си, защото са преследвани от властите и нямат достъп до изцяло контролираните от властта медии. В действителност те могат да влияят на новата средна класа, от която се очаква да гласува за тях, чрез опозиционните медии (7), които макар с по-ограничено разпространение, достигат до една политизирана публика. Същата би могла да благоприятства зараждането на истинска контравласт в Думата, ако беше обединена от една-единствена опозиционна партия.

Фестивалът на опозицията, който се проведе на 1 и 2 октомври 2011 г. в московско предградие, много добре илюстрира това политическо късогледство. На него почти не се говори за програми и доста се изговори за избирателния процес, смятан за *по-важен от самите резултати.* Дебатът беше съсредоточен върху въпроси като например: Трябва ли да се гласува? Да се гласува ли за когото и да било, дори за комунистите или за ЛДПР, само за да се *консолидира опозицията срещу „Единна Русия“* [управляващата партия]? Трябва ли да се задраскват, или да се късат бюлетините, за да стане вотът невалиден? Ръководители като Каспаров, Немцов и Лимонов дискутираха разпалено за това как би реагирал всеки от тях, ако бъде поканен от Владимир Путин – като приеме поканата, като я отклони, като отиде в Кремъл, но без да говори на Путин, като отиде и говори, но само в присъствието на определен министър и т.н. Когато най-накрая публиката получи право да задава въпроси, в залата започнаха да се чуват обиди, както винаги към задаващите въпроси, които бяха третирани като провокатори или тайни агенти на Кремъл. Според Рижков от „Друга Русия“ бойкотът е единственият начин *да не се участва в маскарада* (8), а според Касянов от Народния демократичен съюз трябва да се окаже натиск върху Европейския парламент, та Западът да не признае изборите, още преди да са се състояли (9).

Тесен кръг избраници, сплотени около водача

ОТ СВОЯ СТРАНА, президентът Дмитрий Медведев и министър-председателят Путин се обявиха в подкрепа на търсенето на идентичност на руснаците и желанието им да бъдат едновременно различни и могъщи. Затова отхвърлят предлаганите от Запада модели под претекст, че така те спечелиха Студената война през 90-те години на XX в. Днешната система увековечава в модерен вариант руската традиция на властта (без въоръжената борба), която предполага непроменливо съотношение на силите в рамките на тесен кръг избраници, сплотени около водача. Тези приближени имат влияние, достъп до ресурсите и правото да използват административни средства, тоест федералните, регионалните и местните бюджети, както и държавните организации, за да разпространяват словото на водача и да спечелят изборите. Никой не се опитва да фалшифицира изборите, защото управляващата партия е сигурна в успеха си. Целта ѝ е да получи висок резултат, което да създаде усещането, че се радва на широка народна подкрепа и да легитимира бъдещите решения. В това отношение може да се говори за „плебисцитна демокрация“, която има определени белези на демокрацията, без обаче да е наистина такава.

В тази система не е забранено да има опозиция. Напротив, тя е част от властовата структура. Кремъл непрекъснато повтаря, че модерните общества не могат да се управляват от една-единствена партия, и още от 90-те години на XX в. президентството се старае в Думата да има опозиционни партии, като дори рискува да ги организира и финансира. Но докато Елцин искаше да попречи на Комунистическата партия да се върне на власт чрез избори, Путин и Медведев мечтаят да сшият криво-ляво двупартийна система, каквито има в САЩ и Обединеното кралство, като едната партия да е тяхната „Единна Русия“. Доказателство за това се оказа опитът на Кремъл да съживи миналото лято „Справедлива кауза“, поставяйки начело на тази партия милиардера Михаил Прохоров, който е способен да я финансира и да привлече либералния електорат. Партията обаче го отхвърли, като го обвини, че е искал да постави свои хора в листата.

Всъщност, Кремъл привилегирова т.нар. „конструктивна опозиция“, която осигурява различни мнения, без да нарушава социалното разбирателство. Това Медведев обясни наскоро пред студенти от университета в Барнаул (Алтай), членове на местното звено на „Единна Русия“: *Има два начина човек да покаже, че не е съгласен. Или да се активизира и да заклейми отвън, или да си каже „Това не ми харесва и имам право да променя нещата отвътре“* (10). И все пак, дори в този политически контекст, оповестяването от страна на Путин, по време на конгреса на „Единна Русия“, на кандидатурата му за президентските избори през март 2012 г. предизвика шок. В Москва от години се носеха всякакви слухове, но тайната беше толкова добре опазена, че дори близките сътрудници, министрите и самото ръководство на партията бяха изненадани. За администрацията това означава да вегетира до май 2012 г., когато новият президент ще положи клетва. Настоението ѝ е толкова смачкано, че в началото на ноември т.г. един запознат с положението човек описа сегашната атмосфера като *близка до онази, която се предполага, че е цареля в бункера на Хитлер в края на април 1945 г.*

Бившият „пратеник на съдбата“ е уморен

ГОВОРИ СЕ, че именно анкетите са подтикнали Путин да поеме инициативата. Те постоянно показваха, че той има много по-големи шансове да спечели изборите с удобна преднина, отколкото настоящият президент. В тази слабо демократична демокрация властите постоянно изследват общественото мнение преди, след и по време на вземането на решение. Но въпреки че двамата партньори в тандема, който управлява Русия от 2008 г. насам *(вж. хронологията),* осъзнаха, че народът иска държавата да бъде едновременно стабилна и могъща, което единият се очаква да въплъти по-добре от другия, вече не сме в 2000 г., когато Путин се появи като пратеник на съдбата след хаоса през 90-те години. Първо, защото именно той предложи кандидатурата на Медведев за президентските избори и стана негов министър-председател. На второ място, защото проблемите, от които най-много се оплаква населението, а именно корупцията и поскъпването на живота, са последици от политика, с която самият той е свързван в качеството си на министър-председател.

Днес много руснаци се страхуват да не би стабилността да доведе до стагнация, въпреки че някои оптимисти продължават да се надяват Путин да започне нови реформи през 2012 г., както направи през 2000 г., а Медведев да се възползва от укрепването на властта на правителството, вдъхновено от настоящия министър-председател, и да сформира пореформаторски екип. И в Думата вече не сме в 1999 г. От 2007 г. там са представени четири партии: „Единна Русия“ с 315 депутати (тоест с 94 повече, отколкото през 2003 г.), Комунистическата партия с 57 депутати (с 6 повече), ЛДПР с 40 депутатски места (с 3 повече) и „Справедлива Русия“ с 38 депутати (не съществуваше през 2003 г.). Разбира се, трябва да сме предпазливи относно проучванията на общественото мнение, но според сондажите само първите три ще прескочат бариерата от 7%, необходими за съставянето на парламентарна група (11), а „Единна Русия“ ще трябва да се задоволи с обикновено мнозинство. По време на регионалните избори през март 2011 г., последен индикатор за изборните нагласи, тази партия зае трето място в няколко района.

Лошото ѝ представяне притесни Кремъл и несъмнено се оказа от значение за завръщането на Путин. Тъй като не е възможно за толкова кратко време да се заменят отговорните за този провал ръководители, още веднъж ще трябва да се организира истинска кампания, за да се привлекат към урните нерешителните избиратели. И дума не може да става партията да се примири с незначително мнозинство, което може и да е задоволително за партиите в държавите със стари демокрации, но не и за „Единна Русия“, която не иска да разчита на вота на останалите формации. Кремъл не изчака началото на кампанията за парламентарните избори, за да изпрати изтъкнати членове на партията, както и представители на президентската и правителствената администрация, във всички краища на страната. Приоритетни бяха колебаещите се райони.

Путин продължава да е достатъчно популярен, за да спечели изборите, но загуби образа си за стабилност, дори и уважението на част от населението. Всичко това се измерва с настървението на хумористите и смеха, който предизвиква, с безмилостните карикатури и с превърналото се в обичайно оприличаване на „Единна Русия“ на партия на мошеници и крадци. Всичко сочи, че начинът, по който беше обявена кандидатурата, се оказа огромна грешка в комуникацията, и положението се вложи след последвалите твърдения на Медведев и Путин, че няма защо да се учудваме, тъй като всичко е било решено още преди четири години. Гражданите се почувстваха измамени и въпреки че са готови отново да изберат бившия президент, било поради липса на алтернатива, било по убеждение, възможно е като реванш да накажат „Единна Русия“. На преден план започва да излиза друг въпрос, а именно дали ако Медведев оглави листата на „Единна Русия“ на парламентарните избори и резултатите се окажат прекалено лоши, може да остане на власт?

Ето защо не можем да се задоволим с простичкото „Да изберем същите и хайде отначало!“. Независимо от резултатите през декември т.г. и през март 2012 г. властите ще трябва да намерят друг начин да работят и със сигурност ще трябва да се научат да съжителстват с други сили. Още повече че бъдещият президент изглежда доста изморен и нетърпелив, твърде различен от това, което беше преди единадесет години. Медведев пък изглежда спокоен, като че ли облекчен, откакто се отказа от участие в президентската надпревара. Освен това част от политическия персонал наближава пенсионна възраст и особено много от т.нар. „мъже с пагони“ (*силовики*), ветераните от въоръжените сили и службите за сигурност, които Путин доведе със себе си през 2000 г.

По отношение на поколенията в другия край на социалната стълбица хиляди младежи нямат никаква представа какво е колхоз, централен комитет или комсомолски лагер. Дебатът дали трябва да се подражава, или да се отхвърля Западът, изобщо не ги засяга. Те не изпитват нито носталгия, нито омраза. За разлика от родителите им, светът е напълно отворен за тях благодарение на интернет, на медиите и на възможностите да се пътува. Както те казват, искат да живеят в една „нормална“ държава.

Нина Башкатов

LE MONDE DIPLOMATIQUE

Превод Марта Иванова

Хронология

25 декември 1991 г. Руското знаме заменя съветското над Кремъл.

Януари 1992 г. Либерализиране на цените.

Октомври 1992 г. Начало на приватизациите.

24 септември 1993 г. Депутатите се затварят в Парламента след 6-месечен конфликт с президента. Борис Елцин използва армията.

11 декември 1994 г. Руската армия атакува Грозни (Чечения).

3 юли 1996 г. Елцин е преизбран.

16 август 1999 г. Владимир Путин става министър-председател.

1 октомври 1999 г. Втора война в Чечения.

31 декември 1999 г. Елцин подава оставка.

26 март 2000 г. Путин е избран.

14 март 2004 г. Путин е преизбран.

2 декември 2007 г. Първи пропорционални парламентарни избори по партийни листи.

2 март 2008 г. Дмитрий Медведев е избран за президент.

8 май 2008 г. Путин е избран за министър-председател.

(7) *Новая газета*, поредица от интернет страници в Мрежата, сред които „Ведомости“ (www.vedomosti.ru) и „Комерсант“ (www.kommersant.ru), радио „Ехо Moskvy“ и др.

(8) „The Kremlin's political cartel“ (Политическият картел на Кремъл), *The Moscow Times,* 11 октомври 2011.

(9) „Time to lean on Russia“ (Време е да научим нещо за Русия), отворено писмо от председателя на Алианса на демократите и либералите за Европа Гай Верхофстад, *International Herald Tribune*, Ньой сюр Сен, 25 октомври 2011.

(10) Изказвания, излъчени по телевизионния канал NTV, 1 ноември 2011.

(11) С новия изборен закон прагът ще бъде намален на 5%.

РАЗПЪТСТВО НА ПСИХИАТРИЯТА ПО ВИНА

Процъфтяващият пазар на Американската

След въвеждането ѝ преди половин век, употребата на невролептични средства стана масова в американската психиатричната медицина, въпреки посредствените резултати. Тя почива на особено недодялано разбиране за душевните заболявания, което се разпростира по целия свят, от най-ползвания в професията наръчник на съществуващи патологии.

Оливие Апе*

СЪЗДАДЕНА през 2008 г. в Денвър (Колорадо), компанията за медицинска визуализация СериСкен (CereScan) се занимава с диагностика на душевни нарушения посредством картинно онагледяване на мозъка. Телевизионният канал Публик Броудкастинг Сървис (*Public Broadcasting Service - PBS*) (1) излъчва документален филм, който ни запознава с начина на работа. Единадесетгодишно момче, седнало между двамата си родители, мълчаливо чака резултата на своя ядреномагнитен резонанс (2) (IRM) на мозъка. Социалната асистентка го разпитва как се чувства, дали е притеснено. То отговаря, че не е. Тогава тя показва снимките на семейството: *Виждате ли, тук е червено, тук оранжево, а би трябвало да е зелено и синьо*. Еди-кой си цвят отразявал депресия, друг – биполярни смущения, или пък патологични форми на тревожност.

CereScan задоволява растящите нужди на едно американско общество, което очевидно все по-трудно се справя с наличието на отклонения. Фирмата твърди, че един на всеки седем американци на възраст от 18 до 54 години страда от някакво *разстройство* или *патологично нарушение, свързано с тревогата*. Това отговаря на 19 милиона души (3) – определено многообещаващ пазар, в който CereScan вижда блестящо бъдеще. Компанията се готви да открие 20 нови центъра на територията на САЩ. Дали пък това не е крачката преди да тръгне към завоевателен поход за мозъците на хората по целия свят?

Няма ясно очертани норми за нормално поведение. За сметка на това пък критериите за диагностика на считаните за патологични отклонения или нарушения, като например „понижено внимание“, са съвсем точно изказани и класирани от *Диагностичния и статистически наръчник на душевните разстройства* (ДСН). Той е абсолютно неоспорим справочник за терапевтите в САЩ, пък и за все повече терапевти в света, който им дава възможност да откриват „патологични нарушения“, и то на все по-млада възраст *(вж. статията на Жерар Помие*). От началото на 2000 година, в Съединените щати един милион деца са диагностицирани като страдащи от биполярни смущения. Броят на аутисти пък сред 6-22 годишните, който през 1992 г. е под 16 000, се покачва на 293 000 през 2008 г., дори на 338 000, ако включим децата от 3 до 6 години – възрастова категория, която за първи път се появява в статистиките през 2000 г.

* Специалист по икономика на здравеопазването и развитието.

Всеки ден към списъка на получаващите федерални парични помощи заради сериозни душевни нарушения се прибавят 1100 души (850 възрастни и 250 деца). Мрежата непрестанно се затяга. Резултатите от клиничните проучвания с възрастни обаче не показват ясно благоприятен дългосрочен ефект от фармако-терапевтичното третиране на душевните заболявания. Макар и в продължение на няколко седмици да се забелязват положителни реакции (обикновено равностойни на породените от прилагането на пласибо средства), за по-дълги периоди се появяват необратими мозъчни увреждания, както и късни дискинезии (4) .

Фармако-терапевтичното лечение на душевните разстройства се заражда през петдесетте години на XX век след разработките на френския лекар Анри Лабори върху маларията, туберкулозата и сънната болест. Той констатира „еуфоричното спокойствие“, което предизвиква прометазинът. През 1951 г. Лабори окачествява прилагането на подобни препарати като *лекарствена лоботомия*, като има предвид хирургическата интервенция, която прекъсва някои връзки в челния дял на мозъчната кора (5) , въведена от португалския невролог Егаш Мониш, Нобелов лауреат по медицина и физиология през 1949 г.

Ползването на първия невролептик (наречен по-късно торазин) бързо се разпространява по психиатричните болници, а после прекосява и Атлантическия океан, заедно с лоботомията. Започва да се налага схващането, че душевните нарушения се дължат на химически дисбаланс на мозъка. Оттогава, „чудотворните“ действия на лития и последвалите го препарати, от прозака (появил се на пазара през 1988 г.), през зипрексата до золофта, биват възпявани пред широката публика от всички медии.

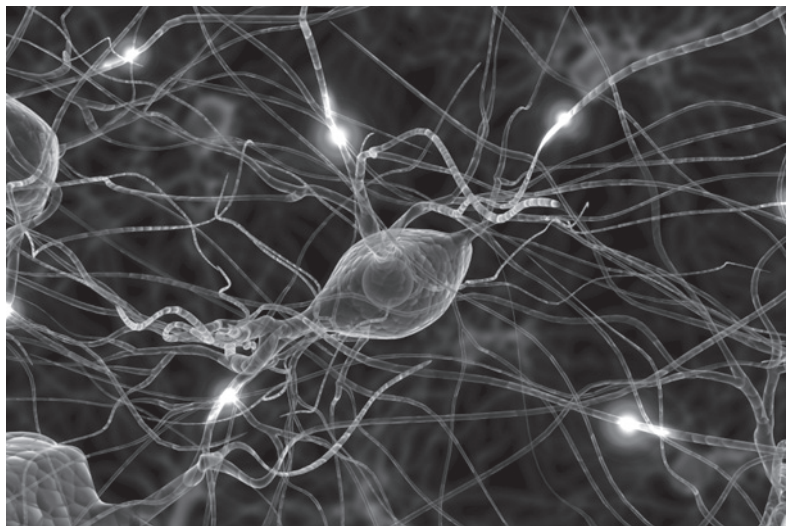
Появата на невролептиците дава на психиатрите, а по-късно на помощния медицински персонал и социалните асистенти, статус на назначители на лекарства, от какъвто дотогава те са почти напълно лишени. А това измества на заден план психотерапевтичното лечение, заедно с многобройните останали възможни решения, като спортуване, подобрено хранене, активно общуване и т.н. От този момент започва фармакологичната надпревара. С ДСН се разширява и уплътнява обсегът на патологията и се засилва фармацевтичното лечение с благословията на здравните власти.

Като изкусни майстори на комуникацията, фармацевтичните компании рядко споделят докрай всичко, което знаят за ефекта на медикаментите. Посланието им към родители, деца или млади хора, засегнати от временни душевни смущения, накратко гласи следното: *„Нуждаете се от лекарства както диабетикът от инсулин“*. След като дълги години се облагодетелства от фармацевтичната индустрия, един от най-верните ѝ поддържници – д-р Даниел Карлат, днес критикува нейното прекалено влияние (6): *Казваме на пациентите, че е нарушено химическото равновесие в мозъка им, понеже все някак трябва медицински да се обоснове заболяването им. Но знаем, че това не е доказано* (7)

Критично настроените учени ги отстраняват

ИЗСЛЕДВАНИЯТА на дълги периоди (които не се водят от фармацевтичните фирми) показват, че ефектът на невролептичните препарати избледнява с времето, че пристъпите отново се появяват, често по-силно, и че симптомите стават по-сериозни, дори в сравнение с пациенти, третирани с пласибо. Лекарите тогава заключават, че дозите са... недостатъчни или че терапията е неподходяща, и се преминава към по-силно средство. Смущенията се увеличават и проблемът се задълбочава. Милиони хора в САЩ са подложени на тормоза на тази адска машина, която често напомня на „лекарствените лоботомии“, описани от Лабори още от 1951 г.

При такива обезпокояващи факти фармацевтичните фирми и изследователите понякога не се колебаят да фалшифицират клинични опити, да нагодят представените резултати и дори да прибягнат до измама чрез премълчаване. Така екип от университета на Тексас публикувал фалшиви резултати за медикамента паксил, прилаган на юноши, пропускайки да докладва за

(1)*The Medicated Child*, документален филм от предаването *Frontline*, Бостън, януари 2008 г.

(2) Картина от ядрено-магнитен резонанс, която в САЩ струва от 1500 до над 3 00 долара за процедура на мозъка и трае 40-60 минути.

(3)„Anxiety Disorder“, www.brainmattersinc.com, 2009.

(4) Дискинезията се проявява с неконтролируеми гримаси, предъвкващи движения и непрестанно вадене на езика.

(5) Лоботомията е трябвало да лекува пациенти, страдащи от някои душевни заболявания, като шизофренията. В повечето страни тя е вече забранена.

(6)Даниел Карлат, *Unhinged. The Trouble with Psychiatry. A Doctor's Revelations about a Profession in Crisis*, Фри Прес, Ню Йорк, 2010г.

(7)Интервю с Даниел Карлат в предаването „Fresh Air“, National Public Radio, 13 юли 2010 г.

Жерар Помие *

ПРЕЗ 2013 година се очаква Американската психиатрична асоциация – АПА (*American Psychiatric Association*, APA) да издаде своя пети по ред списък на душевните болести, известен като ДСН – Диагностичен и статистически наръчник за душевните разстройства (*Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders,* DSM). Предварителен вариант вече е на разположение за обсъждане онлайн.

Не става дума за дребна работа– предназначено първоначално за САЩ и използвано със статистически цели, това пособие за поставяне на диагнозите на нарушенията в душевното здраве се радва на значително влияние в световен мащаб. След създаването си през 1948 г. Световната здравна организация (СЗО) много скоро започва да се опира на ДСН, както и на неговия предшественик „Medical 203“, изготвен от Американския департамент на отбраната (1), за да състави Международната класификация на болестите (МКБ).

Това не пречи да поставяме под въпрос научната стойност на наръчника. Неговите опоненти отдавна отбелязват, че методологията, която следва, противоречи на всички научносъобразни принципи.

За да се приеме достоверността на дадено наблюдение, то трябва по правило да се опира на непроменливи величини. Един и същи симптом, например мигрената, може да е проявление на доста различни болести. Следователно диагнозата теоретично трябва да се постави въз основа на разпитване на пациента (което позволява да узнаем какви са симптомите), предшестващо прегледа (който пък дава възможност да се разпознаят клиничните признаци). Тогава може да се разбере причината на заболяването. След като се очертаят константите, умозаключенията стават предсказуеми и подлежащи на проверка в практиката. Ако коренът на патологията е психически, става дума за „преобразуване“ в тялото (психическият конфликт се проявява като физическо страдание), един такъв резултат дава възможност да се действа върху психическата причина, а оттук и да се лекува.

*Психоаналитик, заслужил професор на Страсбургския университет. Автор на „Какво значи да се „прави“ любов?“, Фламарион, Париж, 2010 г.

Противно на това, ДСН съставя списък на проявления на „нарушения“, без да се съобразява с произхода им, като по този начин ги откъсва от историята и обстоятелствата на тяхното възникване. Кой друг клон на медицината би допуснал някой лекар да диагностицира дадена болест въз основа на един единствен симптом, наречен „нарушение“? Задоволявайки се само с описание на нарушенията, ДСН не предлага друго освен повърхностни клишета относно душевното страдание. Независимо от това класификацията му е широко приета.

Все повече и повече „нарушения“

През 1952 г. ДСН включва 106 патологии. Днес изрежда 410 „нарушения“. Следващото издание ще опише най-малко още двадесет допълнителни категории. Сред наскоро появилите се нарушения са „хиперсексуалност“ или още „насилническа парафилия“, която идва да замени добре познато старо извращение, смятано вече за порочно. Преди тях се пускаха в оборот „нарушения в поведението“, „хиперактивност“, „депресия“ – все крайно удобни неясни събирателни понятия, позволяващи безразборно предписване на лекарства.

Още по-тревожен е фактът, че това разрастване на списъка сякаш се стреми да предсказва и бъдещи нарушения. Вие си боледувате, само че просто още не знаете! В крайна сметка, както отбелязваше героят на Жюл Ромен доктор Кнок, *всеки здрав човек е неосъзнат болен*. Според изказванията на „експерти“ 30 % от населението страда от депресия, без да знае това. От което следва, че трябва да се подложи на превантивно лекарствено лечение. Подобна инфлация би могла да се разрастне до крайност след изобретяването на „рисковите синдроми“. Така например, „синдромът на психотичен риск“, отивайки от превантивност към предвидимост, би разрешил прилагането на антихалюцинаторно лечение на не малко на брой юноши, оценени като атипични.

„Предвидимостта“ оковава в доживотна диагноза, с гарнитура от медикаментозни предписания, и то за патологии, които дори не са се появили. Кой няма да си спомни за Никола Саркози, когато през 2005 г. като министър на вътрешните работи възхваляваше мерките за ранно откриване на престъпността? В увода си ДСН се обявява за напълно обективен, не служещ на никаква идеология или предварителна теория. Самото отричане от психичната причинност е достатъчно, за да се наложи с по-голяма сила постановката за вродената органична причинност. Но дори и в най-ши-

НА ФАРМАЦЕВТИЧНАТА ПРОМИШЛЕНОСТ

психичните разстройства

силно повишение на риска от самоубийство сред изследваните пациенти. При това производителят „Глаксо СмитКлайн“ признал във вътрешнослужебен документ, че лекарството му не струвало повече от пласибо. Призована на съд за измамна реклама, компанията предпочела да изплати обезщетение, тъй като едно съдебно дело щяло сериозно да навреди на репутацията и на печалбите ѝ (8) . Честа практика в тази индустрия, която напомня на тютюневата.

Някои научни работници биват отстранени в глуха улица, след като доказват, че невролептиците са безполезни и че дори допринасят за процентното повишаване на самоубийствата сред лекуваните с тях (9). Катедрите по психиатрия в университетите, в повечето случаи финансирани от фармацевтичните фирми, се намират в явен конфликт на интереси и постоянно рискуват да споделят дискредитацията на медикаментите и техните производители. Така ръководителят на катедрата по психиатрия в медицинския факултет на университета Емори (Атланта) получил от 2000 до 2007 г., без да ги декларира, над 2,8 милиона долара, в качеството си на консултант на фармацевтичните компании, като възнаграждение за стотици изнесени лекции. Бивш директор на Американския институт по душевно здраве (National Institue of Mental Health, NIMH) пък взел 1,3 млн. долара от 2000 до 2008 г. затова, че промотирал „стабилизатори на настроението“ в полза на „Глаксо СмитКлайн“. Водил също много популярно радиопредаване по публичното радио (NPR). Когато му задали въпрос за тази негова дейност, той отвърнал на *Ню Йорк Таймс*, че *всички* [в неговата специалност] *го правели* (10) . Декларирането на източниците на финансиране и на получените суми е задължително, поне за научните работници, но измамите са многобройни.

Без медикаменти – по-добри резултати

ФАРМАЦЕВТИЧНИТЕ компании, а следвайки примера им, и доста обществено влиятелни фигури подканят към все по-обилно, продължително и разнообразно консумиране на психотропни и други невролептични средства. Така компанията „Новартис“ е осъдена да заплати глоба от 422,5 млн. долара за това, че от 2000 до 2004 г. препоръчвала трилептал, медикамент срещу епилепсия, за лекуване на биполярни разстройства и нервни болки, без това приложение да е одобрено от Food and Drug Administration (FDA). Много често явление са богато хонорираните лекции на медици, предписващи редовно дадено лекарство. Те говорят пред пълни аудитории от колеги, на които също се заплаща, за да слушат благата вест. Астрономическата цена на този маркетинг в крайна сметка се отразява на цената на лекарствата, като натоварва съответно самите болни.

Как да ограничим понятието патологично? Преобладаващият вид лечение отразява изхвърлянията на една система на здравеопазване, която подтиква към медицинска свръхконсумация и дори към свръхдиагностициране поради увеличаването на категориите „разстройства“. Освен това обуславя едно по-безлично здравно обслужване („гони се бройка“), тромавост на диагностичните изследвания и автоматичното прибягване към лекарствени мерки. А продължителните проучвания доказват колко по-сполучливо е лекуването на душевните заболявания без фармацевтични продукти, включително на шизофренията, освен в много редки случаи и за ограничено време (11). В дългосрочен план движението, социализацията, трудовата дейност правят значително по-поносим живота на засегнатите от душевни смущения. Прекъсването на социалните връзки, дискриминацията в семейната среда или в общността са първите причинители на лудостта. Транскултурни проучвания върху шизофренията и депресията по света, проведени от СЗО от 1970 до 1990 г., показаха, че хората, които не са подлагани на фармакотерапия, се радват на *по-добро общо здравословно състояние* в средносрочен и дългосрочен план (12) .

Но невролептичните препарати са допринесли изключително много за баснословното увеличаване на продажбите и печалбите на фармацевтичните компании. От петдесет години насам това е един от най-печелившите сектори в САЩ. Съществуващото законодателство също го облагодетелства. При обсъждането на проектозакона за реформа на здравната система през 2009 г. бяха похарчени 544 млн. долара с цел законодателите да се погрижат за интересите на застрахователите, на фармацевтичните компании и на предоставящите грижи. Тези, които печелят добре, винаги са гледали с много лошо око на намесата на държавата в една традиционно запазена тяхна територия. Душевното здраве се нарежда на първо място сред разходите за здравеопазване с 170 млрд. долара през 2009 г. Очаква се тази цифра да достигне 280 млрд. долара през 2015 г. (13) .

Парадоксално, ако фармакотерапията при душевните разстройства стане масова, стотици хиляди души, страдащи от такива нарушения, няма да могат да се ползват от никакви медицински грижи. Това са хората без медицинско осигуряване (16% от населението), задължението да имат поне едно ще влезе в сила едва през 2014 г., и също така тези, които са в затвора. Смята се, че половин милион затворници ще се нуждаят от помощ, още повече че лишаването от свобода и затворническите условия задълбочават разстройствата. Но институциите изобщо не са подготвени за това. Излезли на свобода, тези затворници заместват терапията с наркотици и попадат в омагьосан кръг, който често ги връща към престъпността.

(8) „When drug companies hide data“ (Когато фармацефтичните компании крият данните), *Ню Йорк Таймс*, 6 юни 2004 г. Същата компания наскоро е платила три млрд. долара, за да сложи край на поредица от съдебни дела, свързани с нейни продукти, между които паксил. Вж. *Ню Йорк Таймс*, 3 ноември 2011г.

(9) Робърт Уитакър, *Anatomy of an Epidemic. Magic Bullets, Psychiatric Drugs, and the Astonishing Rise of Mental Illness in America*, Краун, Ню Йорк, 2010 г., с. 304-307.

(10) *Ню Йорк Таймс*, 22 ноем. 2008 г.

(11) Робърт Уитакър, цит. съч.

(12) Проучвания, цитирани от Уитакър. Здравословното състояние според СЗО включва физическото, душевното и социалното здраве.

(13) Centers for Medicare and Mecidaid Services, www.cms.gov

библия на душевното здраве

роко признатите разработки (2) на невронауката няма проверени от опита доказателства, които да подкрепят подобно становище.

Липсата на обективност в методологията на ДСН е видна и от факта, че той не определя категориите си на базата на клинични наблюдения, а въз основа на отсяване на случайни мнения, изказани от различни психиатри. Едва ли такъв подход може да се окачестви като образцов пример за научен метод. Какъв е резултатът ? До 1987 г. хомосексуализмът се определя като душевна болест. Същевременно клинична категория като хистерията – призната още от древността – е премахната, наред с неврозата. Това се дължи на възприемането на американските културни норми като ориентир и отправна точка. Но в лекарската практика принудителното съобразяване с ДСН води със себе си и налагането на едностранчив начин на мислене.

ДСН се налага отвън, най-напред от застрахователните компании, които в редица държави изискват референции, за да погасяват плащанията си. Същевременно, фармацевтичните компании предлагат таблици за съответсвие между категориите на ДСН и прилагането на лекарствени средства. При такава обстановка в университетите започва да се преподава ДСН, като постепенно от програмите им отпадат останалите описи, съставени въз основа да други, различни от ДСН концепции: психическата причинност е отхвърлена като субективна и ненаучна. По същия начин авторитетните за научните работници списания – в повечето случаи англосаксонски издания – рядко оспорват виждания, залегнали в ДСН.

Погрешни икономически сметки

Така бъдещите терапевти се формират под знака на неведението относно класическата клинична практика и довеждат до разрив в научноизследователската дейност, който не е оправдан от появата на каквато и да било нова парадигма. Образованието по психиатрия във Франция почива изцяло на изучаването на този наръчник и на фармакологията. Единствено катедрите по психология съхраняват необходимия многостранен подход от разнообразни учения. Що се отнася до следдипломната медицинска подготовка, тя се предоставя основно от фармацевтичните компании.

Резултатът от гледна точка на лечението е тревожен – диагнозата по ДСН се свежда до повърхностно етикетиране на поведенчески прояви, без задълбочено вникване в общата психопатологична картина, противно на всички постановки на клиничната психиатрия(3), като оценката се поверява на таблица данни. Въпросният каталог ни кара да се питаме дали изобщо ще са нужни психиатри, лекари и сестри. Като че ли ще можем да минем с *дилъри* на законни дроги, та например фармацевтът сам да раздава психотропни препарати. Доколкото обаче тези препарати носят облекчение на проявленията, а не на причините, назначенията на лекарства се самопродължават, увеличава се приемането и се стига до зависимост. И ето че медикаменти, които в началото са полезни, накрая придобиват вреден ефект. След като депресията се приема за болест, когато всъщност е само симптом на най-разнообразни и различни структури, сляпото прилагане на антидепресанти рискува да продължи до живот. Това става, когато пациентите изпадат в безсилие – те ще затъват все повече и повече в депресията и ще се нуждаят от все повече лекарства! Помним прозака, който бе лансиран като продукт за масово потребление, а днес много терапевти (4) го смятат за опасен…

Изборът, направен от Световната здравна организация, обуславя терапевтични ограничения и засяга здравните системи на държавите, тъй като ДСН им служи като счетоводно-отчетен инструмент. А леченията, които залагат на междуличностната връзка, макар и в началото да изглеждат по-скъпи откъм инфраструктура и квалифициран персонал, се оказват по-икономични в дългосрочен план.

Можем да получим представа за изразходваните средства, като разгледаме разликите в предписанията между страни, придържащи се към ДСН, и страни, в които запазват различни подходи и виждания: във Франция около 15 000 деца взимат риталин, назначаван срещу „хиперактивност“, а в Обединеното кралство те са 500 000 на брой.

Най-общо при неврозите приемането на психотропни препарати често прекъсва в процеса на междуличностно психолечение. При слабите психози то намалява и дори се предписва само в редки случаи. Във Франция на лекуваните с психотерапия деца лекарства се дават само по изключение, тъй като междусубектната връзка е тази, която подсигурява успеха на лечението, макар че фармакологията може да помогне в проследяването на еволюцията на болния.

Низвергнати и избранници

И някак по-малко изненадват многократно разкриваните (5) финансови връзки между комитетите на експерти на ДСН и фармацевтичната индустрия. Знаем, че психотропните медикаменти представляват изключително доходоносен пазар. През 2004 г. в САЩ антидепресантите генерират 20,3 млрд. долара печалба, а антихалюцинаторните – 14,4 млрд. Оттук ни спохожда мисълта за възможното кредитиране на някои нови клинични категории в отговор на маркетинговите нужди от нови медикаменти...

И още нещо, ДСН иска да вкара човешкото същество в неолиберален калъп. Липса на специфика, възпрепятстване на душевното здравеопазване, голям разход на средства за държавите, парализа на научноизследователската дейност и образованието – това са само част от отдавна критикуваните последствия от ДСН. Но да се разобличат меркантилната користи или частното облагодетелстване от здравеопазването, не е достатъчно. Трябва да осъзнаем, че самите те са легитимирани от пазарната идеология. Действително, либерализмът прокарва идеята за естествеността на конкуренцията, като я издига до ранг на природен закон. А откъде другаде черпи той сила, ако не от протестантската култура, противопоставяща низвергнати на избранници, според анализа на Макс Вебер? Тези теологично-политически повели са прераснали в един агресивен капитализъм, с чийто дух са неотменно пропити всички сфери на социалния живот.

„Нарушенията“ и „разстройствата“ се превръщат в знак на поражение, който чертае разграничителна линия спрямо социалните норми. Считаното за „патологично“ печели почва при всяка нова класификация и някои просто „непристойни“ проявления са на път да се превърнат в обект на лекарски грижи. Скръбта за покойник се смята вече за патологична, ако надхвърля два месеца, и не е изключено срокът да се скъси още. Ако човек е лишен от необходимите качества, за да е конкурентноспособен на пазара, ще му бъде препоръчано лечение. Експлоататори и експлоатирани, каубои и индианци, пушачи и непушачи, и т.н. Между редките избранници, които ще се измъкнат от предсказанията на ДСН, и страдащата останала човешка маса ще се наложи сегрегация. Още малко и разрастването на категориите в ДСН няма да пощади никого. Оплаквате ли се от нещо? Ами лекувайте се! Кой ще посмее да се разбунтува, щом този нов ред бъде наложен в името на психичното страдание (6)?

(1) През 1947 г., след сливането си с Военноморския департамент, слага началото на Департамента на отбраната на САЩ.

(2) Жан-Пиер Шанжьо, *Невроналният човек*, Ашет, Париж, 1998 г.

(3) Ото Ф. Кернбер, *Тежки разстройства на характера – терапевтични стратегии*, Presse universitaires de France, Поредица „Червена нишка“, Париж, 1989 г.

(4) Кристофър Лейн, *Как психиатрията и фармацевтичната индустрия медикализираха нашите емоции*, Фламарион, Париж, 2009 г.

(5) Лайза Косгроув, Шелдън Кримски, Маниша Вижаярагавана и Лайза Шнайдер, „Финансови връзки между отговорни участници в ДСН-IV и фармацевтичната индустрия“, *Психотерапия и психосоматика*, т. 3, Масачузетски университет, Бостън, април 2006 г.

(6) Петиция, озаглавена „За да се сложи край на игото на ДСН“, е на разположение онлайн на http://initiative-arago.org/fr

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Христина Костова

LE MONDE diplomatique
българско издание

Как да предпазим колективната собственост, когато правителствата разпродават на безценица обществените услуги или прахосват природните ресурси, за да „уравновесят“ бюджетите си? Понятието „общи блага“, изковано в англо-саксонския свят и развито в слабо централизирани държави като Италия, е призвано да надхвърли противопоставянето на държавната и частната собственост.

ПРАВОТО СРЕЩУ ПРИВАТИЗАЦИИТЕ

Да направим общите блага неотчуждими

УГО МАТЕЙ*

КОГАТО една държава приватизира железница, линия от въздушния транспорт или болница, когато отстъпва снабдяването с питейна вода или продава университети, тя лишава общността от част от благата й. Това отнемане е съпоставимо с отчуждаването на частна собственост при строеж на път или друго обществено съоръжение. В процеса на приватизация правителството продава нещо, което не е негово, а принадлежи пропорционално на всеки член на общността. Равнозначно е на това да отчужди терен за строеж на магистрала, добивайки чрез принуда собственост, която не е негова.

В този смисъл всяка приватизация по усмотрение на държавното управление лишава гражданина от полагащата му се част от общото благо, също както при отчуждаване на частна собственост. Има обаче една съществена разлика. Либералната конституционна традиция предпазва частния собственик от държавата, като постановява, че при отнемане на собственост се полага обезщетение. В същото време няма никакво юридическо и още помалко конституционно положение, което да предпазва общностните блага от неолиберална държава, когато тя ги прехвърля в частния сектор.

Поради настоящата еволюция в съотношението на силите между държавите и големите транснационални компании тази асиметрия представлява юридически и политически анахронизъм. Подобна конституционна безотговорност позволява на правителствата свободно да продават общото благо, за да финансират икономическата си политика. Тази липса на отговорност е причината да забравяме, че политическите управници трябва да бъдат в служба на суверенния народ, а не обратното.

Несъмнено „обслужващите“ (правителствата) трябва да имат право да разполагат с благата на упълномощителите си (гражданите), за да могат да работят пълноценно. Ролята им обаче е на доверен администратор, а не на собственик, който може да злоупотребява със собствеността им. Защото веднъж отчуждени, повредени или унищожени, общите блага вече не съществуват за общността. Те не могат да бъдат възпроизведени, а възвръщането им е трудно – било от настоящото поколение (ако осъзнае какъв слуга-злодей си е избрало с мнозинство), било от бъдещите поколения, които не могат да бъдат обвинявани за този избор, направен не от тях. Въпросът за общите блага се разглежда първо от Конституцията, тъй като именно в нея политическите системи определят дългосрочните насоки, които искат да предпазят от своеволията на отделните правителства (1).

*Преподавател по сравнително международно право в Hastings College of the Law към Калифорнийския университет и автор на *Beni comuni. Un manifesto* („Публични блага. Един манифест“), Laterza, Bari-Rome, 2011.

Неолибералната държава да си знае мястото

ЕТО защо е важно да се развие и активно да се защити изготвянето на теоретична рамка, третираща общите блага като юридически независима категория. Това би могло да бъде ново решение както за частната, така и за държавната собственост (2). Тази задача се оказва още по-наложителна, тъй като днес обслужващият (държавата) е заразен от смъртния грях на играта (за финансиране на дейността си предпочита кредита пред данъците) и това го вкарва в лапите на очевидно по-силни от него лихвари.

В повечето държави правителствата, подчинени по различни канали на глобалните финансови интереси, пропиляват общите блага без всякакъв контрол, като обясняват действията си с нуждата да плащат дълговете си. С тази логика те представят състоянието на нещата като естествено и наложително, а всъщност то е резултат от съзнателно избраната от тях политика.

Съзнанието за общи блага, т.е. възприемането им като инструменти за задоволяване на основните нужди и права на общността, не се решава на хартия (3). То се изгражда се чрез борби в тяхна защита по целия свят – често неуспешни, но винаги еманципиращи. В немалко случаи истинският враг е именно Държавата, която би трябвало да бъде верният им пазител. Така отнемането на общи блага в полза на частни интереси (например на мултинационални компании) често се извършва от правителства, поставени във все по-голяма зависимост от корпорациите, които им налагат политика на приватизация, на „консумация“ на територията и на експлоатация. От тази гледна точка ситуациите в Гърция и Ирландия са емблематични.

Модерната западна традиция се разви в рамките на противопоставянето „държава срещу частна собственост“ в момент от историята, когато изглежда само частната собственост е имала нужда от защита срещу авторитарни и всесилни правителства. Оттам произлизат конституционните гаранции за обществената полза (област, в която монопол по определени въпроси се гарантира само на законодателя, като се изключва намесата на друга държавна власт под формата на постановления и устави) и за обезщетенията. Сега обаче, когато съотношението на силите между държавата и частния сектор еволюира, държавната собственост също се нуждае от защита и дългосрочни гаранции. А е трудно си ги представим в традиционната рамка, ограничаваща обществените въпроси до държавата. Ето защо класическата либерална защита на частното спрямо държавата вече не е достатъчна.

Политическото осъзнаване на отнемането или разграбването на общите блага в рамките на водените в момента борби (за водата, за държавните университети, за храните, срещу мащабните строителни обекти, разрушаващи територията) често се проявява разпиляно и не води до разработване на нови теоретични инструменти, способни да го представят в понятия и да дадат обща насока на тези мобилизации. Категорията „общи блага“ трябва да изпълнява тази конституционна функция за защита на обществено то от неолиберална държава и от частната власт.

Това схващане направи качествен скок, когато през 2009 г. американката Елинор Остром получи Нобелова награда за икономика за трудовете си върху понятието *commons* (общи блага), и по-специално за книгата *Gouvernance des biens communs* (Управление на общите блага) (4). То дори се превърна в ключова дума на международно ниво. От друга страна, това освещаване в голяма степен заличи критичния й потенциал. В научните среди трудът на Остром не предизвика пълно и общо признаване на революционните последствия от това на общите блага да се отреди централна роля в юридически и в политически смисъл.

Теоретизираната от американския биолог Гарет Хардин „трагедия на общите блага“ (5) (идеята, че свободният достъп на хората до общите ресурси води до свръхексплоатирането им и до заплаха за съществуването им) накара доминиращата университетска мисъл да смята „общото“ за място на тотално беззаконие.

В този смисъл не малко икономисти и специалисти по социални науки основаха теориите си върху сценария за човек, озовал се на прием с много храна, който веднага й се нахвърля, опитвайки да погълне възможно най-много калории и в ущърб на другите. Лакомият *homo economicus* консумира максимум храна за минимум време.

Остром показа колко погрешна представа дава този модел на поведение за реалната връзка на човека със света. Въпреки това тя не изведе никакви политически следствия от това, че моделът описва доста добре поведението на двете най-големи институции, ръководещи света. Всъщност и корпорацията, и държавата често се държат с общите блага точно като алчния гост пред бюфета – опитват да се сдобият с максимум ресурси в ущърб на другите. Подтиквани в първия случай от интереса на управителите и акционерите, а във втория – от нацията и политическите управници, те се държат късогледо и егоистично и се прикриват най-често в гъста идеологическа мъгла.

Промяна в чувствителността

СЛЕД като навлезе в преобладаващото академично и научно течение, говоренето за „общото“ може да стане един от модните начини на изразяване след кризата, подобно на говоренето за „устойчивост“ или за „зелена икономика“. Поколенията след научната революция разбраха как да отворят сандъка с огромни богатства, които предишните поколения нито са знаели, че притежават, нито са можели да използват (6). „Първият модернизъм“ (XVI-XVIII век) свърза правото, техниката и икономиката и изкова възглед, който представя като „наука“ безогледното използване на богатствата в този сандък – въглища, петрол, газ и подпочвена вода. Тоест, природните ресурси, които не се възобновяват по естествен път, освен след милиони години. Върху този възглед е изградена науката за бързото им и ефективно експлоатиране, което от 300 години наричаме икономика.

В съвременния манталитет експлоатирането на общите блага чрез консумация, завършваща неизбежно с приватизирането им от тези, които успяват да се възползват най-ефикасно, се възприема като естествено. Процесът на натрупване предизвиква комерсиализиране, което предполага пари, частна собственост над земята и наемен труд, както и човешки открития, отклоняващи за търговски цели уникални и невъзпроизводими ценности като земята, живота и качественото общуване.

Карл Маркс бе описал процеса на първоначалното натрупване и в частност разграбването на общите земи в Англия през XVI век като начален етап на капиталистическото развитие. Натрупването на достатъчно капитал отприщи индустриалната революция. И все пак бихме могли да разширим определението и да приемем, че първоначалното натрупване обхваща също и завоюването чрез приватизация на благата, изградени посредством данъчната система, която е плод на всеобщия труд, тоест транспорт и публични услуги, телекомуникации, градско устройство, културни и природни блага, училища (и по-общо всичко, което се отнася до културата и знанията), болници. Казано накратко, всички структури, управляващи обществения живот, чак до отбраната и затворите (7).

Една цялостна промяна в чувствителността, която би довела до превръщане на „общото“ в централна перспектива, би поставила основите на преобръщане на технико-юридическо ниво. Тоест, трябва да развенчаем, разобличим и преодолеем наследения от либералната конституционна традиция парадокс, при който частната собственост е позащитена от обществената.

(1) Макар и необходима, тази защита е много крехка. Във Франция конституционализирането на монопола на обществените услуги през 1946 г. не попречи на последвалите форми на разграждането им.

(2) Michael Hardt и Antonio Negri, *Commonwealth*, Harvard University Press, Cambridge, 2009.

(3) Ugo Mattei и Laura Nader, *Plunder: When the Rule of Law Is Illegal*, Blackwell, Oxford, 2008.

(4) Elinor Ostrom, *Gouvernance des biens communs. Pour une nouvelle approche des ressources naturelles* (Управление на общите блага. За различно отношение към природните ресурси), De Boeck, 2010 (оригинално издание: 1990).

(5) Garrett Hardin, „The tragedy of the commons“, Science, vol. 162, n° 3859, Washington, декември 1968.

(6) Carlo M. Cipolla, *The Economic History of World Population*, Penguin, Лондон, 1962.

(7) Elisabetta Grande, *Il terzo strike. La prigione in America*, Sellerio, Palerme, 2007. Вж. също разсъжденията на David Harvey относно „натрупване чрез отнемане на собственост“ в *Le Nouvel Impérialisme* (Новият империализъм), Les Prairies ordinaires, Париж, 2010.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Десислава Николова

„Монд дипломатик“ ООД
Венко Кънев
Георги Ненков

„Монд дипломатик“ започва да излиза на български език през ноември 2004 г. под името „Свят и дипломация“. От ноември 2005 г. българското издание носи сегашното си име. От началото на 2010 г. „Монд дипломатик“ излиза всеки първи и трети четвъртък на месеца като приложение на в. „Дума“.

Във Франция вестникът се издава от *SA Le Monde diplomatique*, в което акционери са *SA Le Monde*, Асоциация *Gunter Holzmann* и Асоциацията на приятелите на *Le Monde diplomatique*.

Директор
Serge HALIMI
Главен редактор
Maurice LEMOINE

Основател:
Hubert BEUVE-MÉRY
Предишни директори : François HONTI (1954–1972), Claude JULIEN (1973–1990), Ignacio RAMONET (1990–2008)

„Дума 2008“ ЕООД
Николай Малинов
Павел Бебов

Вестник „МОНД дипломатик“

Директор
проф. д.ф.н. Венко КЪНЕВ

Отговорен редактор
Юрий БОРИСОВ

Редактори
Дора Чичкова
Павлина Колева

За контакт с българската редакция:
София –1784
бул. „Цариградско шосе“ 113 А
Вестник „Дума“
(*Монд дипломатик* – българско издание)

тел. +359 2 8773447
e-mail: lmdbg@press.bg
bg.mondediplo@gmail.com
www.bg.mondediplo.com

Очаквайте следващия брой на „Монд дипломатик“ на 15 декември 2011 г.

Теофан ГЕРМАНОВ

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Народът отговори вчера с първия голям бунт срещу властта

БОРИСОВ ОБЯВИ ВОЙНА НА НАРОДА

Срещу безобразията на властта се надига ново мнозинство от досега мълчаливи, но много ядосани хора, които скоро ще си кажат думата

Не е новина, че ГЕРБ преди изборите говореше едно, а сега - точно обратното. Това си е редовна практика на лидера на тази формация, още от времето, когато бе главен секретар на МВР. Но стилът "Днес едно, утре - друго" след последните избори придоби вече ново измерение - от говорене се тръгна към действия, а тези действия си имат и име: Война със собствения народ. Нито повече, нито по-малко.

Вярно, а и слава Богу, войната, която Борисов води с народа, не е от типа на тази, която водеше Кадафи, а сега и Башар Асад, но отношението на премиера към хората, гражданското общество, институциите, а и към държавната власт и държавността, все по-ясно може да се нарече едноличен режим.

ГЕРБ преди изборите скри най-нагло държавния бюджет и си отвори не вратичка, а цяла порта по пътя на това да обещава всичко на всички. То не бяха бонуси, то не беше заричане да не пипат пенсионната възраст чак до 2021 година (току-виж сега се оправдят, че смяната на 2021 с 2012 е поправка на печатна грешка), то не бяха повече пари за фермерите, за учените, за железниците, или ако перифразираме Оруел: "В България на Бойко Борисов щеше да има повече от всичко с изключение на болести, глад, мизерия и проблеми".

Оказа се, че същите управляващи

най-нагло смениха плочата

в деня след изборите - България, която преди народния вот беше "по-добре от САЩ, Италия и Испания", днес се оказа хем по-добре, ама не съвсем, щото трябва да режем и да боли. Разбира се, реже се от обикновените хора и тях ги боли. А олигархията, оформила се плътно зад ГЕРБ, придобива нови банки, заводи, производства, поръчки и данъчни облекчения. Но крайно интересен бе отговорът на най-свидния представител на класата на заможните в днешната власт - шампиона по успешен бизнес и имотно състояние Росен Плевнелиев. Когато го попитаха какво мисли за стачката в БДЖ, той отговори, че е обещал да бъде прагматичен президент, а това значело - реформи. Или иначе казано: "Аз ще си президентствам и ще си слушкам и изпълнявам указанията от Бойко, каквито и да са те". С акта на тотално дезангажиране от темата за предстоящото съкращение на 2000 железничари, с нежеланието за поне една човешка дума към тези трудови хора, новият президент-предприемач показа какво ще е поведението му в следващите четири години. Тогава ще видим що значи да имаш един наистина антисоциален президент.

Но какво да виним човека. Подсказват му какво да говори от Министерския съвет, а там ясно го казаха: хората ще ги боли. И толкова.

И тук идва първият шокиращ момент от войната, която ГЕРБ започна с народа си. Това е болка без право на охкане. Властта по мутренски им го каза:

„А кажеш гък, а ти отрязвам езика"

Министър Дянков заплаши зърнопроизводителите, че ако протестират, ще им отнеме и малкото средства. Така стана и с железниците - в деня преди стачката протестиращите бяха заплашени, че се правят поименни списъци, за да ги уволняват по-лесно. После ръководството на БДЖ отрече, но ден след това изплю камъчето - ако стачката бъде обявена от съда (наплашен и постоянно обвиняван от Цветанов) за незаконна, то стачкуващите ще носят и административна, но и имуществена отговорност. Сиреч ще ги уволнят, и те ще си платят за това.

Бойко Борисов пък много ясно се изрази по адрес на Тотю Младенов - с жълт картон е, защото като министър е длъжен да казва лошите новини и да обяснява, а не да оставя него, премиера, да говори за проблемите. Намекът бе, че Младенов бил твърде мек и пробвал да преговаря (т.е. да се хареса) със синдикатите. Подтекстът на премиерската заплаха бе, че до следващите избори в тази държава

няма място за диалог и компромиси

И още нещо важно - в нея за проблемите отговарят министрите, а за успехите - премиерът. Затова последният опита да води тристранката, но удари на камък. Сам трябваше да съобщи лошите новини и сам да изслуша критиката на синдикатите, които най-после вдигнаха глава.

Най-страшното, е че днес по същество в България реално лишават хората от право на протест. Властта го прави по най-перфидния начин - можеш да протестираш, но ако протестираш, ще бъдеш смачкан. Бойко Борисов каза преди време много ясно по повод някакъв лекарски протест: "Стачкувайте, като искате. Аз ще ви пратя проверка". И малко по-късно се разигра случаят с горноокяховските лекари, които бяха "проверени" със съответното СРС, четено от министър Цветанов в пленарната зала на Народното събрание.

Следващият любим прийом на властта във войната със собствения народ е противопоставянето на едно съсловие на друго - пенсионерите да се сърдят на студените, студентите - на "Цанков камък", учените - на АЕЦ "Козлодуй" и договора за ядреното му гориво, АЕЦ-ът да се сърди на лекарите, лекарите - на земеделците, те пък сигурно на космонавтите, последните - на водолазите, и всеки да се сърди на някой друг, само не на Бойко Борисов и неговите министри.

Разделянето на едно общество е метод на управление от други времена и географски региони. Преди години в Африка "на мода" бяха унищожителни конфликти между племената, които по колониалната логика бяха попаднали в различни от новите държави и така в една биваха мнозинство, а в друга - малцинство. Нерядко в Третия свят режими просъществуват на базата на религиозни конфликти - с това да се подклажда напрежение сред масите между шиити и сунити, между християни и мюсюлмани, и т.н. Много удобно, защото властта безчинства, а хората са "заети" с омраза, понеже същата тази власт им е внушила, че "другите", а не тя самата, им бърка в паничката. Това прави и Бойко Борисов, само че не на племенна или религиозна основа, а на съсловно-професионална. Е, слава Богу, студентите все още не са докарани до това да целят с камъни бабите, които отиват да си вземат пенсията, нито лекарите бият енергетиците, а учените не ругаят майките с колички, докато всички вкупом ахкат пред Бойко Борисов. Но на властта й се искаше много.

Властта не можа да постигне това. Но може да се каже, че с налаганото от ГЕРБ говорене и натиск в нашето общество

бе унищожена и малкото солидарност

която съществуваше. Дано именно заради безобразията на властта тя да започне да се връща, защото хората трябва да знаят, че единствено солидарността и разбирането помежду ни може да ни помогне да излезем от кризата, да бъдем хора, а не електорат, когото можеш да подмамиш с нелепицата "Градим България".

Впрочем в началото се каза, че Борисов не постъпва като Кадафи или Асад. Но така ще е и занапред? Да, няма масови арести, побоища и сълзотворен газ по площадите, но няма и пълни площади все още. А когато се напълнят?

Тази власт действа брутално и досега единствената причина бруталността да не е станала масова е в липсата на масовост на протестите. Как ли би реагирала полицията на Цветанов на повторение на януарските събития от 1997 година или даже на януарския протест от 2009-а. Не ми се мисли... Ще бие, комисар Калин Георгиев ще се усмихва, а отстрани оркестърът ще свири мелодията от "Кръстника".

А как се справя властта с индивидуалните (засега) актове на протест. При това съвсем мирни и законни. Когато няколко младежи с плакати срещу шистовия газ "застанаха" в полезрението на премиера, той заплаши, че ще подпише на инат договора с "Шеврон". Защото някакви си там са си позволили да му нарушават удоволствето от "общуването с народа". И оттам нататък властта взе мерки - след освирването на Борисов от агитката на "Левски", последва побой над тази агитка на следващ футболен мач. Имаше и поне два случая на арест на хора с плакати, изразяващи недоволство към властта в нейно присъствие. Единият плакат бе носен от кандидат-кмет на София и му донесе арест заради многозначните думи: "Дрога, Избори, Борисов". Никой не се нае да обясни (явно от страх), нито да опровергае (къде ти!) защо тези думички предизвикаха такъв хаос и намеса, кое в тях толкова уплаши властта... Нерядко присъствието на публични места на световни лидери от ранга на Буш, Обама, Саркози, Меркел, Блеър и други е "смущавано" от хора, недоволни от тяхната политика, които вдигат лозунги и скандират. И тези лидери приемат това за нормално. Не и нашите. По добра тоталитарна традиция около тях трябва да пърхат само доволни апаратчици и момичета в народни носии с погача и мед на поднос.

Има тенденция всеки лидер на обществено мнение, който се противопоставя на властта, да бъде очернян, окалян, смачкан.

Това е тъжната картина в днешна България. Но дали все пак не е пресилен изразът "Война срещу народа"? Дали не е прекалено патетичен? Дали просто не си казва думата мутренско-милиционерският манталитет на властта, а изборната победа не го отключи напълно? Не, война е!

Властта налага тотален геноцид

Показва го натискът за унищожаване на науката, за която бяха отделени средства колкото и за бездомните кучета. Показва го културата, ограничена до едни разкопки в центъра на София и до пошлия "музей" на социалистическото изкуство. Показва го отношението към майките, защото рязкото съкращение на парите за майчинство е държавен геноцид, който ще демотивира младите семейства да раждат деца. А не е ли геноцид вдигането - рязко и без предупреждение - на възрастта за пенсиониране. Не само на третата, най-ниска категория, а и на по-горните - на миньорите, летците, моряците, военните, на хората с опасни професии, чието здраве е в по-голям риск, но и в чиито ръце нерядко е животът на много други хора. А не е ли геноцид идеята пенсионната възраст да се качи почти до средната продължителност на живота на българина и това, че повече от едно поколение ще работим, докато сме живи.

Война е! И е срещу народа!

В недрата на този народ се ражда ново мнозинство. Мнозинство от засега мълчаливи, но много ядосани хора. А човек е ядосан най-силно, когато е излъган, провокиран или притиснат. Колко ни дели от времето, когато това мнозинство ще си каже думата? Властта си мисли, че няма да се случи, но властта греши.

Бойко Борисов пръв започна войната, той носи отговорност за случващото се. Това, че народът все още не е излязъл на улицата, че не е започнал акция "Окупирай "Дондуков", подобна на "Окупирай "Уолстрийт", се струва на Борисов като победа.

Е, ще позволим ли той и подобните нему наистина да победят?...

Искам думата

Как бе създадена кооперация „Мотор”

През Първата световна война силистренчето Аврам Николов Аврамов се намира на румънско-унгарския фронт. Там будният младеж успял да види как работят унгарски кооперации и бил обсебен от идеята да пренесе техния опит в родния си край. А след войната узнава за големите постижения и на софийската кооперация “Освобождение”, което допълнително подклажда желанието му. Аврам става идеолог, стратег и апостол на кооперативното движение в Южна Добруджа. У него се затвърждава убеждението за актуалността на кооперативното движение и дело за подобряване положението на поробените добруджанци. Много труд и сили залага в борбата за осъществяването на тази идея. А през 20-те години на XX век БРП(к) и ДРО (Добруджанска революционна организация) имат най-здравата и добре организирана нелегална мрежа сред българското население в Южна Добруджа за освобождение от румънско и фашистко робство и особено срещу колонизаторите - цинцари.

На 1 май 1921 г. в плевнята на Йовко Димитров е открита тържествено и официално кооперация “Мотор 1921 г.” в с. Бабук, чийто вдъхновител и организатор е Аврам Аврамов. Тя създава универсален магазин, като построява кооперативна сграда, съвременна за тогавашното време мелница, склад за дървен материал, тухларница, цигларница, зеленчукова градина (което е непознат дотогава поминък). В залата на кооперативния дом се провеждат събрания на български език.

Аврам Аврамов успешно изгражда и горски кооперации в Южна Добруджа.

С времето някои концепции и на българската държава за кооперациите се изменят. През 1993 г. в продължение на кооперативните традиции на село Бабук кооперация “Мотор” бе превърната в Земеделска кооперация “Мотор-1993 г.”. Благодарение на добрата организация и ръководство, на труда на членовете й днес е една от водещите, стабилни кооперации в региона.

По желание на сегашните кооператори и благодарение на щедростта на Неделчо Панев Неделчев, собственик на ЕООД “Приор” в Силистра, бе увековечено делото на най-големия радетел на кооперативното дело в Добруджа. Откритата паметна плоча на Аврам Николов Аврамов напомня за човека, който въпреки големите трудности и многото лични лишения е отдал живота си за изграждане и утвърждаване на кооперативното движение в този край.

От кметството на с. Бабук
Цветана АВРАМОВА и
инж. Виктор АВРАМОВ НИКОЛОВ

Кооператорите Тодорка Бърнева и Тодор Добрев от с. Бабук поднасят венец пред паметната плоча на Аврам Аврамов

Младите не искат реда от миналото, харесва им криворазбраната свобода

Нуждаем се от национална стратегия за възпитанието на подрастващите

Време е да кажем съвсем откровено - вече 20 години училището живее хаотично и саморазрушително. То боледува от криво разбрана демокрация, от безпардонна всепозволеност.

Не малко ученици по време на междучасията се обиждат с неприлични думи, често размахват юмруци, запалват цигара още пред вратата на училището. Нараства броят на учениците и техните родители, които си позволяват да унижават учителите, опитват се да ги купят, а в някои случаи и ги заплашват.

Това превръща голяма част от нашите възпитаници в хора без добродетели и ценностна система. Причините за това са много.

Ще си позволя да посоча само няколко поредни по степен на значимост.

Първо: За възпитанието на подрастващите пречи това, че в гражданското общество все още няма общоприета ясна и точно формулирана възпитателна цел. Към целта - “за всестранното и хармонично развитие на личността” се отнасяме не само критично, но и пренебрежително. По въпроса и днес се отстояват (обосновано или не от МОМН) твърде различни педагогически виждания: че училището няма възпитателна функция, а оттам няма нужда и от възпитателна цел; че възпитанието с цел само по себе си е своеобразно насилие над детето; че за неговата ценностна система и поведение отговорност носи семейството и религията.

Второ: Действително отминава времето, когато за младия човек бе достатъчно да съществува безпроблемно, като един от многото неидентифицирани личности в съответния колектив (ученически клас). Преходът към демократично гражданско общество засили стремежа у младите хора към човешка идентичност, което изисква по-голяма свобода на личността, а оттам - повече права както в поведението, така и в отношенията с другите.

На свой ред в повечето случаи това доведе (поне на този етап) до много деформации в поведението на подрастващите, ограничаването и преодоляването на които изисква всекидневни грижи от страна на учителите и семейството. Разбира се, и от религията, и от цялото общество.

Трето: Допусна се да се противопостави свободата на личността (на подрастващите) на контрола, взискателността и търсенето на отговорност (от МОМН) при възпитанието. Но тези подходи се намират в диалектическо единство, разпокъсването и противопоставянето им води или до педагогическа диктатура, или до анархия както в училището, така и в семейството и обществото.

Четвърто: Тревогата (по мое изследване) на 78% от родителите е, че последните двадесет години педагогическият диалог с тях бе преустановен и че имат невероятна нужда от нова, актуална педагогическа информация по отношение възпитанието на подрастващите в демократичното общество.

Пето: Ще си позволя да споделя, че потребността от подобна подготовка имат не само родителите, но и не малка част от учителите. Това е въпрос на квалификация, която в последните 20 години се разпадна. Затова днес учителите се подготвят и се възприемат не като педагози (учители-възпитатели), а като учители-специалисти (по литература, математика, биология и т.н.).

Няма европейска цивилизованост без ред и дисциплина. Това на българина може да не му харесва, но се налага! В една правова държава е редно законът и правилниците да се уважават и да се спазват - както в обществото, така и в училището. Защото трудно се променят младите, когато станат възрастни! За да се преодолеят тези тревоги, изходът според мен е един: Нуждаем се от национална (на МОМН, на СБУ и БАН) стратегия за възпитанието на подрастващите, която да предшества приемането на новия закон за училищно образование.

При разработката на стратегията трябва да се ползва традиционно-иновационният подход.

Доц. Петко КРЪСТЕВ
ПУ - филиал “Л.Каравелов”
Кърджали

Орденът на Силви Вартан са песните й

През 60-те години малцина знаеха и тихомълком се споменаваше, че Силви Вартан е родена в България... Още я помня оттогава - по скромната и орязана информация на списанието на БТА “Паралели” - млада, красива и очарователна певица и танцьорка, която пееше заедно с таланти като Джони Холидей и Жилбер Беко... Ние, малките момчета тогава, търсехме снимките й, които се продаваха черно-бели и предимно по сергиите на панаирите, заедно със секссимволите Бриджит Бардо, Милен Демонжо, Ален Делон и др.

Да сте чували по българско радио или телевизии да пуснат невероятно затрогващите изпълнения на песните “Марица”, “Облаче, ле бяло” или Хубава си моя горо” на Силви Вартан?

Защо никога не ги пускат по телевизиите като клипове от нейния първи концерт в НДК в София през 1990 г.? Защо не се продават и по магазините като СиДи само българските й песни? Лицемерно е да я награждаваме с орден, а да не й пускаме песните. Много уважаваме Силви Вартан, но за българските й песни няма място по БНТ или по БНР. Вива Азиз и чалгата с Фифти сентс.... Антибългарската, антинародна чалгаджийска върхушка прогони от сцената великите Георги Калоянчев, Никола Анастасов, Стоянка Мутафова и другите “стари” артисти от Сатиричния театър. В пълно забвение е изкуството на световния оперен бас Николай Гяуров, приживе един от гениите на италианската “Ла Скала”. Никъде у нас не можете да си купите диск с негови изпълнения. Отблъснат беше художникът от Париж Кристо Явашев, когото сега разиграват за наследствените му имоти. И така нататък... Това са жалки и срамни престъпления спрямо българския народ и култура! А има още мнозина талантливи наши творци, които са в немилост за сметка на чалгата...

Бойко Т. Бакалов
СТАРА ЗАГОРА

Позиция

www.duma.bg

Еврото и българският исихазъм

Най-силният прокризисен фактор в България, освен световната криза, е правителството

Ивайло КАЛФИН

Какво става с еврото и как ще се отрази това в България? През последните дни слушах един виден депутат от ГЕРБ, който каза, че това не го занимава, защото не можем да влияем на международните финансови пазари. Как да му обясниш, че като не можеш да влияеш, поне трябв да се подготвиш как тези пазари ще влияят на нас.

После едни шумни икономисти, които непрекъснато ни поднасят либералните си идеи, които иначе се поизложиха по света, се заеха да обясняват, че при криза на еврото ще настъпи паника, защото няма да сме готови и затова още отсега трябва да се орежат още и драстично бюджетните разходи - сигурно, за да можем сами да си докараме кризата и да не се оплакваме после, че ни е дошла неочаквано.

Виждам и другаде какво става. Различни финансови институции вече правят разчети какво ще се случи, ако еврото изчезне. Впрочем се оказва, че връщането на старите валути няма да промени драстично тяхната стойност и съответно - икономиките. Някои страни като Великобритания стигат дотам, че подготвят и планове за това как дипломатическите им представителства да помагат на гражданите извън страната при колапс на еврото.

Само в България ние стоим като исихасти, втренчени в собствения си пъп, и мрачно говорим как кризата ще дойде и ще ни помете. За да вдъхват кураж на населението, Борисов и Дянков непрекъснато повтарят, че България е суперстабилна - най-добре в света, и само лошите железничари, пенсионери, зърнопроизводители и т.н., които си позволяват да си търсят правата, могат да бъдат виновни, ако страната се съсипе. По-неадекватно поведение от това не може да има! (Може, може - сигурно ще кажат оптимистите.)

Най-силният прокризисен фактор в България, освен световната криза, е правителството и лично премиерът. По това вече съм писал, а и друг път ще го правя. Сега искам да подчертая, че всяка смислена държава, в която управлението знае какво прави, създава или натоварва съществуващо звено, което да следи как се развиват международните кризисни процеси и да разработва алтернативни варианти за страната.

Не знам дали европейските либери ще възложат на ЕЦБ да емитира пари и да купува правителствени дългове, както предлага френският президент и икономически анализатори, но зная, че това ще доведе до силно обезценяване на еврото. Ерго, и до обезценяване на лева. В този случай вносът ни в други валути постъпва значително, а износът се облекчава. Може ли правителството да направи нещо при такова развитие, или само ще гледа? Може ли да се потърси превалутиране или хеджиране на договорите за доставка на енергоресурси, за да не хвръкнат цените на горивата? Какво изнасяме извън еврозоната и можем ли допълнително да стимулираме износа в различни валути? Трябва ли валутният резерв и държавният дълг да променят структурата си, за да не им се отразява прекалено обезценката на еврото? И още, и още...

А ако започнат да излизат страни от еврозоната, какво ще стане с българските икономически отношения с тези страни? А ако страните от еврозоната се върнат към националните си валути? Тогава какво става с валутния борд? Продължаваме ли го? Каква котва на лева определяме? Към коя валута го привързваме? Сменяме ли валутната система?

Не искам тези сценарии да се случат. Но те са възможни. Правителството и БНБ трябва поне да покажат, че работят по различни сценарии. В противен случай няма да им бъдат виновни икономическата криза и лошите земеделци, полицаи, кандидат-пенсионери и т.н., които впрочем не търсят нищо повече, от това, което им е обещало правителството.

www.kalfin.eu

Достоевски и математиката?

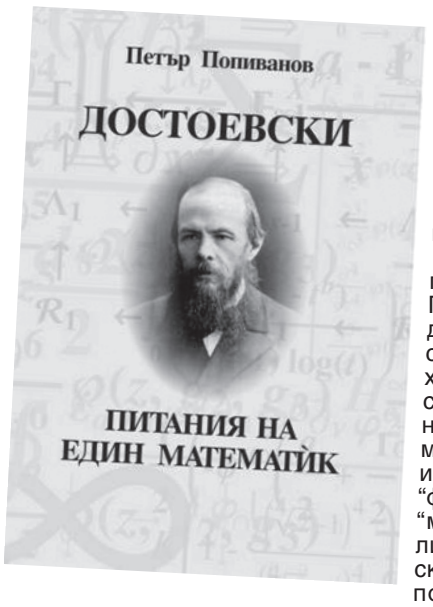
Учен издаде книга - наслаждение за интелектуалци

Петър РАДОЕВ

Последното нещо, което дори четящият човек би се сетил, това е да свърже името на великия руски писател Фьодор Достоевски с... математиката. Една на пръв поглед странна книга ще бъде представена днес в Центъра за руски език в Софийския университет (25-а аудитория) - "Достоевски - питания на един математик". Неин автор е наш учен-математик от БАН - акад. Петър Попиванов.

2011 г. е юбилейна за големия руски писател, психолог, сърцевед и християнски мислител, защото се навършват 190 години от рождението и 130 години от смъртта му. В книгата се предлага един неочакван подход в тълкуването и интерпретацията на Достоевски, които са основани на "Записки от подземието", "Престъпление и наказание" и отчасти на "Братя Карамазови" и "Бесове". Писателят е ситуиран спрямо Хегел и Киркегор като предшественик, спрямо Ницше като продължител и спрямо Хартман. Дискутирано е и влиянието му сред екзистенциалистите - руски и френски: Бердяев, Шестов, Камю и Сартър.

Странностите обаче свършват до първото разлистване на книгата на акад. Попиванов. Една от приоритетните теми в "Братя Карамазови" и любима тема на героя Иван Карамазов е ограничеността и несъвършенството на нашия триизмерен евклидов ум. Като контрапункт е разгледана неевклидовата тематика в духа на геометрията на Лобачевски-Бояй, която, уви, страда от евклидовите недостатъци. Накратко, ако тя е вярна, вярна е и евклидовата геометрия, както и обратното. Така по естествен начин се достига до интересната връзка между Достоевски и някои философи от знаменития Виенски кръг (1919 - 1938) логически позитивисти, сред които се открояват Витгенщайн, математикът Гьодел и М. Шлик. Главата "Бунт" и "Поемата за великия инквизитор" от "Братя Карамазови" се разглеждат в светлината на постановки на Витгенщайн и М. Шлик и на теоремите на Гьодел за непълнота и логическа непротиворечивост на аксиоматични системи.

Своите възгледи авторът Петър Попиванов доказва чрез сравняване на подходящи пасажи от споменатите романи с тези на знаменитите философи и мислители. На "фантастичния" или "мистичен" реализъм на Достоевски е погледнато от по-различен ъгъл, отчитащ философската, логическата и математическата специфика на творчеството на великия писател. Всеки мислещ българин несъмнено би получил интелектуално наслаждение, ако разлисти новата книга на акад. Попиванов.

Премиерата в СУ днес е от 17 ч.

Мисия Брюксел

Как Станишев стана шеф

Георги ГОТЕВ

Издигането на Сергей Станишев за лидер на Партията на европейските социалисти е новина, която ме свали от коня. Ама и самият Станишев е бил безкрайно изненадан, когато досегашният лидер на ПЕС, бившият премиер на Дания Пол Нируп Расмусен, му се обадил с предложение, на което не може да се откаже.

Видяхме се със Сергей в Брюксел по време на впечатляващ форум на ПЕС. Той беше много зает с много неща, аз също, така че не съм имал време да си говоря с него надълго и нашироко. Казвам това, да не би някой да помисли, че ме е облъчвал, с надежда да прочете след това във вестника собствените си послания.

Четох българска преса (не всичко) и забелязах всякакви тълкувания.

Ще се опитам да опровергая заблудите, доколкото е възможно.

Някъде писаха, че постът председател на ПЕС не бил важен... Не съм допускал дори, че в рамките на моя живот той би могъл да бъде зает от българин. Имиджът на България, уви, е такъв, че трудно ни приемат на каквато и да било работа, камо ли на толкова високи постове. Това е вторият висок пост, който се заема от българин, след като Ирина Бокова оглави ЮНЕСКО. Забележително е, че и в двата случая на висока орбита се качиха представители на българската левица.

България е член на ЕС, но дори и премиерът не получава информация от първо качество. Важните решения напоследък се вземат на места, където български представители не присъстват. А Станишев ще има възможност да се обажда лично на доста от участниците в тези срещи и не само да изяснява нещата, но и да влияе при вземането на решения. Неслучайно Бойко Борисов изпрати на Станишев толкова сърдечно поздравление. Румънският, чешкият и много други премиери могат само да завиждат за такъв канал на информация.

Станишев ще бъде този, който ще организира подкрепата на лявото политическо семейство при изборите във Франция за президент през май и в парламентраните избори в Германия следващата година. Теоретично Германия и Франция са моторът на Европа. Дали могъщите политически системи на Франция и Германия се влияят чак толкова от подобна подкрепа? Всъщност в Европа вече никой не може да бъде достатъчно силен, дори и Германия и Франция, поотделно или заедно, без много широка политическа подкрепа. Защото моторът на Европа е капут (http://bit.ly/umDcTM). Каза го новоизбраният председател на политическото семейство на либералите Греъм Уотсън, който бе избран почти едновременно със Станишев. Уотсън, когото познавам отдавна и дълбоко уважавам, е бил един от първите, който го е поздравил.

Друго нещо. Дали Станишев е ВРИД, временно изпълняващ длъжността, и защо изобщо той, а не някой друг?

На 28 и 29 септември 2012 г. в Букурещ ще се проведе редовен конгрес на ПЕС и Станишев ще бъде избран за нормален мандат от две години и половина. Никой не би му предложил временната длъжност, ако това в същото време не представлява ясна заявка за пълна легитимност. В ПЕС възможните кандидати за този пост се изключват по различни признаци, включително доброто ниво на английския език, и единственият, който отговаря на всички критерии, е Станишев.

Четох също, че ПЕС правели услуга на Станишев срещу Първанов, или обратното, помагали на Първанов да си вземе партията. Расмусен, завалията, хал хабер си няма за подобни алъш-вериши. Не му стига огромната отговорност да намери добър наследник, че и да върти интриги за забавление на българската публика. Всяка лява партия си има своите демократични процедури да си избира лидер. Ако стане лидер на ПЕС дългосрочно, както очаквам да стане през септември, Станишев вероятно ще се откаже от лидерството на БСП. Кризата е разтърсваща, но ако ЕС продължи да има значение, този пост става дори по-важен.

Има и нещо, за което никой у нас не споменава, така че няма какво да опровергавам. В момента се изгражда архитектурата на бъдещия ЕС, която ще е много различна от това, което ни е познато. И тук силите, които се стремят към запазването на ЕС и засилването на интеграционните процеси в него, така наречените федералисти, са от огромно значение. Греъм Уотсън, когото споменах, и Сергей Станишев са федералисти. Има федералисти и в десноцентристкото политическо семейство, полският министър Радек Сикорски в понеделник произнесе много силна реч http://bit.ly/tM9T7G, под която мнозина от лявото и либералното пространство биха се подписали. Не са много политиците в Европа с визия за бъдещето на ЕС, а ще е необходимо в един много решаващ момент да си подадат ръцете. Ето затова издигнаха Станишев.

Реставраторът:

Мозайката от улица „Иречек“ 38 е уникална

Сцената с Дионисиевото шествие няма аналог сред досега откритите и съхранени артефакти по света, категоричен е художникът Никола Стоянов. Всяко отлагане на реставрацията може да бъде пагубно за шедьовъра от III век

Христо ХРИСТОВ

Мозайката от старозагорската улица “Иречек” 38, разкрита при спасителна археологическа експедиция това лято, е истински шедьовър и няма аналог с вече познати артефакти от този тип не само у нас, но и в пределите на някогашната Римска империя, твърди художникът-реставратор Никола Стоянов.

Той е сред най-известните експерти в областта на възстановяването на древните артефакти и за пръв път се сблъсква в практиката си с толкова изящно произведение на изкуството, което по чудо се е съхранило непокътнато през близо двете хиляди години под 3-метров земен насип.

По думите му то е изработено по класическата технология Opus verticulatum, като най-вероятно емблемата (сцена с две танцуващи менади/вакханки и съпровождащ ги сатир - Селен) е била изработена и доставена от ателие, намиращо се далеко от пределите на тогавашния град Августа Траяна. Доказателство за тази теза Стоянов намира във факта, че емблемата е била доста по-лесно “извадена” от хоросановата основа за разлика от останалите елементи на мозаечното пано, което има размери почти 30 кв.м.

Заради напредването на есента и опасността от увреждане на шедьовъра екипът на реставратора успя в изключително къси срокове - за по-малко от седмица, да консервира находката и да я транспортира до музейно депо в близкото село Могила. При това операцията бе осъществена при минимални увреждания, което си е направо постижение.

Специалистът дава около година гаранция за запазване на консервираните панели, според него всяко по-дълго забавяне на реставрационните работи може да се окаже фатално или допълнително да утежни бъдещата дейност.

Стоянов с нескрита тъга припомня, че друга, изключително важна находка от древния град - мозайка с размери от около 200 кв м, открита при спасителна експедиция в т.нар. Военен терен, вече е в окаяно състояние след 20-годишен престой във влажните мазета на старозагорската общинска администрация. Липса на средства или безотговорност на институциите водят до похабяването на произведение, с което всеки един музей по света би се гордял, че притежава.

В случая с Дионисиевото шествие необходимото финансиране е в рамките на около 25 000 лв., пресмята директорът на старозагорския регионален исторически музей д-р Светла Димитрова. При оптимално стечение на обстоятелствата реставрацията ще отнеме няколко месеца, след което мозайката може да бъде експонирана на първото ниво в модерната сграда на музея, където е пресъздадена част от античната улица на древния град, коментира Стоянов.

Както той, така и откривателите на шедьовъра - археолозите Димитър Стоянов и Мария Камишева, се надяват в обозримо бъдеще да види “бял свят” и останалата, около 1/3 от мозайката. Която се намира в очертанията на съседния частен терен. Върху все още необработената част от мозайката се очаква да се появят фигурите на още една вакханка и на самия бог Дионис, съпровождан най-вероятно от лъв. Собствениците на имота са изразили готовност да разрешат извършването на проучвания и евентуалното изваждане на артефакта. Има обаче съвсем реална опасност от срутване на жилището им, което предполага прилагане на щадяща технология и съответно изисква повече пари.

Според действащия закон грижата за финансирането на спасителните разкопки е задължение на инвеститора, но в конкретния случай такъв няма. Защото едва ли ще се намери строителен предприемач, който да прояви интерес към терен, предварително натоварен с оскъпяване. Другият вариант е МК да плати, което не е за вярване, а третият е община Стара Загора да прояви далновидност и в името на сдобиването с шедьовър да финансира проучването. В тази посока разсъждаваше и доскорошният зам.-министър на културата д-р Тодор Чобанов само ден, преди да бъде уволнен под претекст, че не насмогвал на... темпото на премиера.

Бившият вече кмет на Стара Загора проф. Светлин Танчев отказа да намери необходимите в края на септември - началото на октомври около 5000 лв. за продължаване на разкопките. Претекстът беше “изборната обстановка и краят на финансовата година, които не позволяват прекрояване на бюджета”.

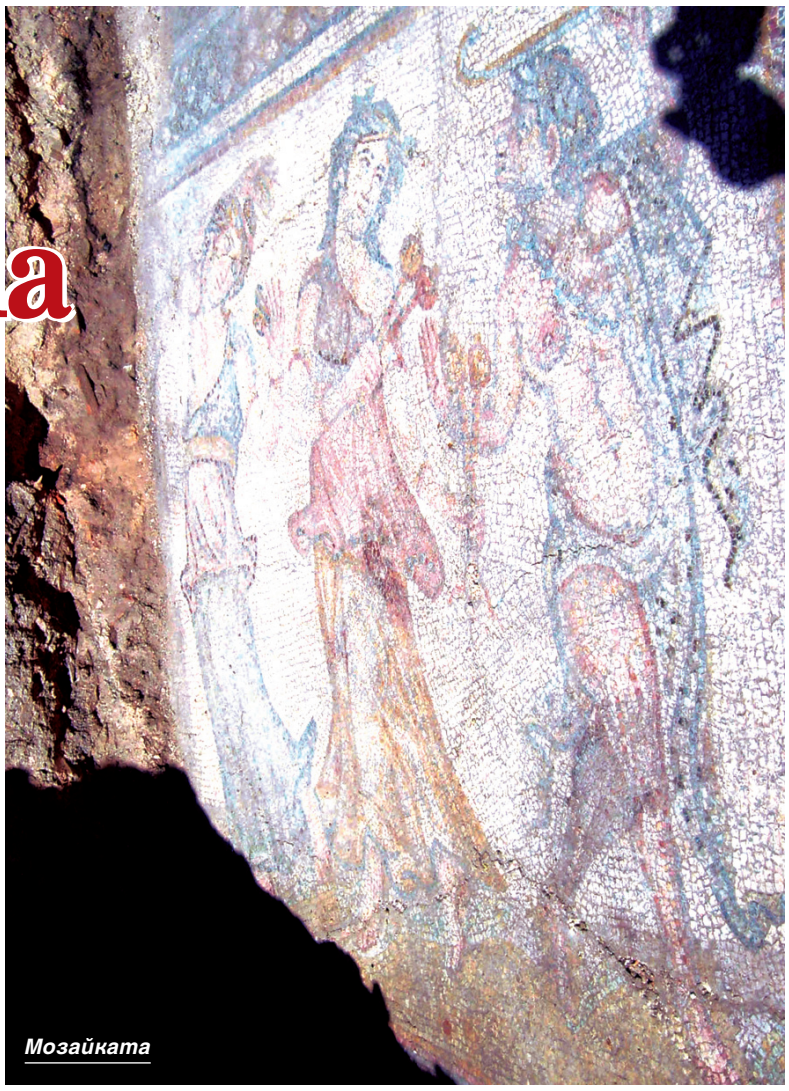
Председателят на тогавашния местен парламент Тенчо Рукавов (апропо, той вече е представител на община Стара Загора в НСОРБ!), пък “отби водата” от общинския съвет с думите, че “няма как с пари от общинската хазна да финансираме проучвания в частен терен”. Явно, човекът не разбира, че археологическите находки не са частни, а паметник като намерената мозайка може да придобие и национален статут.

Сега Стара Загора си има нов градоначалник. Младият Живко Тодоров и в предизборната кампания, и след като положи клетва, декларира, че сред приоритетите му щу бъде показването на историческото минало и превръщането на града в привлекателна туристическа дестинация. А по стечение на обстоятелствата на него се падна честта да подпише съвместно с министъра на регионалното развитие и благоустройството договор за социализиране на античния форум и околното пространство със средства от оперативните програми.

В процес на подготовка е проектобюджетът за следващата 2012-а финансова година. Липсват обаче сигнали, че в разходната му част е заложена някаква сума не само за разкриване на липсващата една трета от емблемата, но и за реставрация на вече консервираните две трети. Впрочем сигнал има, но той далеч не е в положителна посока. При нарочно организираното от Регионалния музей - Стара Загора, представяне на извършеното до момента от екипа на художника-реставратор по консервацията на Дионисиевото шествие не присъства нито кметът, нито някой от заместниците му. А постоянната комисия по проблемите на културата бе представена от един-единствен неин член.

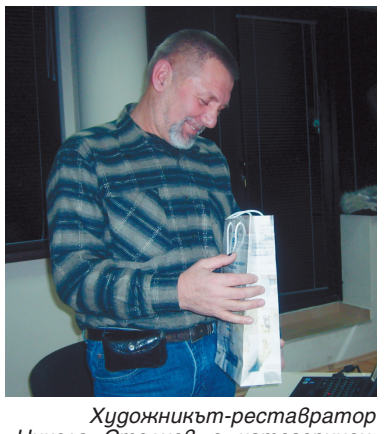
Дано и Дионисиевото шествие не стигне само до влажното депо, където вече 20 години чака адекватно отношение на властимащите мозайката от Военен терен. Чака и се руши.

Археологът Димитър Янков

Мозайката

Археоложката Мария Камишева (вдясно) участва при цялостното заснемане на шедьовъра

Инвеститорът на терена, където бе открита част от уникалната мозайка, инж. Марин Гундашев (вляво) финансира цялостното проучване на обекта

Художникът-реставратор Никола Стоянов е категоричен: мозайката е уникална, за всеки музей по света ще е чест да я притежава

Момент от консервирането на древния шедьовър

Култура

очаквайте

Петко Славов представя видеото към песента си „Носталгия” на 6 декември

Коледен търг на „Ракурси”

Аукционната къща предлага произведения на български и чужди класици от XX и XXI век

Дечко Узунов, “Петле”

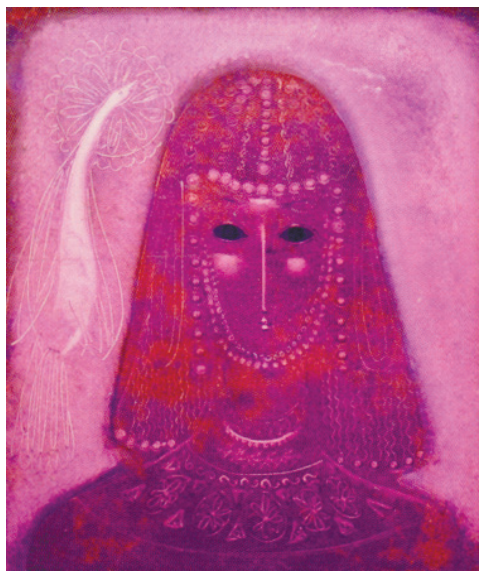
Аукционна къща “Ракурси” организира своя коледен търг на 7 декември. На него ще бъдат предложени живописни и графични произведения на български и чуждестранни автори от XX и XXI век, научи ДУМА от аукциона.

Безспорни акценти са военните композиции “В лагера” на Ярослав Вешин, чиято начална цена е 65 000 лв. и е най-скъпата творба на търга. “След боя” на Димитър Гюдженов е с първоначална цена 2500 лв. Сериозно внимание заслужават и творбите на Анастас Стайков, Марио Жеков, Генко Генков, Димитър Казаков-Нерон, чиято картина “Ритуал” е с начална цена 15 900 лв., Атанас Михов, Бойчо Григоров, Иван Ненов, чийто “Етюд” е обявен на 9800 лв. В търга също са включени произведения на емблематичните български художници Стефан Егаров, Илия Бешков, Стоян Венев, Васил Иванов, както и автори, творили в по-ново време - Дечко Узунов, Атанас Яранов, чиято “Композиция” започва от 300 лв. - най-ниската първоначална цена на търга, Иван Георгиев-Рембранда - неговите творби “Женска фигура” варират от 500 лв. и “Жена” от 400 лв.

Димитър Казаков, “Ритуал”

Аукционната къща и този път вади картини на българските модернисти Жорж Папазов и Николай Дюлгеров, които рядко се появяват на българския пазар. Предлагат се и графични работи на Пабло Пикасо, Виктор Вазарели, Кристо и Жан Клод, Анди Уорхол и др. В търга е включен един акварел на Ото Мюл - основателя на виенския аукционизъм. От съвременните художници може да бъдат купени творби на Светлин Русев, Едмонд Демирджиян, Слав Бакалов, Йордан Кацамунски, Атанас Мацурев и др.

Кеазим Исинов, “Момиче”

Търгът ще се състои на 7 декември от 18 ч. в галерия “Ракурси” на ул. “Хан Крум” 4а. Предварителният оглед на произведенията ще се извърши от 3 до 7 декември, също в галерия “Ракурси”. На търга може да се участва лично, с предварително подадени писмени оферти и по телефона. Още за програмата, каталога на търга и информация за работата на аукциона може да бъде прочетено в интернет страницата на аукционната къща - www.auction-rakursi.com.

Изложба на Златю Бояджиев в Благоевград

Николая ИВАНОВА

Регионалният исторически музей в Благоевград показа пред ценителите на художественото изкуство своята ценна и великолепна колекция от творби на великия творец в българската живопис Златю Бояджиев. Картините са експонирани в зала “Временни изложби” в музея.

Златю Бояджиев е един от най-самобитните български художници на XX век. Роден е през 1903 г. в Брезово. Завършва живопис в Националната художествена академия в София. Неговият житейски и творчески път е белязан с водораздел, който предопределя човешката и художествената му биография. През 1951 г. творецът получава тежък инсулт и дясната му половина се парализира. След няколко години започва да рисува с лявата ръка. Така творчеството му се разделя на два периода - първият се характеризира с класически маниер при композирането, при втория - стилът му се променя коренно по посока на гротесковата образност, включването на десетки фигури в композициите и експресивна цветност, отбелязват изкуствоведи. Златю Бояджиев умира на 2 февруари 1976 г. През 1975-а е поканен да работи в Благоевград, Мелник, селищата от региона. Добротата на хората от Пиринския край и красивата природа вдъхновяват живописеца. Той създава съвършен живописен цикъл. Едни от най-големите му творения, посветени на Пиринския край, са “Мелнишки цикъл”, “Мелник”, “Кърлаково”, “Кошари край Кърлаково”, “Пастирки”, “Овчари”... Значителна част от цикъла, включващ 24 картини, е купена от община Благоевград през 1977 г. и е предоставена на Регионалния исторически музей - Благоевград. Тази колекция е безценен принос в националната живописна съкровищница.

Снимка АРХИВ НА ГРУПАТА

Паров Стелар бенд записва нов албум

Набиращата все по-голяма популярност в България австрийска група “Паров Стелар” ще зарадват феновете си отново, като изпълни някои от най-новите си парчета на 2 декември от 20.30 ч. в концертната зала на Централния военен клуб в София, както ДУМА писа. В момента членовете на бандата работят усилено върху записването на новия си студиен албум, който ще излезе през март 2012 г. Това ще е десети пореден албум за тях и ще бъде издаден в двоен компактдиск. На концерта ще чуем и парчето им, достигнало второ място в USA Itunes Charts - “The Paris Swingbox”. Концертът в България, която се оказа любима дестинация на австрийската банда, ще бъде последван от събития в Австрия, Русия и Франция. Шоуто на 2 декември ще започне в 21 ч. с българското диджей дуо “Дъ смъглърс кълектив”. След тях на сцената ще излезе “Паров Стелар” и българските фенове ще имат възможност да вземат автограф след края на концерта. Вечерта ще завърши с “Кемп сешън”, афтър парти на българските диджеи Emil Prize, Bruhu, Crash, Kickon&SAVA, научи ДУМА от Савина Елисеева.

кратки

НЧ „Д-р Петър Берон 1926 г.” чества 85 години

85-годишнината на Народно читалище “Д-р Петър Берон 1926 г.” ще бъде чествана с концерт-спектакъл “Изворът” с участието на женския хор “Христина Морфова” с главен художествен ръководител проф. Емил Янев и диригентка Таня Никлева, балетното студио “Красимира Колдамова” с главен художествен ръководител именитата примабалерина, танцовия състав “Жар” с хореографка Йорданка Шопова, детската хорова студия “Български славей” с диригентка Неолина Пелова и ученици от класовете за поп изпълнители на Аделина Колева и Румяна Коцева към читалището. Концертът под патронажа на Митко Тодоров - зам.-министър на културата, и с подкрепата на Министерството на културата, ще се състои на 5 декември от 19 ч. в театър “Българска армия”. Входът е с покани, които може да се получат в НЧ “Д-р Петър Берон 1926 г.” на бул. “Витоша” 109, научи ДУМА от Светла Славеева, секретар на читалището.

Концерт в НМА „Проф. Панчо Владигеров”

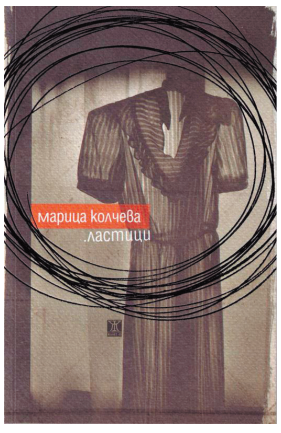
Концерт от цикъла “Изявени артисти, възпитаници на НМА” ще се състои днес от 19 ч. в зала НМА на бул. “Евлоги и Христо Георгиеви” 94. Изпълняват Веселин Парашкевов - цигулка, и Ружка Чаракчиева - пиано. В програмата са творби на Бах, Моцарт, Е. Изаи, Чайковски, Бизе-Сарасате. Входът е свободен.

Експозиция в КИЦ на Република Македония

Изложба на Мая Анастасова Христова се открива днес от 18.30 ч. в КИЦ на Република Македония на ул. “Оборище” 7. Организатори са Министерството на културата на РМакедония, Националната галерия на Македония и Културно-информационният център на на РМакедония в София.

Книжовна премиера в „Четири стаи”

ИК “Жанет 45” организира премиера на книгата “.ластици” от Марица Колчева, представя Елин Рахнев - днес от 19 ч. в столичния клуб “Четири стаи” (ул. “Ангел Кънчев” 1, ет. 2). Марица Колчева е родена и живее в София. Учи кинознание в НАТФИЗ “Кръстьо Сарафов”. Публикува поезия в периодичния печат. Носителка е на награди и поощрения от конкурсите “Веселин Ханчев”, “Дора Габе”, “Магията Любов”, “Витошко лале”, “Мост на любовта”, студентския конкурс в Шумен и др. Дебютната поетична книга “Стратегии за дълбоко дишане” и най-новата й книга “.ластици”, са публикувани от ИК “Жанет 45”.

Култура

„Персей“ среща читатели с любими автори

Руската писателка Анна Данилова, авторката на българския отговор на „Здрач” Александрина Железова, Евтим Евтимов и Романьола Мирославова със своето „Младо вино” ще са сред гостите на XXX международен панаир на книгата в НДК

Снимки ИК “ПЕРСЕЙ”

Александрина Железова

Анна Данилова

Романьола Мирославова и Евтим Евтимов

С близо 90 романа, преиздавани многократно, и с основание сравнявана заради сюжетите и стила си с Агата Кристи, Анна Данилова е една от най-тиражираните писателки в Русия. На българските си почитатели тя ще раздава автографи на щанда на своите издатели от “Персей” (щанд 94) на XXX международен панаир на книгата в НДК - на 9 декември (петък) от 18 до 20 ч. и на 10 декември (събота) от 12 до 14 ч., научи ДУМА от Пламен Тотев. В Русия Анна Данилова е издавана от най-голямото руско издателство - “Ексмо”. В момента на книжния пазар там има различни издания на всяко от произведенията й - в различни формати и оформление. Според най-голямата руска виртуална книжарница ozon.ru в момента на пазара в Русия могат да бъдат открити над 280 издания на нейни книги.

“Чужди пари в ръцете ти” е четвъртият й криминален роман, преведен на български след “Колкото вече ме нямаше” и издадените в един том “Дамата от Амстердам” и “Игри с тъмното минало” (действието на последния се развива в Москва и българския град Созопол), всичките представени от ДУМА. Новата й книга предлага заплетена криминална интрига с престъпни тайни и романтична тръпка.

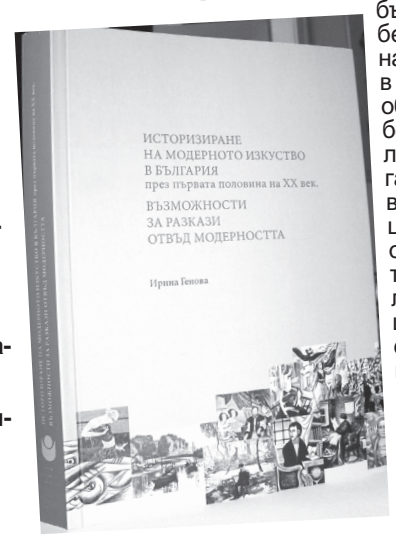
На 8 декември от 17 до 18 ч. на щанда на ИК “Персей” Евтим Евтимов и Романьола Мирославова ще дават автографи върху “Младо вино” - първата съвместна книга на майстора на любовната лирика и неговата съпруга, поетеса. Книгата включва любовни стихове, вдъхновени един от друг. Немалко от тях са превърнати в популярни песни, а други се публикуват за пръв път в тази книга.

Александрина Железова - младата, красива, интелигентна и амбициозна авторка на “българския отговор на “Здрач” и “Дневниците на вампира”, ще се срещне с читатели и ще дава автографи върху романа си “Кръв” на 8 декември от 18 до 19 ч. и на 10 декември между 15 и 17 ч. на щанда на “Персей”. Книгата й “Кръв” е първият български роман в традицията на модерната демонично-романтична литература. Александрина Железова обаче не върви по вече утъпкания път и романът й “Кръв” не е копие на “Здрач”. Напротив, младата българска авторка създава напълно оригинално произведение като тематика и художествен свят.

Подходящ коледен подарък е изданието “Подарък за Дядо Коледа” - пъстроцветна книжка с празнични стихове на Романьола Мирославова и компактдиск с песни по тях в изпълнение на детски вокални групи. За нея авторката получи тазгодишната награда на Съюза на българските писатели за детска литература. Поетесата ще раздава автографи върху творбата си на 10 декември от 11 до 12 ч. на щанда на “Персей”.

Ирина Генова и познанието за модерното изкуство в България

Книгата на Ирина Генова “Историзиране на модерното изкуство в България през първата половина на XX век. Възможности за разкази отвъд модерността” е издание на Нов български университет, печат “АртГРАФ”. Проектът е реализиран с подкрепата на Централния фонд за стратегическо развитие към Настоятелството на НБУ. Обектът на изследване в тази книга е познанието за модерното изкуство в България от края на XIX век до Втората световна война и неговото формиране в художествената критика и ранните истории. Наред с това изследването е ориентирано със съвременен интерес към конкретни художествени произведения и практики.

“Ирина Генова допринесе значително за разширяване познанията за българското изкуство: благодарение на нейните изложби, изследвания, текстове, каталози, книги и лекции в цяла Европа и САЩ българското изкуство - особено от първата половина на XX век - бе представено в европейски, предимно в общобалкански контекст, и бе сравнено с подобни явления в региона. За постигането на тази цел И. Генова изследва всички тенденции и по-значими личности от съседните държави. По този начин тя натрупа голям опит и знания, и аз съм щастлива да кажа, че тя със сигурност е един от най-информираните, най-влиятелните и най-добрите интерпретатори на художествената сцена на Балканите през 1920-те и 1930-те години. И. Генова търси сходни творчески среди, близка поетика у разнообразни художници, търси техните различия и противоречия, техните срещи и контакти през изминалия век, а резултатите от изследванията й показват високо равнище на изкуствоведски подход и метод на културните изследвания. Същевременно трудовете й са богати на данни, осмислени от теоретични и естетически гледни точки. Този подход й осигурява висока репутация в международните среди: тя често е канена да представя своите изследвания на различни конференции, семинари и симпозиуми. И. Генова твърди, че няма провинциално изкуство - има само провинциални подходи към проблемите на изкуството. Няма изкуство от периферията - всяко изкуство и художник/художничка са част от съдбата на изкуството в неговата/нейната среда и са зависими от тези обстоятелства”, пише **проф. Ирина Суботич.**

“Книгата на Ирина Генова несъмнено притежава три основни достойнства. Първо, тя разгръща нова методология на анализите както на макро-, така и на микроравнище. Тази методология, добре овладяна и приложена на практика, е резултат колкото на обстоятелството, че авторката познава много добре най-новите достижения на изкуствознанието, също така и на факта, че Генова намира нужната степен на адекватност на методологията спрямо обекта на изследване и спрямо целите и задачите, които си поставя. Второ, налице е необходимата освободеност от идеологическите импликации на недалечното минало. И трето - авторката използва днешните предимства на добрата информираност, произтичащи най-вече от нарасналите възможности за пътувания, специализации и участия в международни научни форуми, без които вече не бихме могли да си представим пълноценното изучаване на Модерността. Тази книга, както и публикациите на Генова в специализирани издания в чужбина, ясно показват, че нейните изследвания са “конвертируеми”, че тя успешно се вписва в широките рамки на интернационалния научен дебат. Ако “българският глас” за проблемите на модернизма в изобразителното изкуство се чува извън България, то водещи заслуги за това има и Генова”, пише **проф. Чавдар Попов.**

Справочник

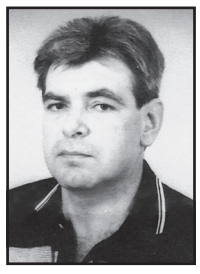
ВЪЗПОМИНАНИЕ

8 ГОДИНИ БЕЗ

СИМЕОН ПЕТРОВ МАЛИНОВ
1931-2003

7 ГОДИНИ БЕЗ

РУМЕН СИМЕОНОВ МАЛИНОВ
1958-2004

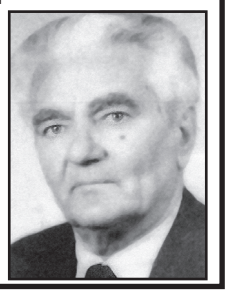
Годините минават, а мястото ви сред нас остава празно...
С мъка и много обич, почивайте в мир!

От семейството

ВЪЗПОМИНАНИЕ

На 4 декември 2011 г. се навършва ЕДНА ГОДИНА от смъртта на

ТАНЧО ИВАНОВ МИНОВ
1924-2010

С много обич и тъга с е прекланяме пред светлата му памет!

Панихидата ще се извърши на 3.12.2011 г. от 12 ч. на гробището в гр. Нови Искър, кв. Славовица.

От семейството

ВЪЗПОМИНАНИЯ, ПОЗДРАВЛЕНИЯ ПО РАЗЛИЧНИ ПОВОДИ И ОБЯВИ СЕ ПРИЕМАТ ОТ ПОНЕДЕЛНИК ДО ПЕТЪК В РАБОТНИ ДНИ НА СЛЕДНИТЕ МЕСТА:
В РЕДАКЦИЯТА НА ВЕСТНИКА:
ОТ 10.00-17.00 Ч.,
ТЕЛ.: 02/ 9705/ 205 ИЛИ 221
ИНФОРМАЦИОНЕН ЦЕНТЪР
НА УЛ."ПОЗИТАНО" 20
ОТ 9.00-16.30 Ч., ТЕЛ. 02/8107378

Спешна медицинска помощ

МБАЛ ПО СПЕШНА МЕДИЦИНА "ПИРОГОВ"
бул. "Ген. Тотлебен" № 21
Регистратура: тел.: 9154-213, Централа: 9154-411
ОБЛАСТЕН ДИСПАНСЕР ЗА ПСИХИЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ СЪС СТАЦИОНАР
Адрес: ул. "Екзарх Йосиф" № 59, Тел.: 981-00-06
Денонощна спешна психиатрична помощ
СБАЛ ПО ЛИЦЕВО-ЧЕЛЮСТНА ХИРУРГИЯ
Адрес: ул. "Св. Георги Софийски" № 1,
Стоматологичен факултет, ет. 11
Тел.: 952-60-01, 954-48-22, 24-часов прием на пациенти
ВОЕННО-МЕДИЦИНСКА АКАДЕМИЯ
ул. "Св. Георги Софийски" 3
Бърза помощ: тел. 9225-543, Централа: 9226-000
СЛУЖБА ЗА ТРУДОВА МЕДИЦИНА “СЕНТ ТОМА - КО”
адрес: бул. “Цар Борис III” № 91
тел.: 953 1764, факс: 9588195
ЦЕНТЪР ПО ТРАНСФУЗИОННА ХЕМАТОЛОГИЯ
ул. "Братя Миладинови" 112,
тел. 92 104 17,
регистратура 92 104 70

Губиврeме

СКАНДИ

ИМЕНАТА НА ПОЧЕТНИЯТ КОНСУЛ НА МАЛДИВИТЕ У НАС
НАШ ВОЛЕЙБОЛЕН ТРЕНЬОР, РАБОТЕЩ В РУСИЯ

ВИД НАРКОТИК
ПРОСТУДЯВАНЕ

ПРИВЪРЖЕНИЧКА НА МАОИЗМА
Г-Я В БЪЛГ. ФИЛМ "МОМЧЕТО СИ ОТИВА"

ГРУПА ПТИЦИ
ВИТЛОВА ХОРИЗОНТАЛНА ПОМПА /СЪКР./

НАША ПОПФОЛКПЕВИЦА- "ВСИЧКО"
КУМИР

ИМЕНАТА НА БЪЛГАРСКИ ПИСАТЕЛ И НЕГОВ РОМАН
ПОЛСКИ ФИЛМ

ВОДЕЩА НА РАДИОПРЕДАВАНЕ
ЦАРИЦА НА КРАСОТАТА

ФРЕНСКИ ФИЛМОВ КОМПОЗИТОР- "КОЙ СТЕВИЕ, Д-Р ЗОРГЕ?"
СПЕЦИФИЧНА ДУМА

ЕДНА ОТ ЗОДИИТЕ
НЕМСКИ АСТРОНОМ /1791-1865/

ЕДИНИЦА ЗА КИНЕМАТИЧНИЯ КОЕФИЦИЕНТ НА ВЪТРЕШНО ТРИЕНЕ ОСОБЕНОСТИТЕ НА ВРЕМЕТО В ЕДНА ОБЛАСТ

ИГЛОЛИСТНО ДЪРВО
ПРИТОК НА Р. ЕНИСЕЙ

КАМЕННИ ЗИДОВЕ

ГРАД В ИНДИЯ

ПОТВЪРЖДЕНИЕ
ЛИТЕРАТУРНИ ТВОРЦИ

СТАРИ НЕМСКИ МОТОЦИКЛЕТИ
ШОУВОДЕЩ И ПРОДУЦЕНТ ПО НОВА ТВ

ЦАРЕВИЦА
СЕЛО КРАЙ СТРАЖИЦА

ПЕРИОДИ ОТ ВРЕМЕ
ВАРНЕНСКА ФИРМА ЗА МЕБЕЛИ

УНГАРСКИТЕ ЖЕЛЕЗНИЦИ
МАРКА ЯПОНСКИ КЛИМАТИЦИ

РЕЧНИК: Авенал, АДН, "ВиЕм", Енке, Кеа, ЛСД, Ниг, Нирод.

СЪСТАВИЛА: ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

СИГНАЛ

ГРАД В САЩ, КАЛИФОРНИЯ

СЪД ЗА ВОДА

ГРАД В ЯПОНИЯ
ПОТУРЧЕН ХРИСТИЯНСКИ ВОИН

БИВША НЕМСКА ИНФ. АГЕНЦИЯ
РУСКИ ТЕАТРАЛЕН ХУДОЖНИК

ИТАЛИАНСКИ ПЪТЕШЕСТВЕНИК В САХАРА /1418-1492/
ЗЛИ ДУХОВЕ

КОМИК В "ШОУТО НА СЛАВИ" ПО БИ ТИ ВИ

ИМЕНАТА НА ТРОЯНСКИ ХУДОЖНИК ОТ ВЪЗРАЖДАНЕТО
РУСКИ ПОЕТ /1895-1925/

НЕМСКА ФУТБОЛИСТКА-НАЦИОНАЛКА
СЪЧИНЕНИЕ В ОТДЕЛНА КНИГА

ДЕЕЦ НА ПАРИЖКАТА КОМУНА /1847-1935/
ВИД НОВОЗЕЛАНДСКИ ПАПАГАЛИ

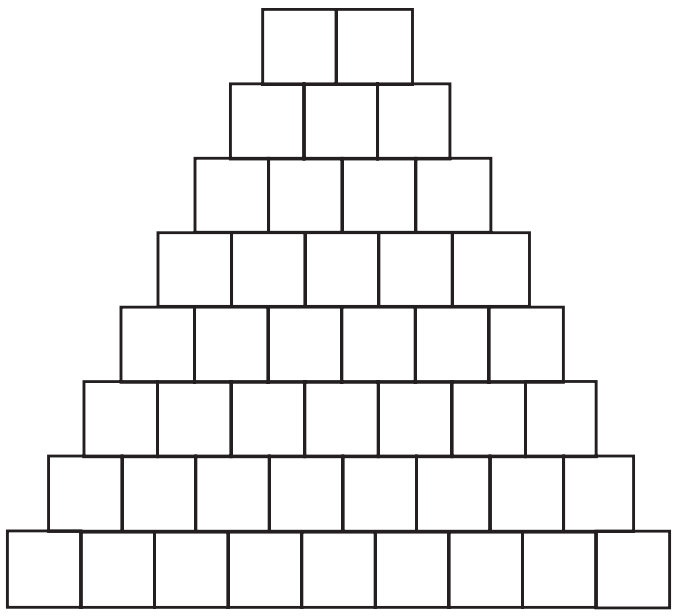
КАМЪК ЗА НАТОЧВАНЕ НА ОСТРИЕТА
МЯРКА ЗА ТЕГЛО НА ЗЛАТО

РЕКА В ИТАЛИЯ

ГРАД В ЕТИОПИЯ

СЕЛО В ДОБРИЧКО

ПИРАМИДА

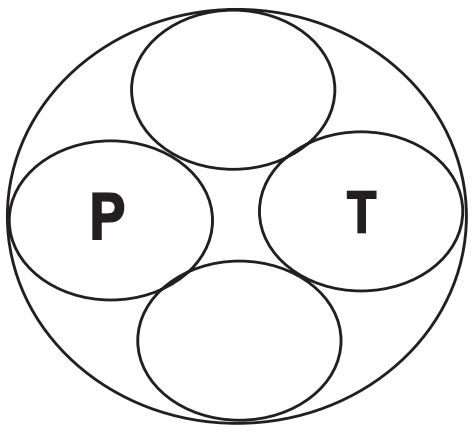

1. Роман от Стивън Кинг.
2. Немски конструктор на 4-тактовия двигател с вътрешно горене.
3. Американски писател- "Дневник".
4. Герой в пиесата "От земята до небето" от Никола Русев.
5. Град в Мали.
6. Български белетрист и драматург - "Идилии".
7. Село край Плевен.
8. Водовъртеж /рус./.

РЕЧНИК:

АНАГРАМА

В празните кръгчета нанесете две гласни букви и след разместване на четирите букви открийте нови думи със следното значение:

1. Войсково подразделение.
2. Белгийски архитект.
3. Герой в грузинския филм "Листопад".
4. Пергаментен свитък с текста на Петокнижието и пазен като светиня.
5. Река в Северна Италия.
6. Френски футболен отбор от едноименен град.
7. Древен таджикски поет.
8. Френски писател и драматург - "Ченчи".

СУДОКУ

Попълнете празните полета с числата от 1 до 9 така, че всяко число да се среща само по веднъж във всеки ред, всяка колона и всяка от малките области 3х3:

		4	5		7		6	
5	7							2
		6			1			
		9	3			5		
4	6						9	8
		8			5	2		
			1			6		
8							2	4
	4		2		3	8		

3			8		2	7		
9	2	8			5	6		
								3
2			9				6	
4		1				3		9
	9				1			2
6								
		7	2			9	1	4
		9	5		8			6

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: ДИМИТРОВГРАД - ИТАЛИЯ - ЛЕЛЯ - РЕЛЕФ - ОРЕСТ - СОКОЛИ - ГАВОТ - КАИСА - ШОСЕ - ПЪДАР - СОЛНА - ФАКТ - ВИРЕН - ОСИЕК - КА - ОРАНЖ - КО - СТОМАХ- ОТНАСЯНЕ - БАНЯ - КВАНТ - ЮГ - АВИ - ТОН - РОА - РИА - ПЛАМ - АСПАРУХОВ - АЛО - ЕРАК - ЧИЛИ - АНАТАНИ - ШАРП - ЛЕ - ОНИ - РОИДИС - ПЛЕВЕНЕ - КИСНЕНЕ - АВЕР - ИЛИН - БЯГ - АТЕ - БЛУЗОН - РОВ - АТ - ОДЪР - ДИНИЗ - АСАМ - НЕ - КОНЯК - ТЕБЕШИР - ПИО - СКАЛАР - ЗАЛИ - КОНТРОЛ - ИМЕННИЧКА - НИКЕНО - КАТ - ЕМКА - ЕОЛА - КАД - РУП - ИАХР - НОТА - ЧАЧ - ОТТОК - ВАЕР - ДИЕВ - ТЕК - ИКЕНА - РАИЧ - КЛЕВЕТА - ВРАТАРИ - ЛОАР - АНЕЛКА - АЛИ - ТУРИСТКА - АРИАН.

ОТВЕСНО: ВИТОША - ТЮЛЕН - ЛЕЯРИ - КВАРТИРА - КОК - НГАРА - ГОНКА - ТУТКАЛ - ОРЛЕТА - МАТОВА - ВИОЛИ - ПОЕТИ - ТЕЛЕ - ОСА - КАНЕВА - ЗНАМЕ - КНА - ОРЛИ - ВРЯВА - НИНЕТА - ЯРЕМИ - АРТ - ОЯ - ПИАНИСТИ - ЕРЕТИК - НКАВ - ИУ - ЕВ - ГЪРНЕ - ЗНАХАР - ГРАДЕЖ - ТА - СТАИ - РЕАЛИ - ЕРЕВАН - БОР - ЕЛЧЕ - РИОС - АЛОР - КАНУ - ИБИКОН - ЧАТ - АДЕТ - ООН - АЛОД - РК - СС - ЯРО - АШК - АТИК - ПИ - КОИС - ОВЧАРИ - ЛОСИОН - АЕЛА - ТОАЛЕТКА - ИРОС - УДАРНИК - ВЕНА - МАРИНКОВ - АЛПИНИЗЪМ - ТКАЧ - ВЕР - ЛЕСА - МАРЛИ - ДЕЛОР - ПРЕДАТЕЛИ - НИСА - КАНИО - ЛИНИН - НИОН - ЧЕТКА - ЯТ - ШАХТА - ПЕСЕН - ГЕОЛОГ - КААН.

7	8	5	3	4	1	9	6	2
2	4	1	9	5	6	8	7	3
6	9	3	2	8	7	5	4	1
4	7	9	8	6	3	2	1	5
1	2	6	7	9	5	4	3	8
3	5	8	4	1	2	6	9	7
8	6	7	1	2	9	3	5	4
9	1	2	5	3	4	7	8	6
5	3	4	6	7	8	1	2	9

„Акага” с голям концерт в НДК

Веско Панталеев-Ешкенази е специален гост на събитието за 20-ия юбилей на групата

Българската формация “Акага” ще отбележи 20-годишнината си с голям концерт в зала 1 на НДК на 7 декември. За две десетилетия музикантите от групата се утвърдиха като перфектни професионалисти и страхотни шоумени. Освен че оцелява през годините, “Акага” пълни клубове, концертни зали и разчита на голямата любов на феновете.

На концерта в зала 1 ще прозвучат най-големите хитове на групата и песни от новия албум на музикантите, който излиза в деня на събитието. На сцената заедно с “Акага” ще пеят Графа, Хилда Казасян, Любо Киров, Калин Вельов. Техните приятели музиканти Димитър Ковачев-Фънки, Стефан Чобанов, бившите членове на групата Марин Панов, Ясен Велчев и Оги Весков ще изсвирят “Cuba Libre”, “Вали”, “Летище”, “Един ден” и други емблематични песни на формацията.

Специален гост на музикалното събитие е Веско Панталеев-Ешкенази. Виртуозният цигулар е приятел и почитател на групата и с удоволствие прие поканата да участва в шоуто. Само преди година “Акага” и Веско Ешкенази записаха песента “Те нямат вина”, вдъхновена от каузата на УНИЦЕФ за децата без семейства. Специално за концерта музикантът ще се завърне от Япония, където е на турне.

Зрителите на шоуто на “Акага” и приятели, освен че ще се насладят на страхотни музикални изпълнения, ще бъдат завладени и от сценичното оформление и мултимедията, която ще припомня различни моменти от историята на групата.

Билети за концерта вече се продават в НДК и мрежата на Ивентим, а цените са от 10 до 30 лв.

Вицът

Бойко Борисов и Дянков пътуват в самолет.

Дянков казва:

- Ако хвърля тази банкнота от 100 лв., ще направя един човек щастлив.

Бойко му отговаря:

- Аз пък ще хвърля 5 банкноти от 20 лв. и ще направя 5 души щастливи.

Пилотът въздиша и казва на втория пилот:

- Май не осъзнават, че ако ги хвърля тях двамата, ще направя 8 милиона българи щастливи!

АЛЕКСАНДЪР АЛЕКСАНДРОВ, космонавт
ВАЛЕРИ АПОСТОЛОВ, зам.-председател на Сметната палата
ГЕОРГИ МАВРОДИЕВ, учредител на клуба “Приятели на ДУМА” в Кърджали
ДИЧО ХРИСТОВ, поп певец
ДОБРИНКА СТАНКОВА, актриса
МАРИЯ ИЛИЕВА, поп изпълнителка
МИХАИЛ БАЛАБАНОВ, член на НС на БСП
ТОНЧО ТОНЧЕВ, боксьор
ЦВЕТАНА ГЪЛЪБОВА, актриса
ЯНКО РУСЕВ, олимпийски, световен и европейски шампион по вдигане на тежести, треньор

ДЪРВЕНИТЕ ВРАТОВРЪЗКИ СТАНАХА ХИТ

Мъжете вече няма да имат никакви грижи при връзването на вратовръзката си, ако срещу 40 долара се сдобият с така наречения дървен модел. Този необикновен аксесоар е създаден в малка частна фирма в Сан Франциско.
Авторът на вратовръзката Ууд Тъмб е използвал рециклиран дървен материал. Той го е събирал от местата, където растенията са унищожени от природни бедствия, най-често от ураганите. Екологичната вратовръзка е ръчна изработка и се предлага в две големини - за високи и по-ниски мъже. Моделът се продава “вързан” - така че отпадат основните грижи около този вечен проблем. Вратовръзките са съставени от повече части от стандартните и са с нанизани дървени плочки, така че добре падат по тялото, а освен това и лесно се сгъват в багажа.

Пенсионер връща пари, крадени преди 6 десетилетия

Възрастен мъж, който откраднал пари в брой от универсален магазин преди 60 години, ги върнал с лихвите. Пенсионерът връчил лично писмото, адресирано до мениджъра на Сиърс, на гише за обслужване на клиенти на втория етаж на магазина в Сиатъл. В плика имало бележка и банкнота от 100 долара.

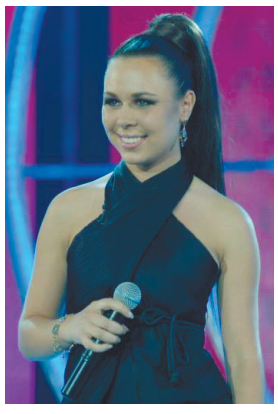
“В края на 40-те години на миналия век откраднах пари от касата на стойност 20 или 30 долара. Искам да ги върна, като ви оставя 100 долара, покриващи лихвите”, се посочва в писмото.

Мениджърът на магазина Гари Лорентсън заяви пред канала King-TV, че според него съвестта на мъжа “не му е давала мира през последните 6 десетилетия”. Не е известно дали човекът е работил в търговския обект по това време или е откраднал парите като купувач. Въпреки че охранителните камери записали пенсионера, когато оставил писмото си, ръководството на магазина не знае кой е той и няма да покаже видеото.

От Сиърс планират да използват парите в помощ на нуждаещи се семейства в сезона на празниците.

Маги Джанаварова пуска авторска песен

Младата певица Маги Джанаварова е готова с нов авторски хит. Песента носи заглавието “Call My Name” и е дело на самата изпълнителка. Маги е написала музиката и текста, а аранжиментът е на Бисер Иванов. “Тази песен ми е много скъпа, защото отразява мен самата - с всичките ми емоции в момента”, споделя Джанаварова. “Call My Name” отговаря на страстта на Маги към танците и зрителите съвсем скоро ще я видят и в тази светлина във видеото към парчето. Снимките ще станат факт в началото на декември.

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

1

Св. пророк Наум (VII в. пр.Хр.). Св. Филарет Милостиви († 792). Св. Стефан Урош, цар Сръбски († 1371). Архиепископ Серафим (Соболев) († 1950)

Св. пророк Наум живял 700 години преди Рождество Христово. Два века преди него пророк Йона по Божия повеля предсказал разрушението на Ниневия заради големите беззакония на нейните жители. Ниневитяни се покаяли и всеблагият Господ отменил строгата си присъда. Но след известно време те пак се развратили. Тогава Господ чрез устата на Наум им открил страшните бедствия, които ще ги постигнат. Пророчеството се сбъднало точно. Ниневия, един от най-големите и богати градове на древния свят, била разрушена до основи и разграбена от враговете. Разливането на река Тигър довършило опустошението. Пророк Наум предсказал и други събития и утешавал верните Божии служители чрез откриване на евангелските обещания.

Санти ди Мари и Елеонора Манчева

Снимка © BiNET.TV

Елеонора Манчева бе гримирана според най-новите тенденции

Алъона НЕЙКОВА

“Мисис Вселена” Елеонора Манчева бе гримирана според най-новите тенденции за сезона есен/зима 2011-2012 от Санти ди Мари. Официалният гримьор на “Мис Италия” и международен преподавател на “Essential” подчерта с умението си хубостта на още една красавица - “Мисис България 2011” Венета Харизанова.

При демонстрацията на актуалните акценти при грима в салони “Магама” Санти ди Мари обясни, че този сезон са на мода така наречените опушени очи в интензивен черен цвят и преливането му с неутрални, естествени сенки. Разликата е, че сега цветовете от очите се прехвърлят върху устните, но тоновете са ярки - в оранжево, розово и виолетово. Топ гримьорът подчерта, че в случая се избягва доскоро модерното яркочервено. Актуален е обаче 3D ефектът, който се постига с наслагването на цвят и силен блясък за устните.

“Идеята на грима в днешно време е да придаде свеж и естествен вид на жената”, сподели Санти ди Мари. Относно дневния и вечерния макиаж той уточни, че се променя само интензивността на черните сенки. През деня се използва по-натурална основа тип “карамел” и черна линия, а вечер по-силните черни сенки се преливат с неутралните цветове. При устните също се променя интензивността, но блясъкът, който допринася за 3D ефекта, остава и при дневния, и при вечерния грим.

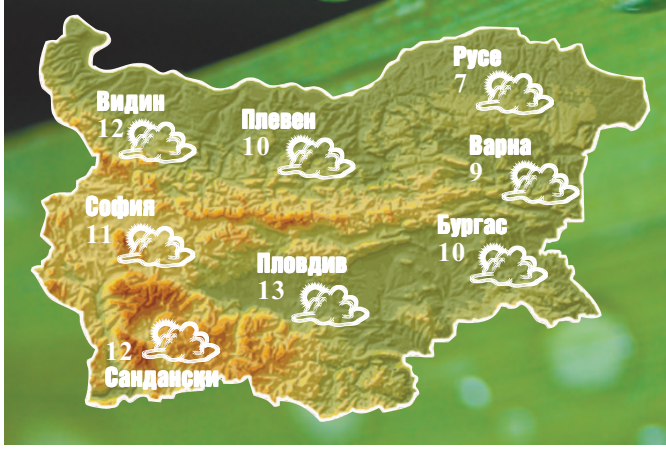
МЪЖЕТЕ МИСЛЯТ НАЙ-МНОГО ЗА ХРАНА И СЕКС

Представители на силния пол мислят за секс по 19 пъти на ден, въпреки че преди се смяташе, че го правят на всеки 7 секунди. Това би означавало момчетата да се сещат за креватни ласки по 8000 пъти. За храна те си мислят по 18 пъти дневно, откриха изследователи от Щатския университет в Охайо.
Старото клише, че мъжете жадуват секс по-често от жените, е вярно, показа още проучването, Сънят, храната и другите биологични нужди също присъстват повече в съзнанието на силния пол, отколкото в главата на дамите. Те пък си мислят за секс по 10 пъти дневно, но мъжете блеснуват по 11 пъти за сладка дрямка.

ТВ ПРОГРАМАТА

справочник

ВРЕМЕТО

Днес ще бъде ясно и почти тихо с минимални температури между минус 7° и минус 2°, по морския бряг 0-5°, в София около минус 4°. Времето ще бъде слънчево с незначителни временни увеличения на облачността. Сутринта на отделни места в низините отново ще се образуват мъгли, които до обяд ще се разсеят. В Дунавската равнина ще се появи слаб вятър от запад-северозапад, а вечерта в източните райони до умерен от север-северозапад. Максимални температури в повечето места между 8 и 13°, в София около 11°. Атмосферното налягане ще бъде значително по-високо от средното за месеца и ще остане почти без промяна. В планините ще бъде предимно слънчево. Ще духа умерен северозападен вятър. Максимални температури: на 1200 метра около 10°, на 2000 метра около 4.

Изгледи за

2 максимални **7°/12°**

3 максимални **7°/13°**

През следващите дни до края на седмицата ще бъде почти тихо и на много места в низините и котловините преди обяд ще бъде мъгливо, около и след обяд мъглата ще се разсейва и ще бъде слънчево. В планинските райони ще бъде предимно слънчево. Температурите ще останат без съществена промяна - минимални между минус 5 и 0, максимални между 7 и 12°, в местата с трайна мъгла ще остават по-ниски.

ДУМА
www.duma.bg
duma@duma.bg

Основател **Стефан Продев**

Издател „ДУМА 2008” ЕООД
Николай Малинов

Русия и България
Монд дипломатик
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

И. д. главен редактор **Юрий Борисов**
yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори **Георги Георгиев**
ggeorgiev@duma.bg
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар **Ивайло Гиздов**
igizdov@duma.bg

Управител **Павел Бебов**

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ: 97 05 200

Адрес на редакцията: София - 1784, бул. „Цариградско шосе” 113 А, Факс: 975 26 04, автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дърева

КОМЕНТАТОРИ: Васил Попов - 248; Петър Бочуков - 219

БЪЛГАРИЯ: **Александър Симов** - завеждащ отдел - 230; Аида Паникян - 218; Веселка Венкова - 224; Десислава Велева, Искра Милева - 251; Павлета Давидова - 215; Ралица Николова - 230; Христо Христов - 088 836 8548

ИКОНОМИКА: **Наталия Гергова** - завеждащ отдел - 247; Мая Калпачка-Йовановска - 246; Иван Аладжов - 246

СВЯТ: **Галина Младенова** - завеждащ отдел - 219; Албърт Аврамов - 220; Калина Йотова - 220

КУЛТУРА: **Вилиана Семерджиева** - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240; Альона Нейкова - 239

ОБЩЕСТВО: **Велиана Христова** - завеждащ отдел - 238; Ина Михайлова - 214; Боряна Костова - 231; Ева Костова - 229; Лилия Томова - 232; Милена Николова

ЧЕТИВО: **Борис Данков** - завеждащ отдел, редактор на “Пегас” - 244; **Неделник:** Богдан Иванов - 225; **Пардон:** Чавдар Шинов; **Художник:** Анатолий Станкулов

СПОРТ: **Владимир Николов** - завеждащ отдел - 245, Марин Милашки - 245; Таньо Василев

ФОТО: **Благовеста Цветкова** - 206; Мариета Томова - 206

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Силвия Шопова; Спаска Венева; Снежана Христова

АДМИНИСТРАЦИЯ

ОФИС МЕНИДЖЪР: **Ели Мишева** - 200; 226, факс - 975-26-04

СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР: **Иван Стоянов** - 250

ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: **Дея Йорданова** - 207

ДИЗАЙН: Велислава Хубавий - 201

РЕКЛАМА: **Петрана Сомлева** - 205, Георги Томов - 221; e-mail - **reklama@duma.bg, Експонатор:** 91975 в. 112; **Печат:** ИПК “Родина” АД - 1784 София, бул “Цариградско шосе” 113а Номератор - 9752; **Дистрибутори:** **ОБВ „Разпространение“ ЕООД** - 02/962-23-23; **“Национална дистрибуция” ООД** - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: **Мирослав Александров**, Румяна Кирилова, - 208, 203; Катерина Димитрова, Ива Костадинова: **abonament@duma.bg**

КАСА - 97-05-249

НАБОР: Хрисула Василева - 227, e-mail: **korespondenti@duma.bg;**
ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски

ВЕСТНИК „ДУМА” Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪ”, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК” И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО”

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

1 БНТ

06.30 Денят започва - сутрешен блок
09.00 По света и у нас
09.05 Денят започва с Култура
10.00 По света и у нас
10.10 Денят отблизо
12.00 По света и у нас
12.30 Частен случай
12.35 Апартаментът с Марта Вачкова /токшоу/
13.40 Индия - любовна история - тв филм /35 епизод/п/
14.25 Живот с диабет: „Диабет и майчинство“ - документална поредица
14.50 Сен Тропе - тв филм
15.45 В час ли си: Моето училище
16.00 По света и у нас
16.10 Новини на турски език
16.20 Приказки за астрономията
17.00 Дързост и красота - тв филм /2867 епизод/
17.45 Малки истории
18.00 По света и у нас
18.10 Теглене тиражите на ТОТО 2 и Втори ТОТО шанс
18.25 Бързо, лесно, вкусно - кулинарно шоу
18.55 Лакис Сладура - тв филм / 11 епизод/
19.45 Лека нощ, деца!
20.00 По света и у нас
20.40 БНТ такси
20.50 Спортни новини
21.00 Падащи небеса - тв филм / 6 епизод/
21.45 Студио „Лига Европа“
22.05 Футбол: „Васлуй“/Румъния/ - „Лацио“/Италия/, среща от турнира за Лига „Европа“ - пряко предаване
00.00 Кино eSпресо/п/
00.30 Апартаментът с Марта Вачкова /токшоу/п/

bTV

06.45 „Тази сутрин“ - информационно предаване с водещи Анна Цолова и Виктор Николаев
09.30 „Кухнята на Звездев“ - кулинарно шоу с Иван Звездев
10.00 „Преди обед“ - магазинно-информационно предаване с водещ Елена Розберг
11.00 „Мечтатели“ - сериал, еп. 148
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 „Шоуто на Слави“ /п./
13.30 „Малки тайни“ - сериал, еп. 69
14.30 „Жестока любов“ - сериал, еп. 52
15.30 „Листопад“ - сериал, еп. 151
16.30 „Господари на ефира“ /п./
17.00 bTV Новините
17.30 „Опасни улици“ - сериал, еп. 172
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.00 „Листопад“ - сериал, еп. 311, 312
22.00 bTV Новините - късна емисия
22.30 „Шоуто на Слави“ - вечерно токшоу
23.30 „Господари на ефира“ - комедийно шоу
00.00 „Долината на вълците“ - сериал, еп. 57
01.00 „Преди обед“ /п./

NOVA TELEVISION

06.30 „Здравей, България“ - сутрешен блок на НТВ
09.30 „На кафе“ - предаване на НТВ
11.25 „Клуб Нюз“ - светски новини
11.30 „Бон Апети“ - предаване на НТВ
12.00 „Цената на славата“ - сериен филм
13.00 Новините на Нова
13.30 „Комисар Рекс“ - сериен филм, 6 сезон
14.30 „Разобличаване“ - сериен филм, 6 сезон
15.30 „Ники Кънчев под наем“ - предаване на НТВ
17.00 „Часът на Милен Цветков“ - предаване на НТВ
18.00 „Сделка или не“ - телевизионна игра
19.00 Новините на Нова - централна емисия
20.00 „Фермер търси жена“ - реалити
21.00 „Етажна собственост“ - комедиен сериал
22.00 Новините на Нова
22.30 „Травма“ - сериен филм
23.30 „Чък“ - сериен филм, 4 сезон
00.30 „Разобличаване“ - сериен филм, 6 сезон /п/
01.30 „Комисар Рекс“ - сериен филм, 6 сезон /п/

bTV ACTION

06.00 „Ед, Ед и Еди“ - детски сериал
07.30 „Електрошок“ - детски сериал
08.00 „Прокурорът“/п./- сериал, с.2, еп. 4
09.00 „Такъв е животът: Новите българи“/п./- документално риалити, с.2, еп. 4
10.00 „Светкавицата“ /п./ - сериал, еп. 17
11.00 „Първите 48 часа“/п./ - документален сериал, с.2, еп. 8
12.00 „Прокурорът“/п./- сериал, с.2, еп. 1
13.00 „Код: Криминално“/п./ - актуално предаване с водещ Мая Костадинова
14.00 „Отмъщението“/п./ - Фантастика, Драма, САЩ, 1995 г., В ролите: Стейси Рандал, Дан Готие, Джей Патерсън, Майкъл Уизмън
16.00 „Светкавицата“- сериал, еп. 18
17.00 „Първите 48 часа“- документален сериал, с.2, еп. 9
18.00 „Прокурорът“ - сериал, с.2, еп. 5
19.00 „bTV Репортерите“
19.30 Лига Европа: Студио
20.00 Лига Европа: Твенте - Фулъм
22.00 „Стомана“ - Екшън, Криминален, САЩ, 1997 г.
00.00 „Код: Криминално“/п./ - актуално предаване с водещ Мая Костадинова
01.00 „Първите 48 часа“ /п./- сериал, с.2, еп. 9

ОВЕН

Застоят не ви се отразява добре. Помислете за промяна, каквото и да предприемете ще ви се отрази положително.

21 март - 20 април

ТЕЛЕЦ

Служебни задачи ще ви наложат да търсите по-добри решения. Водени от вътрешното си усещане за нещата, ще действате категорично.

21 април - 21 май

БЛИЗНАЦИ

Дори и да не постигнете максимума от запланууваното днес, ще има какво да ви удовлетвори. Нужна ви е повече решителност в действията.

22 май - 21 юни

РАК

Вие сте семейна натура и топлината на дома е важна за вас. Много успехи ще имате. А добрият дом води след себе си и любов.

22 юни - 23 юли

ЛЪВ

Очаквайте убави новини, свързани с дома, децата и семейството. Споделете ангажираността си по подготовката на събитие.

23 юли - 23 август

ДЕВА

Забравете за стреса, разтоварвайте се по всеки, удобен начин. Денят е подходящ за среща с приятели, които предпочитат компанията ви.

24 август - 23 септември

ВЕЗНИ

Дамите могат да помислят за външния си вид, като се подложат на разкрасяващи процедури. Новости от различен характер.

24 септември - 23 октомври

СКОРПИОН

Не мислете за старото, вникнете в перспективите и започнете да действате. Ще ви мотивират и добри вести, идващи от различни посоки.

24 октомври - 22 ноември

СТРЕЛЕЦ

Днес желанията могат да се сбъдват, за това внимавайте как ще се възползвате от благоприятните моменти. Следвайте плана и вътрешния си глас.

23 ноември - 21 декември

КОЗИРОГ

Може да обогатите професионалните си знания и умения, ако дадете предимство на колегите си. С удоволствие ще се отдадете на хобитата си.

22 декември - 20 януари

ВОДОЛЕЙ

Пазете се от недоброжелатели, които ще се опитат да ви оплетат в интриги. Ако не се опитвате да сте „в час“ със слуховете, ще сте по-спокойни.

21 януари - 19 февруари

РИБИ

Въздържайте се да правите оценка на всеки, дръзнал да попадне в полезрението ви. Ако нещо ви безпокои, съсредоточете се върху проблема.

20 февруари - 20 март

ВАЛУТНИ КУРСОВЕ

EUR	USD	GBP	CHF
1.9558	1,45762	2,28538	1,59464

Шахмат

Хоу Ифан запази титлата си предсрочно и без драми

Индийската претендентка не успя да спечели партия

Нетрадиционните методи на подготовка се вписват отлично в натовареното ежедневие на световната шампионка

Реми в осмата партия на мача за женската световна титла позволи на досегашната й носителка Хоу Ифан да я запази. В албанската столица Тирана претендентката Хъмпи Конеру (Индия) не успя да постигне нито една победа в осемте изиграни партии и с резултата 2,5:5,5 загуби двубоя, без да достигне до предвидените десет партии.

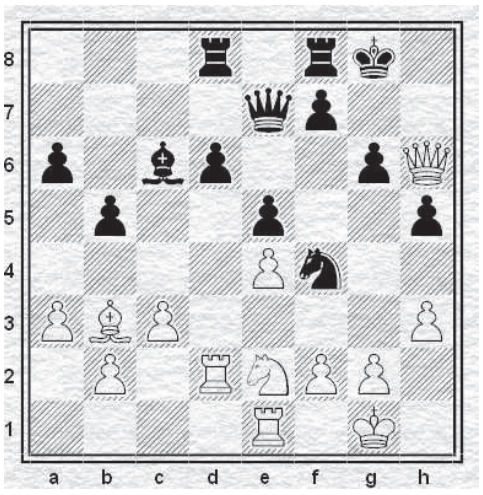
Като цяло мачът не се получи зрелищен и наситен с емоции - фактически играта премина "пред една врата". Освен това двубоят, който по презумпция трябваше да влезе в историята, бе организиран в крайно неудачен момент, когато целият шахматен свят следеше битките на топгросмайсторите на мемориал "Михаил Тал" в Москва. В големите шахматни сайтове се появиха коментари, че това е бил най-безинтересният мач за женската световна титла в историята на шаха. Претендентката показа интересна игра само в началото, но не можа да натрупа никакви плюсове от това. В една от първите две партии Конеру с белите не успя да спечели много по-добрата си позиция. Пропуските й бяха наказани в третата среща, в която играещата с черните Ифан взе първата си победа в мача. Световната шампионка не успя да се възползва от предимството на белия цвят в следващите две партии, завършили наравно, но направи това в шестата - отново с черните фигури. Този успех беше силно запомнящ се, тъй като предишната нощ китайката изкара няколко часа в болница заради болки в корема. Лекарите не откриха нищо сериозно и 17-годишната шахматистка отказа да вземе предписаните й болкоуспокояващи, а преживяването я лиши от възможността да се подготви добре за партията на другия ден. Въпреки това обаче младата китайка спечели и елементарните сметки показаха, че на Конеру са й нужни две точки от следващите четири срещи, за да стигне до тайбрек. В седмата партия тя игра рисковано, влезе в ненужни усложнения и в крайна сметка загуби на 97-ия ход. Така при резултат 5:2 решаваща се оказа осмата партия, в която световната шампионка се нуждаеше от реми, за да запази титлата си. Без особени усилия тя постигна целта си и както преди година, когато спечели короната в мач срещу сънародничката си Руан Луфей, отново финишира без поражение.

Всички световни шампионки за жени: Вера Менчик (СССР/Чехословакия, 1927-1944), Людмила Руденко (СССР, 1950-1953), Елизавета Бикова (СССР, 1953-1956), Олга Рубцова (СССР, 1956-1958), Нона Гаприндашвили (СССР, 1962-1978), Майя Чибурданидзе (СССР, 1978-1991), Кси Дзюн (Китай, 1999-2001), Жу Чен (Китай, 2001-2004), Антоанета Стефанова (България, 2004-2006), Ксю Юхуа (Китай, 2006-2008), Александра Костенюк (Русия, 2008-2010), Хоу Ифан (Китай, 2010-2011).

На често задавания журналистически въпрос кои исторически личности или сентенции я вдъхновяват, Хоу чистосърдечно отговаря: "Не помня имената на хора, казали различни мъдри неща, но помня някои мисли. Това, което ме впечатли за последно, беше следното изречение: "Не харесваш днешния ден, но хората, които са умрели вчера, са се надявали, че този ден ще е тяхното утре."

Ето и третата и последна победа на световната шампионка в мача:

Х. ИФАН - Х. КОНЕРУ

29.Ед**f6** 30.Kf4 ef4 31.Td3 Tfe8 32.Tf3 Td7 33.Tf4 Дg7 34.Дg5 Te5 35.Дg3 Tde7 36.Td1 g5 37.Tf5 Oe4 38.Te5 Де5 39.Td6 Дg3 40.fg3 Ob7 41.Цf2 Цg7 42.Od1 h4 43.gh4 gh4 44.Td4 Oe4 45.Of3 Of3 46.Цf3 Te1 47.Th4 Tb1 48.Tb4 Цf6 49.Це3 Це5 50.Te4 Цd5 51.Td4 Це5 52.Td2 f5 53.Цd3 Цf4 54.Tf2 Цg3 55.Tf5 Tb2 56.Tg5 Цh4 57.Tg6 a5 58.Tg4 Цh5 59.Te4 Цg6 60.Te2 Tb3 61.Ta2 b4 62.ab4 ab4 63.Tc2 Ta3 64.Цd4 bc3 65.Tc3 Ta2 66.Tg3 Цh5 67.Це3 Ta3 68.Цf2 Ta2 69.Цg1 Ta1 70.Цh2 Ta2 71.Td3 Ta5 72.Td4 Tb5 73.h4 Tb3 74.g3 Tb1 75.Цh3 Th1 76.Цg2 Ta1 77.Td5 Цh6 78.Цh3 Ta3 79.Te5 Ta4 80.Te3 Ta6 81.g4 Ta1 82.Te6 Цg7 83.h5 Th1 84.Цg3 Цh7 85.Цf4 Tf1 86.Цg5 Tf7 87.h6 Ta7 88.Цh5 Ta5 89.g5 Tb5 90.Te7 Цg8 91.Цg6 Tb6 92.Цf5 Tb5 93.Цf6 Tb6 94.Te6 Tb8 95.g6 Цh8 96.Te5 Ta8 97.Цg5 1:0.

Играят всички, а печели Карлсен!

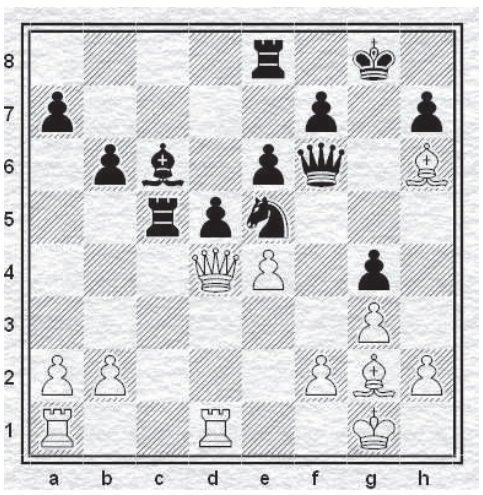
Магнус Карлсен в традиционната си вече роля

На закриването на шестия Мемориал "Михаил Тал" председателят на Руската шахматна федерация (РШФ) Иля Левитов сравни победата на Карлсен с националния отбор на Германия по футбол, припомняйки крилатата фраза на Гари Линекер: "Играят всички, а печелят германците". Норвежкият лидер в световната ранглиста действително извърши подвиг, побеждавайки в последния кръг Накамура, и благодарение на ремито на Аронян го настигна по точки. Така двамата оглавиха крайното класиране с по 5,5 т. от 9, но Карлсен бе обявен за победител, тъй като имаше повече партии с черните фигури. След тях се наредиха: 3-4. Карякин, Непомняшчий, 5. Иванчук - по 5, 6. Свидлер, 7. Ананд - по 4,5, 8. Гелфанд, 9. Крамник - по 3,5, 10. Накамура 3.

Никой не очакваше игра на суперниво от Ананд и Гелфанд, чиито изяви са подчинени на предстоящия през март догодина мач за световната титла помежду им. Индиецът завърши всичките си срещи наравно, без да проявява особен ентусиазъм. Израелският гросмайстор също всячески се стараеше да избегне острите битки. Единственият, който проведе състезанието с пълно себеотдаване, беше Карлсен, който с поредната си значима турнирна победа доказа, че в най-скоро време може да претендира за световната корона. "За мен крайната победа беше много важна не защото турнирът беше с невероятно висок рейтинг, а защото играя тук от 2006 г. и досега не бях печелил", чистосърдечно се радваше след награждаването Карлсен.

НАКАМУРА - КАРЛСЕН

1.d4 Kf6 2.c4 e6 3.Kf3 b6 4.g3 Oa6 5.Дc2 Ob4 6.Od2 Oe7 7.Og2 c6 8.0-0 d5 9.Ke5 Kfd7 10.cd5 cd5 11.Of4 Ke5 12.de5 0-0 13.Td1 Ob7 14.Kd2 Kc6 15.Kf3 g5 16.Oe3 g4 17.Kd4 Ke5 18.Oh6 Te8 19.e4 Oc5 20.Kb3 Tc8 21.Kc5 Tc5 22.Да4 Oc6 23.Дd4 Дf6 24.Of4 de4 25.Oe4 Kf3 26.Of3 Дd4 27.Td4

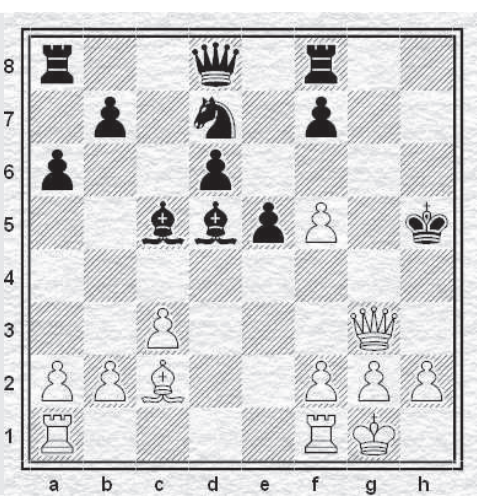
Of3 28.Td7 Td5 29.Td5 ed5 30.Oe3 Te4 31.Te1 d4 32.Od2 Te1 33.Oe1 Oe2 34.f4 gf3 35.Of2 d3 36.Oe1 Цg7 37.Цf2 Цf6 38.Це3 Цf5 39.h3 h5 40.Od2 Of1 41.Oe1 Oh3 42.Цd3 Of1 43.Це3 Цg4 44.Цf2 Ob5 45.Oc3 Oc6 46.Oe5 b5 47.Ob8 a6 48.Oc7 f5 49.b3 Od5 50.Od6 f4 51.gf4 h4 52.f5 Цf5 53.Це3 Цg4 54.Цf2 h3 55.Це3 Oe4 56.Цf2 Ob1 57.a3 Oa2 58.b4 Of7 0:1.

Задача

КАРЯКИН - СВИДЛЕР, МОСКВА, 2011 Г.

Белите са пожертвали две фигури, за да извадят противниковия цар далеч зад стените на крепостта му. Максимума, който могат да си осигурят обаче в тази позиция, е вечният шах. Той се постига с:

А) 22.Od1+
Б) 22.Дh3+
В) 22.Дg7.

Отговор:

22.Дg7 - единственият път към ремимо (правилен отговор В). И дяволе вахта богам да загуба: 22.Od1+? Цh6 23.Дh3+ Цg5 24.Дg4+ Цf6 и път къмо безлият офицер вече не пази пешката f5, черният цар може да се измъкне. 25.Дh4+ Цf5 26.Дg4+ (26.Og4+ Цg6 27.Дh4+ 27.Дh5+ Цg7 28.Od7 Th8) 26...Цf6 27.Дh4+ Це6-+. Или: 22.Дh3+? Дh4 23.Od1+ Цg5 и 26.Дg7+ Цh5. ?-?

22...Of3! Само така се отразява заплаата горбата сърцева.
23.Od1+ (Ако 22...Дg5??, то хама 23.Od1+ Цh4 24.Дh7+ с мат) 23.Дh7+ Цg5 24.Дg7+ (След 24.gf3 черният еведнично печенави чрез 24Ef6! 25.Цh1 Дh8! и дарам спаса до сидурно-то поле f6.) 24...Цh5 25.Дh7+ Цg5

кратки

В МОСКВА БЕ ПОДПИСАН ДОГОВОРЪТ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА МАЧА ЗА СВЕТОВНАТА ТИТЛА МЕЖДУ НАСТОЯЩИЯ Й ПРИТЕЖАТЕЛ ВИШВАНАТАН АНАНД И ПРЕТЕНДЕНТА БОРИС ГЕЛФАНД (ИЗРАЕЛ). *Освен двамата участници подписи под документа поставиха и президентът на ФИДЕ Кирсан Илюмжинов, както и председателят на Наблюдателния съвет на Руската шахматна федерация (РШФ) Аркадий Дворкович. Двубоят ще се проведе в Третяковската галерия от 10 до 31 май догодина, като осигуреният от домакините награден фонд е 2,55 млн. долара. Той ще бъде разпределен между победителя и победени в съотношение 60/40 процента. Съперниците ще изиграят 12 партии с класическа контрола, а в случай на равенство ще се играе тайбрек. "Много съм доволен от възможността отново да играя в Москва, и то на толкова красиво място като Третяковската галерия", коментира Ананд след подписването. След консултация с двамата участници за главен съдия на двубоя бе назначен арменецът Ашот Вардапетян.*

□ □ □

СВЕТОВЕН РЕКОРД ПО БЛИНД ПОСТАВИ ГЕРМАНСКИЯТ ШАХМАТИСТ МАРК ЛАНГ. *В Зонтхайм на Бренц (между Щутгарт и Мюнхен) той игра срещу 46 съперници, като победи 25 от тях, с 19 завърши наравно и допусна едва 2 загуби. Срещу Ланг седнаха не особено високо квалифицирани шахматисти, поголяма част от които бяха с ЕЛО под 1700. Участникът с най-висок рейтинг имаше 2138 т. Сеансът продължи 21 часа и 9 минути, като в крайна сметка германецът подобри постижението на легендарния Мигел Найдорф, който през 1947 г. игра, без да гледа, срещу 45 противници. Въпреки че аржентинският гросмайстор показва по-висока резултатност (+39 =4 -2), германският му последовател е обявен за притежател на рекорда заради по-високия брой участници. По същия начин Ланг подобри и европейския рекорд, принадлежал дотогава на Джордж Колтановски, който през 1937 г. играе блинд срещу 34 шахматисти в Единбург. Тогава след 13,5 часа игра белгиецът не губи нито една партия, печели 24, а 10 завършва наравно. Точно преди година германският колекционер на рекорди седна срещу 35 противници, за да добави ново най-добро постижение срещу името си.*

Рекордьорът преди началото на сеанса

□ □ □

В ЛОНДОН СЕ СЪСТОЯ ТЕГЛЕНЕТО НА ЖРЕБИЯ ЗА ЗАПОЧВАЩИЯ В СЪБОТА КРЪГОВ СУПЕРТУРНИР. *Двойките за първия кръг са: Крамник - Накамура, Аронян - Макшейн, Карлсен - Хауел, Адамс - Ананд. Тъй като участниците са деветима, във всеки кръг почиващият ще коментира партиите на живо. В първия ден това ще прави Найджъл Шорт.*

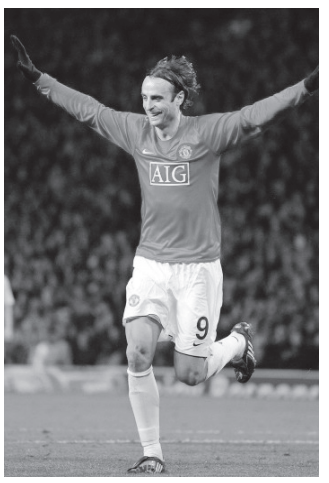
Страница на Лейла ДИМИТРОВА

Спорт

Спешно решават за Зографски

Спешно заседание на Управителния съвет на федерацията по ски ще има следващата седмица. Причината е световният шампион за юноши в ски скоковете Владимир Зографски. Преди дни първият българин - световен шампион в ските, беше дисквалифициран след първия опит на състезанието за Световната купа в Куусамо, Финландия. След наказанието от Международната федерация по ски (ФИС) са заплашили Зографски с дисквалификация за 2 години, ако продължи да не спазва изискванията за тегло и размер на ските. Шефът на направление ски скокове Валтер Хофер е предупредил, че при следващо провинение голямата ни надежда за Олимпиадата в Сочи 2014 ще бъде изваден от стартовете за Световната купа още през настоящия сезон. Владко вече 3 пъти е наказван само в рамките на 2011 г. Родната федерация инвестира много средства в подготовката и състезанията му и заплахите за дисквалификация смути шефовете, съобщава Агенция БЛИЦ.

НОМИНИРАХА БЕРБАТОВ ЗА №1 В АНГЛИЯ

Димитър Бербатов е номиниран в анкетата за спортна личност №1 за 2011 г. в Англия, съобщи Би Би Си, подчертавайки, че вестник "Манчестър Ивнинг Нюз" е предложил българина за отличието. Освен Митко, сред десетте предложения на изданието от Манчестър са още Я Туре, Патрик Виейра и отказалият се Пол Скоулс.

Голмайсторът на Висшата лига за изминалия сезон обаче няма да вземе отличието, защото сред първите 10 номинирани за спортна личност на годината няма нито един футболист. Резултатите от анкетата ще станат ясни на 22 декември, а на Острова бурно коментират и фактът, че сред десетте кандидати няма нито една жена.

Травма спира трансфера на Жуниор Мораеш

Бразилската звезда на ЦСКА, искан от Удинезе, контузил коляното си в дербито с Лудогорец

Сериозна травма може да забави трансфера на една от звездите в ЦСКА Жуниор Мораеш. Желанието на червените босове е нападателят да бъде продаден още до края на годината, като вече няколко клуба са изпратили запитване за футболиста. След дербито с Лудогорец обаче Мораеш е хвърлил щаба на "армейците" в паника заради съмнение за тежка контузия. Бразилецът има разтегнати вътрешни коленни връзки, като от лекарския щаб на ЦСКА се опасяват, че дори може да са скъсани. Мораеш премина вчера ядрено-магнитен резонанс, за да стане ясно колко време ще се възстановява.

Мораеш вкара и двете попадения за ЦСКА срещу лидера. Той обаче бе заменен още в 70-ата мин. Бразилецът и съотборникът му Янис Зику, голмайстор на есенния полусезон в "А" група с 13 попадения, ще пропуснат мача в събота в Плевен срещу Спартак за Купата на България.

До момента най-сериозни мераци да притежава Мораеш има италианският елитен Удинезе. Скаути на италианския клуб са останали доволни от изявите на бразилеца в мача с Лудогорец. Медиите на Апенините гръмнаха, че в Удинезе чакат бразилеца през февруари. Оттам дори изпратили конкретна оферта за него до "Армията", на стойност 1,8 милиона евро. При евентуална сериозна травма обаче не е ясно дали Мораеш няма да загуби формата си, а с това и интереса на клубовете към себе си. Сигурно през зимата ЦСКА ще продаде и Зику, за когото собственикът на клуба Димитър Борисов призна, че голаджията трябва да е мазохист, за да остане на "Армията" при зашеметяващата оферта, направена му от южнокорейски тим.

Саша Живец вече не е футболист на ЦСКА. Словенецът разтрогна договора си с "червените" по взаимно съгласие. Ръководството на клуба му благодари за старателната работа в отбора и му желае много бъдещи професионални успехи. Живец стана третият играч, който напусна армейския тим през последния месец. Преди него от отбора избяга вратарят Иван Караджов, за когото в червения клуб нямат представа къде е. А ден по-късно с клуба се раздели и Павел Виданов. Следващият, който ще напусне "Армията", почти сигурно, ще е другият словенец Денис Халилович, смятан за протеже на бившия треньор Милен Радуканов.

Зику е №1 на октомври

Янис Зику получава наградата си за футболист на месец октомври в анкетата на Пресклуб "България"

Румънската звезда на ЦСКА Янис Зику не пожела да коментира информациите, че ще напусне клуба през зимната пауза. Ден по-рано президентът на "червените" Димитър Борисов разкри, че корейски отбор предлага сериозна заплата на румънеца и той може да остане на "Армията" само ако е мазохист.

"Единственото нещо, което знам в момента, е, че съм на Балканите. Връщам се в Румъния и мисля само за предстоящите празници. Дали ще има трансфер ще стане ясно през януари. В момента и имаме време да наваксаме, защото това е само първата половина от сезона. Когато дойдох тук, говорих с много хора, които са играли преди мен в България, и те ми казаха само хубави неща. Знам думи на български, но не искам да говоря, защото не говоря правилно граматически", каза Зику. Румънецът се прибира в родината си и ще пропусне последния официален мач на ЦСКА за годината срещу Спартак Плевен за купата на страната в събота. "Заедно с ръководството взехме решение да не играя", призна Зику.

100 процента съм футболист на ЦСКА. Всичко останало са предположения", коментира Зику.

Румънецът бе награден за футболист на месец октомври в "А" група. Той получи 18 гласа и остави далеч след себе си в анкетата капитана на Литекс Светослав Тодоров с 3 гласа.

"Взех толкова много награди в българския футбол, което ме прави щастлив. Не съм щастлив обаче заради последния мач срещу Лудогорец, в който не победихме. Но изоставаме само по голова разлика

Черно море гони трима футболисти

На работна среща на стадион "Тича" ръководството на Черно море и треньорският щаб на тима решиха да се разделят с трима футболисти. Веселин Марчев не успя да се адаптира при моряците и се раздели с клуба по взаимно съгласие. Шефовете на варненци уважиха желанието на Тодор Колев и Димитър Петков да играят редовно и техните контракти също бяха прекратени по взаимно съгласие. Преди дни от "Тича" си тръгна и естонецът Даниил Ратников. Управата на "моряците" закова цена от 500 000 евро за венецуелеца Хермес Паломино и охлади амбициите на Левски, които го бяха поставили под №1 в трансферния лист за зимата. Сумата обаче е по джоба на руски, украински и турски клубове, но се очаква босовете на Черно море да я завишат за чужденците.

Снимки БГНЕС

Словашкият халф Марек Хамшик (вляво) получава поздравления от македонския си съотборник Горан Пандев за гола за Наполи срещу Ювентус в мача, завършил 3:3. И двамата играчи се разписаха по веднъж за домакините. Отложеният мач от 6 ноември заради наводненията в региона се игра на ст. "Сао Паоло" в Неапол. Ювентус остана на върха с 26 т., а Наполи е 6-и със 17

следайте

ФУТБОЛ

ПО БТВКШЪН
20.00
Твенте - Фулъм
ПО РИНГ
20.00
Шалке 04 - Стяуа
ПО ЕВРОСПОРТ 2
16.00 Обзор на кръга в Джей Лигата

UEFA EUROPA LEAGUE

кратки

Литекс и Калиакра ще играят догодина

Отложената среща от XIII кръг на "А" група Калиакра - Литекс ще се изиграе една седмица преди началото на пролетния полусезон на спортно-състезателната 2011/ 2012, вместо на 3.12.2011г., реши Спортно-техническата комисия на БФС. Двата отбора ще се срещнат и в 1/8-финал за Купата на България, но в Ловеч. Двубоят остава в събота от 13.00 ч. Тогава и Левски гостува на Етър, но мачът е изместен от 12.30 ч. и ще се предава по ТВ+. От 14.00 ч. пък е изместен двубоят Спартак Пл - ЦСКА, за да се предава по Филм+. В неделя остава само мачът Ботев Пд - Черноморец Бс, също от 13.00 ч.

Глобиха "армейците" с 2000 лв. и Йордан Минев с 3 бона

ЦСКА ще трябва да плати 2000 лева за хвърлени предмети по време на мача срещу Лудогорец в понеделник. Това реши Дисциплинарната комисия на БФС. Футболистът на Лудогорец Йордан Минев пък ще трябва да се бръкне с 3000 лв. за показване на среден пръст на феновете на бившия си отбор ЦСКА в края на дербито. За по 1 мач са наказани Атанас Атанасов и Иво Иванов (Локо Сф), Александър Др. Александров и Росен Колев (Черно море), Цветомир Панов (Видима), Юлиян Петков (Калиакра) и Николай Николов (Ботев Вр).

Славия зимува на върха при юношите

Славия ще завърши 2011 година на първо място в Елитната юношеска група до 19 години, след като в последния есенен 17-и кръг на шампионата победи с 2:0 като гост състава на Видима-Раковски с голове на централните защитници Иван Атанасов (40) и Кирил Огнянов (78). Славия ще зимува на върха с 41 т. от 16 мача и само 1 загуба, пред Левски 40, Чавдар Етрополе 39, и др.

Футболист къса с 2 клуба наведнъж

Спортно-техническата комисия прекрати спортно-състезателните права на състезателя Георги Георгиев Костадинов за ПФК Черноморец АД Бургас въз основа на предсрочно прекратен договор по чл.327, ал.1, т.2 от КТ, считано от 18.11.2011 г. От същата дата СТК прекратява автоматично и спортно-състезателните му права за ПСФК Черноморец Поморие АД, където се е състезавал като преотстъпен състезател през есенния полусезон. Прекратяването е направено в нарушение на чл.43 от Правилника за статута и трансферите на футболистите, СТК счита, че следва да се приложат разпоредбите на чл.44 от ПСТФ по отношение на ПСФК Черноморец АД-Бургас и ПФК Черноморец Поморие АД. Двата клуба могат да обжалват в 7-дневен срок пред Арбитражния съд при БФС.

Травма спира Мораеш за трансфер

Стр. 31

Писаха 5 на борците

През годината те спечелиха 3 титли и общо 19 медали от големи шампионати, както и 5 квоти за Лондон 2012

Представянето на борците ни на световното първенств в Истанбул беше оценено като "много добро" от Управителния съвет на Българската федерация по борба. Заседанието в комплекс "Диана" продължи близо 3 часа и бе водено от президента на централата - олимпийския и 7-кратен световен и европейски шампион Валентин Йорданов.

На първенството в Турция националите спечелиха 2 титли - Станка Златева и Елис Гури, 1 сребърен медал (Радослав Великов) и 1 бронзов (Иво Ангелов), както и 5 олимпийски квоти. Освен медалистите виза за Лондон 2012 взе и Леонид Базан.

Много добра оценка получиха и отборите в класическия и свободния стил, които на Европейската купа в Москва спечелиха бронзови медали. Като цяло годината бе отчетена за успешна. В нея националите при мъжете, жените, юношите и девойките спечелиха общо 19 медала от световните и европейските шампионати. От тях 3 са световните титли, като освен Златева и Гури най-добра на планетата беше и Тайбе Юсеин при девойките. На 14 декември ще бъдат обявени най-добрите 10 борци за годината и призовата тройка на треньорите, реши още УС. По време на заседанието бе утвърден и спортният календар за 2012 г., когато и Българската федерация по борба ще чества 80-годишен юбилей.

През следващата година турнирите "Дан Колов" и "Никола Петров" ще са в София и са планирани за 3-5 февруари. Те ще бъдат и генерална репетиция за домакинството на олимпийска квалификация, която ще се проведе в новата зала "Арена Армеец" от 20 до 22 април.

Американският гард на ЛУКойл Академик Брандън Хийт дриблира покрай сърбина Стефан Маркович в мача от III кръг на "Еврокъп", спечелен от испанския Валенсия Баскет със 72:64 в зала "Арена Армеец"

Б

Първа загуба на ЛУКойл

Българският баскетболен шампион ЛУКойл Академик записа първата си загуба в група D на турнира "Еврокъп". Тимът от Правец отстъпи като домакин в зала "Арена Армеец" пред само 3500 зрители с 64:72 (15:18, 28:38, 47:60). Най-резултатен за испанците беше американецът Ник Мийдли с 29 т., Сергей Лисчук добави 13, Флорент Пиетрус 12, а бразилската звезда от НБА Тиаго Сплитер само 9 за 30 минути игра.

За "студентите" капитанът Тодор Стойков вкара 17, а Божидар Аврамов се отличи с 13. Те изоставаха през цялото време, като още в първата част допуснаха серия 0:10, която на практика реши мача. В края на първата четвърт с неимоверни усилия нашите успяха да стопят разликата само до 3 т., но разликата в класите се оказа решаваща. 1:12 мин. преди сирената ЛУКойл изоставаше само с 5 т., но не успя да наложи волята си.

Първата загуба смъкна ЛУКойл Академик на 3-о място в най-силната група в Еврокъп. С по 2 победи и 1 загуба на върха е френският АСВЕЛ с +22 т. разлика, пред Валенсия +12 и ЛУКойл -3. Последен с 0 т. е белгийският Остенде, загубил като домакин и от АСВЕЛ - 53:70. В IV кръг българите гостуват на Валенсия.

Сърбия играе и за България в Япония

Европейските волейшампиони от Сърбия доказаха, че са сила от световна класа, която не се церемони с никой. В мач от VIII кръг на Световната купа в Япония западните ни съседи наказаха световните шампиони от Бразилия с 3:1 гейма (27:25, 20:25, 25:20, 25:22) в "Хамамацу Арена" пред 3000 зрители. Сърбия записа едва втората си победа на Световната купа, но нанесе 3-то поражение на "Селесао" и ги изхвърли от призовата тройка за сметка на Италия. Еврошампионите са без шанс да спечелят олимпийска квота от Световната купа, но косвено помогна на България и остави 3 отбора от Европа (Полша, Русия, Италия) на първите 3 места в класирането, които дават право на олимпийска квота.

Селекционерът на Сърбия Игор Колакович пусна в стартовия си състав всички титуляри, които не играха в последните два мача на тима. Отпочиналите Иван Милкович, Милош Никич, Марко Подрасчанин, Драган Станкович, Николай Ковачевич и Владо Петкович демонстрираха перфектен волейбол срещу тима, който е №1 в световната ранглиста.

Иван Милькович заби 22 точки (2 аса, 1 блок) за победата на Сърбия, а Милош Никич се отличи с 21 точки (1 ас, 2 блока). Марко Подрасчанин добави 9 точки (1 ас, 5 блока). Жиба бе най-резултатен за Бразилия с 15 точки. Мурильо Ендрес добави още 12.

Води Полша с 22 т. (7 победи), пред Русия 21 (7), Италия 17 (6), Бразилия 16 (5), Куба 14 (5), Иран и САЩ по 12, и др. Турнирът за Световната купа приключва в неделя и първите 3 тима ще се сдобият с визи за Лондон 2012.

България и Сърбия пък ще играят на квалификационния турнир в зона Европа, на който сме домакини през май в зала "Арена Армеец".

Легендарните футболисти Брайън Робсън (Анг), Еузебио (Порт), Карлос Алберто Торес (Браз), Освалдо Ардилес (Арж) и Рууд Гулит (Хол) (от ляво на дясно) взеха участие в дискусия под наслов "Славните дни на футбола" по време на панаира "Soccerex" на плажа Копакабана край Рио де Жанейро

АБОНАМЕНТ 2012
Една ДУМА за България

МОЖЕ ДА НАПРАВИТЕ АБОНАМЕНТ В
БЪЛГАРСКИ ПОЩИ ЕАД, ДОБИ ПРЕС ЕООД И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ПЕЧАТА

1 месец	23 лв.	3 месеца	70 лв.
6 месеца	140 лв.	12 месеца	280 лв.

ДУМА + ПРИЛОЖЕНИЕ РОССИЙСКАЯ ГАЗЕТА	1 месец	2 лв.	3 месеца	6 лв.
	6 месеца	12 лв.	12 месеца	24 лв.
ДУМА + ПРИЛОЖЕНИЕ Монд дипломатик	1 месец	2 лв.	3 месеца	6 лв.
	6 месеца	12 лв.	12 месеца	24 лв.
Ново Време СПИСАНИЕ	1 месец	3 лв.	3 месеца	9 лв.
	6 месеца	15 лв.	12 месеца	30 лв.

АКО ПЛАТИТЕ В АБОНАМЕНТНИТЕ ПУНКТОВЕ НА БСП В СТРАНАТА, ИНФОРМАЦИОННИЯ ЦЕНТЪР ИЛИ РЕДАКЦИЯТА
ПОЛУЧАВАТЕ ОТСТЪПКА
- 5 лв. 3 месеца 65 лв. | - 10 лв. 6 месеца 130 лв. | - 20 лв. 12 месеца 260 лв.

гледайте

ПО ЕВРОСПОРТ
СКИ БЯГАНЕ
10.45 СК в Куусамо, 10 км (жени)
СКИ СКОКОВЕ
11.45 и 15.00 СК в Куусамо (п)
БИАТЛОН
СК в Йостерсунд 17.00 20 км (мъже), 18.15 15 км (жени)

ПО ЕВРОСПОРТ 2
РАЛИ
11.00 и 19.30 Серии IRC (обзор на сезона)
Сепак Такроу
18.00 Световно първенство
БОКС
22.30 Бен Мърфи - Тони Оуен

кратки

Виденов ще се състезава в Турция

Най-добрият български баскетболист Филип Виденов ще играе в Турция. Гардът на националния отбор подписа до края на сезона с Олин Едирне. Виденов ще премине медицинските изследвания в турския клуб и ще започне тренировки с отбора веднага след завръщането му от Кипър. Олин участва в турнира Евро-Чалъндж, но до момента няма победа. Дебютът на Филип Виденов вероятно ще бъде в събота срещу Бешикташ в Истанбул.

Марица пада с 0:3 гейма в Полша

Волейболните вицешампионки от Марица Пд загубиха с 0:3 гейма (10:25, 21:25, 23:25) като гости на полския Импел Гвардия в първия си мач от турнира за "Чалъндж къп". В спортната зала "Орбита" във Вроцлав пловдивчанки се предадоха в първия гейм, но само малшансът им попречи да вземат час до края на мача, продължил 74 минути. Марица игра без най-добрата си състезателка, капитанка и лидер на отбора Диана Малинова. Топреализаторки в мача са Марина Ковачева (Марица) и Моника Чипирук (Импел Гвардия) с по 12 т. Реваншът е на 7 декември.